

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ Κ^α COLOMB ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΥ
[Συνέχεια · ίδια σελίδα 17]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

Η ΜΑΡΙΑ ΠΟΡΕΥΕΤΑΙ ΕΚΕΙ ΟΠΟΥ ΟΥΔΩΡΩΣ
ΕΜΒΑΒΤΑ ΝΑ· ΜΕΤΑΒΗ — ΠΕΡΙΗΓΗΘΗΣ.
ΤΙΝΟΣ ΣΤΕΡΕΙΤΑΙ ;

Ὅτε ἡ Μαρία ὀλίγας ὥρας πρότερον ἀνέμενε τὸ θέρος διὰ τὴν φύγην ἐκ τῆς οἰκίας τῆς κυρᾶ Σπύραινας, δὲν ἐμελέτα νὰ ὑπάγῃ πρὸς τοὺς Ἀθιγγάνους. Ἡ καρδιά της ἔτεινε πρὸς τὸ Πανωχώρι καὶ ὡς μάνην εὐτοχίαν της ἀνειροπόλει τὸ νὰ ζῆσθαι παρὰ τῇ Εὐμορφίᾳ, νὰ περιποιῆται καὶ νὰ ὑπηρετῇ τὸν κύρ Πέτρον καὶ τὴν κυρὰ Μαρίαν καὶ νὰ λαμβάνῃ μαθήματα παρὰ τῆς κυρίας Ἀσκληπιάδου. Ἄλλ' ὅμως πάντες οὗτοι οἱ πόθοι ἐσβέσθησαν ἐν μιᾷ στιγμῇ. Ἡ θέα τῶν Ἀθιγγάνων, ὀλίγαι τιμὲς λέξεις τῆς γλώσσης ἦν ἔμαθε νὰ λαλῆ ἐξ ἀπαλῶν ὀνόμων, μάλιστα δὲ ἡ παρουσία τοῦ Ζάκη, τοῦ παιδιοῦ της συντρόφου καὶ παλαιοῦ της προστάτου, ἐξήλειψαν ἐκ τῆς μνήμης τὰ ἔτη τοῦ πεπολιτισμένου αὐτῆς βίου· πᾶσαι αἱ Ἀθιγγανικαὶ κλίσεις καὶ τὰ ἐνοστικὰ ἀφυπνίσθησαν καὶ ἐπανήλθε μετὰ πάθους εἰς τὸν νομαδικὸν βίον. Ἡ καρδιά της ἐσκίρτησε ὑπὸ χαρᾶς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐξήστραψαν τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐκινήθη τὸ ἀμάξιον ἐφ' οὗ ἐκάθητο, ἀπέσυρε δὲ ὀλίγον τὸ ὑφασμα ὅπερ ἐκάλυπτε τὸ ἀμάξιον, ἵνα παρατηρήσῃ τὴν μακρὰν γραμμὴν ἧτις ἠκολούθει τὰς καμπὰς τῆς ὁδοῦ· ἦσαν δὲ ἀπαντὰ ἀπαράλλακτα ὅπως· καὶ ἄλλοτε ὅτε ἦτο πολὺ μικρὰ καὶ ἐγέλασε μνησθεῖσα ἡμερῶν ἀρχαίων.

Ἐβάδιον ταχέως, διότι ὁ ἀρχηγὸς ἤθελε νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ὅσον τάχιστα, πρὶν ἔλθωσι καὶ τῷ ζητήσωσι τὴν Γυφτοπούλαν οἱ κύριοι τῆς διὰ

ὪΡΟΣ 13^ο. — ΤΡΥΚΟΣ 15^ο.

τοῦτο καὶ ἀνέβαλε τὴν ἑορτὴν ἧτις ὄφειλε νὰ τελεσθῆ κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τῇ κατατάξει νέου μέλου· εἰς τὴν φυλὴν, ἐπὶ τῇ κατατάξει τῆς Μαρίας, διὰ νὰ εἰπωσὶ πρὸς αὐτὴν τὸ «ὡς εὐ παρῆσθη».

Ἄλλὰ διὰ τὴν Μαρίαν αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ ταξείδιον ἦτο ἑορτὴ καὶ πανηγυρίς. Τὸ νὰ βλέπῃ καθ' ἐκάστην καὶ νέους ὀρίζοντας! νὰ ἀκούῃ ἐπαίνους περὶ τῆς χάριτος καὶ τῶν προτερημάτων τῆς μητρὸς της, περὶ τῆς βώμης καὶ τῆς δεξιότητος τοῦ πατρὸς της! νὰ ἐνθυμῆται καὶ ἀναγνωρίσῃ τὰ ἔσματα δι' ὧν τὴν ἐβαυκάλιζον βρέφος, νὰ ᾄδῃ καὶ αὐτὴ ταῦτα καὶ νὰ λαμβάνῃ ἐπαίνους καὶ ἐγκώμια παρὰ τῶν γηραιῶν Ἀθιγγανίδων, αἵτινες τῇ πρόελεγον ὅτι ἡμέραν τινὰ θὰ γίνῃ, ὅπως ἡ μήτηρ της ἡ Ζαμόρα, τὸ ἄστρον τῆς φυλῆς τῶν Ἀθιγγάνων! ταῦτα πάντα ἦσαν ἱκανὰ «νά της σηκώσουν τὰ μυαλά!»

Εὐηρεστεῖτο μένουσα ἐν τῷ ἀμαξίῳ τῆς Μίσκας Σκαλόφου, ὅπερ ἦτο εὐρύχωρον καὶ ἀριστα ἐφωδιασμένον. Τὴν Μίσκαν Σκαλόφην ἐσέβοντο πολὺ ὡς συγγενὴ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ διότι εἶχε τὸ προτέρημα νὰ κατασκευάζῃ φίλτρα πρὸς ἀνεύρεσιν πραγμάτων ἀπολεσθέντων. Ἦτο δὲ γυνὴ χαρακτηριστὸς ἠπιωτάτου, οὐδόλως τυραννικῆ οὐδὲ φίλερις. Ἠγάπα δὲ νὰ διηγητῆται παραμύθια καὶ ἐπειδὴ ἡ Μαρία εὐηρεστεῖτο ἀκρωμένη, συναφώνησαν καὶ ἦσαν ἐν ἀρμονίᾳ πληρεστάτη.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἀμαξίῳ ἦσαν καὶ αἱ τρεῖς θυγατέρες τῆς Μίσκας, καλλιωπίστριαί πρώτης τάξεως, καὶ ἡ γηραιὰ μήτηρ της, ἧτις ἀείποτε ἐκοιμᾶτο καὶ οὐδόλως ἦτο ὀχληρά. Κατὰ τοὺς σταθμοὺς κατέβαινον ἐκ τῶν ἀμαξίων οἱ Ἀθιγγανοὶ διὰ νὰ κινήσωσιν οἱ πόδες των. Ὁ δὲ Ζάκης ἐσπευδε τότε

ΤΟΜΟΣ 20^{ος} — 3

παρευθὺς πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ συνδιελέγοντο. Τῇ διηγείτα πᾶν ὅ τι τῷ συνέθῃ ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν εἶχον ἀποχωρισθῆ, καὶ τὴν ἡρώτα περὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς συμβάντων. Συχνότατα δὲ τῇ ἔλεγε:

«Λίγον καιρὸν θέλω ἀκόμη νὰ γίνω ἄνδρας καὶ ἂν τον ἀπαντήσω. ποιεῖνὰ τὸν Τίττον, συμφορὰ του τί ἔχει νὰ πάθῃ ὁ κακώμοιρος! θὰ τον βάλω νὰ μου πληρώσῃ ὅσες ξυλιές ἔφαγες ἀπὸ τὴν Ναστέ!»

Ἡ δὲ Μαρία μετὰ χαρᾶς καὶ συχνήσεως ἔδλεπεν ὅτι εἶχε προτάτην πρόθυμον καὶ γενναῖον.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν πορείαν ὁ ἀρχηγὸς ἔδωκεν εἰς τὴν Μαρίαν τὴν ἀδειαν νὰ συνοδεύῃ εἰς τὰ χωρῖα τὰς ἄλλας Ἀθιγγανίδας καὶ νὰ πωλῇ μετ' αὐτῶν κἀνίστρα, κόσκινια καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα. Ταυτοχρότως δὲ οἱ ἄνδρες περιήρχοντο τὰ χωρῖα καὶ τὰς πόλεις γατώνοντες χαλκώματα, διορθώνοντες μύλους τοῦ καφέ καὶ λοιπὰ καὶ λοιπὰ. Τινὲς τῶν Ἀθιγγάνων δὲν εἴξευρον τέχνην, ἀλλ' ἐκέρδαιον χρήματα τραγωδοῦντες καὶ χορεύοντες. Καὶ πολλοὶ τῶν Ἀθιγγανίδων ἐτραγώδουν καὶ ἐχορεύον, μάλιστα δὲ αἱ νεάνιδες. Πρώτη δὲ παστῶν ἦτο ἡ Μαρία, ἣτις ὑπέρεβαινε πάσας τὰς ἄλλας νεάνιδας εἰς τὸν χορὸν. Καὶ πιθανὸν μὲν χορεύτρια τις νὰ ἔδλεπεν αὐτὴν μετὰ βλέμματος ζηλοτύπου, ἀλλὰ δὲν εὐρέθη ὁμοῦς μήτηρ ἣτις νὰ τολμήσῃ νὰ δειρῇ τὴν Μαρίαν πρὸς χάριν τῆς θυγατρὸς τῆς. Καὶ ἔπειτα ὁ Ζάκης ἦτο ἕτοιμος νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει.

Περὶ τὸν δὲ νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ Μαρία ἐνεδόθη ἐνδύματα Ἀθιγγανικά. Εὐθὺς ὡς ἐστάθμευσαν ἐξω τῆς πρώτης πόλεως, ἡ Μίσκα Σζαλόφου ὠδήγησε τὴν Μαρίαν εἰς παλαιοπώλην τινὰ Ἑβραῖον, ὅστις ἦτο τακτικὸς προμηθευτὴς τῶν Ἀθιγγάνων καὶ τῇ ἠγόρασεν ὑποφόριον κόκκινον καὶ στηθόδεσμον ἐκ μαύρου βελούδου χρυσοκέντητον. Ὁ Ζάκης τῇ ἠγόρασε δῶρον περιδέραιον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ περιδεραιῶ ὅπερ τῇ εἶχε κλέψῃ ἄλλοτε ἡ μοχθηρὰ καὶ κακώτροπος Ναστέ, καὶ κομψὰ σανδάλια ἐκ κοκκίνου δέρματος. Καὶ ταῦτα μὲν ἔλαβε δῶρα, ἐκ τῶν ἰδίων τῆς δὲ οικονομῶν ἠγόρασε ποδιαν ῥαβδωτὴν πολύχρωμον, ἔχουσαν καὶ τὰ ἐπτά χρώματα τῆς ἱριδος καὶ χρυσοκέντητον λεπτὸν χτενίστικον κέντητόν, ταυρίας διὰ τὴν κόμην τῆς, τὴν πολυτελέστατον καὶ κόσμημα τοῦ μετώπου ἐκ πολλῶν σειρῶν χρυσῶν φλωρίων. Ταῦτα πάντα βεβαίως δὲν ἦσαν καινούργια, ἀλλὰ τίς Ἀθιγγανὶς ἐφῆρεσέ ποτε ἐνδύματα καινούργια; οἱ δὲ παλαιοπώλαι εἰ χουσιν ἰδίους τρόπους ἕνα καθαρίζουσι τὸ ἐμπόρευμά των καὶ καθιστῶσιν αὐτὸ εὐπρόσωπον.

Πλείστοι τῶν ὀπιδῶν τοῦ Μιχάλη Σαμόχ ἦσαν γιτάνοι ἐξ Ἀνδαλουσίας, οἵτινες ἐπέθυμον νὰ ἴδωσι τὴν πατρίδα των. Εἰς τούτους λοιπὸν ὁ ἀρ-

χηγὸς των εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ ταξειδεύωσιν εἰς Ἰσπανίαν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Ἰσπανία ἦτο τὸ μόνον ὄνειρον τῆς Μαρίας· τινὲς τῶν συναδέλφων τῆς εἶχον μεταθῆ ἐκεῖ μετ' ἄλλων συνοδεῖν καὶ διηγούντο πλείστα ὅσα τερπνὰ περὶ τῆς λαμπρᾶς ταύτης χώρας! Πλὴν δὲ τούτου ἡ μήτηρ τῆς ἡ ώραία Σαμόρα ἦτο γιτάνα Ἀνδαλουσίας, ἡ δὲ Μαρία ἀσμένως θὰ διήρχετο ἡμέρας ὀλοκλήρους ἀνερωτώσα τὴν γῆραιαν Ἐστρέλλαν, ἣτις εἶχε γνωρίσῃ τὴν μητέρα τῆς καὶ ἦτο καὶ αὐτὴ Ἀνδαλουσία. Ἀλλὰ καὶ τῆς Μαρίας πατρίς ἦτο ἡ Ἰσπανία ἀφ' οὗ ἐκεῖ εἶχε γεννηθῆ ἡ μήτηρ τῆς. . . . Παράδοξον πρᾶγμα! πόσον ἐτέρπετο ἡ Μαρία ἀναλογιζομένη ὅτι εἶχε πατρίδα! λέγομεν δὲ παράδοξον, διότι οἱ Ἀθιγγανοὶ οὐδὲ φροντίζουσι κἂν περὶ πατρίδος· πατρίς των εἶνε τὸ ἀμάξιον ἐφ' οὗ ταξειδεύουσιν.

Ἐνὶ λόγῳ ἡ Μαρία εἶχε τὸν νοῦν τῆς ὅλον εἰς τὴν Ἰσπανίαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ βλέπων μακρὰν καὶ ὑψηλὰ δὲν δύναται νὰ βλέπῃ καὶ πρὸ τῶν ποδῶν του διὰ τοῦτο ἡ μικρὰ ἡμῶν φίλη ἐπὶ τινὰ χρόνον οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τινὰ μικρὰ μὲν καὶ ἀσήμαντα ἴσως πράγματα, ὅτινα ὁμοῦς ἤθελόν τὴν πιράνῃ πολὺ ἂν τα ἔδλεπε. Πρὸ τινῶν ἐτῶν οὐδὲως θὰ ἐπιχραῖνετο δι' αὐτὰ ἄλλα χωρὶς νὰ το νοήσῃ τὰ φρονήματά τῆς μετετρέπησαν ἀφ' οὗτου εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρ Πέτρου. Οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ κἀνὶν ἀγρία, ἀλλὰ μόνον κατ' ἐπιφάνειαν τέλος ἦλθεν ἡμέρας τις καθ' ἣν ἐξηγητήσῃ τὸ θέλημα τῶν νέου βίου τῆς καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀκριβῶς παρετήρησεν ὅτι τῇ ἔλειπε πρᾶγμα τι, οὗτινος εἶχε μὲν ἀνάγκην μεγίστην, ἀλλ' ὅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρῇ μεταξὺ τῶν συντρόφων τοῦ Μιχάλη Σαμόχ, οὐδὲ ἐν ἄλλῃ συνοδείᾳ Ἀθιγγάνων.

Τί λοιπὸν εἶχεν ἡ Γυρτοπούλα; Πάντες ἐφρόντιζον πῶς νὰ μὴ στερηθῇ οὐδενὸς πράγματος. Ὁ μὲν ἀρχηγὸς ἐπροστάτευεν αὐτὴν, ἡ δὲ φῆμη τῆς μητρὸς τῆς ἐχρησίμευσεν ὡς τίτλος καὶ ὡς προσὸν μέγιστον. Δὲν ἦτο λαίμαργος οὐδὲ σιατραφῆς. Ἐκοιμάτο μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας καὶ ἐν τῷ ἀμαξίῳ τῆς Μίσκας Σζαλόφου περιτετυλιγμένη ἐντὸς προστύχου σκεπασματος, καὶ ἐν τῷ κτήματι τοῦ κυρ Σπύρου παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Χονδροκατερίνας. Ἐκοιτάζεν ὀλίγον καὶ διεσκέδαζε πολὺ· διότι δὲν ἦτο κόπος τὸ νὰ πλέκῃ κἀνίστρα, νὰ κατασκευάζῃ ἀνθοδέσμας νὰ κεντῇ χονδρά τινὰ κεντήματα, νὰ χορεύῃ σείουσα τὸ τέρι τῆς καὶ νὰ ᾄδῃ ταράττουσα τὰς χορδὰς τῆς κιθάρας τῆς, τούναντιον μάλιστα ταῦτα πάντα τὴν διεσκέδαζον καὶ τὴν ἔτερπον. Ἡ Μίσκα Σζαλόφου καὶ αἱ κόραι τῆς ἐφέροντο πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς μέλος τῆς οἰκίας των.—Ἡ μᾶλλον εἶπε τὸν ἀμαξίου των. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ συνοδείᾳ ὑπῆρχον

χορεύτρια διαβλέπουσαι ἐν αὐτῇ μέλλουσαν ἀντίζηλον, ἀλλ' ὁμοῦς ἐνεκα τῆς μικρᾶς ἡλικίας τῆς δὲν ἦτο φόβος μήπως ἡ ζηλοτυπία αὐτῶν ἐπραγῆ καὶ προδώσιν εἰς τινὰ κατὰ τῆς Γυρτοπούλας ἐπίθεσιν καὶ κάκωσιν, διότι εἶχεν ἕνα φίλον, τὸν Ζάκην, ὅστις εἶχεν ἤδη ἡλικίαν καὶ δύναμιν νὰ προστατεύσῃ ἐπαρκῶς τὴν Γυρτοπούλαν ἂν τις ἐτόλμα νὰ προσβάλῃ τὴν ἀγαπήτην του φίλην. Ἐσπένυνετο διότι εἶχε καὶ αὐτὸς ἀδελφὴν, ὡς τὴν ἔλεγε, καὶ τὴν ἐφόρτωνε δῶρα, καρφίδας, ἀλβύσεις, βραχιόλια, περιτέραια, τόσα, ὥστε δὲν εἴξευρε ποῦ νὰ τα φυλάξῃ.

Καὶ ὁμοῦς ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ζάκη προήλθεν ἡ ποώτη λύπη τῆς Μαρίας, ἡ πρώτη ἀμφιβολία, ἡ πρώτη σκία ἡ ἐξακλωθεῖσα ἐπὶ τοῦ φαιδρου καὶ εὐφροσύνου βίου τῆς.

Ἡ συνοδεία ἦτο κατεσηνωμένη ἐξωθεν πόλεως τινος, οἱ δὲ Ἀθιγγανοὶ διεσπείροντο τὸ πρῶτὸ κατὰ τὸ σύνθηρος ἀναζητοῦντες πόρον ζωῆς, τὴν δὲ ἐσκέπαιον ἐπᾶνῃρχοντο εἰς τὰς σκηνὰς των διηγούμενοι τί ἐπραζαν καὶ τί εἶδον. Ἡμέραν τινὰ οἱ γανωταὶ ἦλθον ἐξώρας, ὁ δὲ Ἀθιγγανὸς ὁ ὀδηγῶν αὐτοῦ ἐρριψε μετὰ χαρᾶς δράκμα ἀργυρῶν νομισμάτων πρὸ τοῦ Μιχάλη Σαμόχ καὶ εἶπε:

«Εὐτυχισμένη ἡ σημερινὴ ἡμέρα, ἀρχηγέ· μᾶς ἐφώναξαν ἀπὸ μίαν ἐξοχὴν καὶ ἐγανώσαμεν δλα τὰ χαλκώματα καὶ μᾶς ἐκαλοπλήρωσαν. Μὰ τί βιός, ἀρχηγέ! Ἦταν ἀνοικτὰ τὰ παράθυρα καὶ εἶδα μέσα κἀνὶ κάμερες στολισμένες σὰν βασιλικὸ παλάτι.

—Ἄμ' δὲν λὲς καὶ τί κήπους εἶχε; ὑπέλαθεν ἄλλος Ἀθιγγανός. Δένδρα δάσους, λογιῶν τῶν λογιῶν!

—Ἄμ' τὰ φρούτα; τί φρουτικὸ καὶ κακὸ! εἶπε τρίτος τις. Κἀνὶ σταφύλια σὰν κ' ἐγὼ δὲν εἴξερω τι· κἀνὶ ροδάκινα, ροδοκόκκινα, κοκκινόχρυσια καὶ χνουδάτα! ἄλλο νὰ σοῦ λέω καὶ ἄλλο νὰ ἴδῃς! Πρώτη μου φορὰ εἶδα τέτοιους θησαυροὺς!

Ἡ Μαρία ἀκούσασα περὶ καρπῶν ἐποίησε νεῦμα ἐπιθυμίας· ἐγίνωσκε τὰ ροδάκινα ἐξ ἀκοῆς μόνον, διότι οὐδέποτε ἔτυχε νὰ γευθῇ.

—«Ἀγαπᾶς τὰ ροδάκινα καὶ τὰ σταφύλια; Τῇ ἐπιθύρσειν ὁ Ζάκης καθήμενος ὀπισθὲν τῆς.

—Καὶ ῥωτᾶς,» ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐσημαίνειν: «Ἄν εἶχας νοῦν δὲν θὰ με ἠρώτας».

Ὁ Ζάκης δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλ' ἠγέρθη μετ' ὀλίγον ἡ δὲ Μαρία εἶδεν αὐτὸν συνδιαλεγόμενον μετὰ τινος γανωτοῦ ὅστις ἐφαίνετο δίδων πρὸς αὐτὸν πληροφορίας καὶ ὀδηγίας.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Ζάκης ἐσημειώθη ἀπὸν, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς οὐδὲως ἐταράχθη· διότι ἕκαστος ἦτο ἐλεύθερος νὰ πορεύεται ὅπου ἤθελεν ἂν μὴ εἶχεν ἐργασίαν.

Τὴν ἐπιόσσαν πρῶταν ἐνεφανίσθη αἰφνης ὁ Ζάκης ἐνώπιον τῆς Μαρίας, πρὸς ἣν εἶπε νεῦον μυστηριωδῶς πῶς:

«Ἐλα».

Ἡ Μαρία ἠκολούθησε τὸν Ζάκην μετ' ἀπορίας. Ἐκείνος δὲ ὠδήγησέν αὐτὴν ὀπισθεν σωροῦ τινος βράχων ὀπόθεν δὲν ἐφαίνοντο αἱ σκηναί· ἀνῆγειρε πλάκᾳ τινὰ καὶ ἐφάνη κοίλωμα κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀμπελοφύλλων.

«Ἡ πλάκα εἶνε ἐλαφρὰ καὶ εἰμπορεῖς νὰ τὴν σηκώης. Ὅσα εἶνε ἀποκάτω εἶνε δικά σου.

Ἡ Μαρία ἀφῆρεσε τὰ φύλλα καὶ ἀπεκαλύφθησαν σταφυλαὶ διαφανεῖς καὶ ροδάκινα ἐξαισία.

«ὦ! ἀνεφώνησεν ἡ Μαρία. Καὶ ἀπὸ ποῦ εἶνε αὐτά;

—Εἶνε ἀπὸ τὸ καλάτι που ἐπῆγαν χθὲς οἱ γανωτῆδες. Ἐρώτησα ἕνα ἀπ' αὐτοὺς καὶ μου εἶπε τὰ κατὰτοπια, καὶ ἐπῆγα τὴν νύκτα καὶ μὴ ῥωτᾶς πῶς τα ἐκατάφερα καὶ ἐπήδησα τὸν τοῦχον καὶ τα ἔκοψα. Τὰ ἀγαπᾶς τὰ ροδάκινα! εἰ;

—Τὰ ἐκλεψες! ἐπιθύρσειν ἡ Μαρία τεταραγμένη.

—Ὁ Ζάκης δὲν εἶνε κλέπτης, κυρὰ μου! εἶπεν ὑπερηφάνως ὁ νέος. Ἀπὸ ἕνα σύντροφόν του ὁ Ζάκης δὲν καταδέχεται νὰ πάρῃ μίαν σταφίδα, ἀλλὰ ὁ ἥλιος δὲν εἶνε κανενὸς καὶ οἱ καρποὶ που ὀριμάζουσι μὲ τὴν ζέστην του εἶνε ὄλου τοῦ κόσμου. . . .

Τί νὰ ἀποκριθῇ πρὸς ταῦτα ἡ Μαρία; Μήπως πρὸ τριῶν ἐτῶν δὲν ἐφῆρνε τὰ αὐτὰ περίπου καὶ αὐτῇ; Ὁ δὲ Ζάκης δὲν εἶχε διδαχθῆ μαθήματα καλῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τῆς κυρίας Ἀσκληπιάδου. Ὁθεν ἐφαίνετο περίλυπος καὶ προσβεβλημένος βλέπων ποίας ἀποδοχῆς ἔτυχε τὸ δῶρόν του ἡ δὲ Μαρία ἣτις τον ἠγάπα καθ' ὑπερβολὴν μετενόησε διότι τον ἐπῆρανε. Τὸν ἠγχαρίστησε λοιπὸν καὶ ἔφαγε ροδάκινα καὶ σταφυλάς, ἔδωκε καὶ εἰς αὐτὸν τὸ μεριδίόν του. Ὁφείλω μάλιστα νὰ εἶπω ὅτι τούσον ἐξαιρέτᾳ τῇ ἐφάνησαν, ὥστε τακτικῶς ἐπεσκέπτετο τὸ κοίλωμα ἐφ' ὅσον περιεῖχεν ὀπώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Η ΜΑΡΙΑ ΑΚΟΥΕΙ ΤΗΝ ΦΩΝΗΝ ΤΟΥ ΕΥΝΕΙΔΟΥΤΟΣ.—ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗΣ.—ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΩΝ ΑΘΙΓΓΑΝΩΝ.

Ἄλλ' ὅτε τὸ κοίλωμα ἐκενώθη καὶ ἐφαγώθησαν καὶ τὰ ροδάκινα καὶ αἱ σταφυλαί, καὶ ἡ συνοδεία ἐξεκίνησε μεταβαίνουσα νὰ στήσῃ ἀλλοῦ τὰς σκηνὰς τῆς, ἡ Μαρία ἠσθάνθη καχεζίαν τινὰ. Εἶχε φάγῃ τὰς ὀπώρας, ἀλλὰ συλλογιζομένη τὴν πρᾶξιν τῆς ἠσθάνετο ὡς τελευταίαν γεῦσιν αὐτῶν τὴν τύψιν τοῦ συνειδῶτος. Ὁ δὲ Ζάκης εἶχε λησιμονήσῃ τὴν πρᾶξιν του, διότι ἐνόμιζεν ὅτι οὐδὲν κανὸν ἐπραξε καὶ ὀφείλομεν νὰ μὴ τον ψέξωμεν. Ἄλλ' αὐτῇ ἣτις ἐγίνωσκε ν, ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ Ζάκη

ήτο κλοπή, διατί συνήνεσε να πεισθῆ εἰς τοὺς λόγους του καὶ τὰς δικαιολογίας του; «Ὁ ἥλιος δὲν εἶνε κανόνος... καὶ οἱ καρποὶ τοῦ ὠριμάζου με τὴν ζέστην του εἶνε ὄλου τοῦ κόσμου!...» Οἱ λόγοι οὗτοι ἀληθεύουσιν ἕως περὶ τῶν καρπῶν τῶν δένδρων ἅτινα οὐδεὶς ἐφύτευσε, καὶ ἐφύτρωσαν αὐτομάτως, καὶ μόνῃ ἢ βροχῇ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἐπότισεν. Ἀλλ' οἱ καρποὶ τῶν δένδρων τῶν φυτευομένων καὶ καλλιεργουμένων μετὰ κόπων καὶ μόχθων δὲν εἶνε κτήμα τοῦ φυτεύσαντος καὶ καλλιεργούντος τὰ δένδρα ταῦτα; Τί δικαίωμα ἔχει ὁ τυχῶν διαβάτης κλέπτων τὴν ζηνὴν περιουσίαν;

Αἱ ἀπλοῦσταται αὐταὶ ἰδέαι περὶ ἰδιοκτησίας καὶ περὶ κλοπῆς δὲν ἐχώρουν εἰς τὸν νοῦν τῶν Ἀθιγγάνων, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν χριστιανῶν. Διότι ὁ Ζάκης εἶχεν εἰπερ ἀλήθειαν ὅτι οἱ Ἀθιγγανοὶ δὲν κλέπτουσιν ἀλλήλους, πᾶσα δὲ κλοπὴ γινομένη ἔξω τῆς φυλῆς ἐθεωρεῖτο ὡς καλῶς γινομένη. Ἡ Μαρία ἦτις μέχρι τοῦδε δὲν εἶχε προσέξῃ, παρετήρησεν ὅτι οἱ σύντροφοὶ τῆς ἡγήραον μόνον δασαίς δὲν ἠδύνατο γὰ ἀρπάσαι καὶ νὰ κλέψωσιν. Καὶ ὅτε ἐβλεπε τὰ γυφτόπουλα ἐπανερχόμενα εἰς τὰς σκηνάς, ἀφ' οὗ περιπλανήθησαν ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὰ περίεχωρῖα, καὶ φέροντα ἐν θριάμβῳ ὄρνιθας, περιστεράς, νήσασας, ἢ Μαρία ἐναθυμίετο πόσῃ ἀνησυχίαν εἶχεν ἡ κυρὰ Σπύραινα δασαίς ἀνεκάλυπτεν ὅτι τὴν ἔλειπον ὄρνιθες καὶ ἄλλα πράγματα, ἅτινα βεβαίως ἐκλέπνοντο ὑπὸ περιπλανωμένων Ἀθιγγάνων. Τὰ διδάγματα τῆς κυρίας Ἀσκληπιάδου εἶχον διαπλάσῃ καὶ καθοδηγήσῃ τὴν συνείδησιν τῆς Μαρίας καὶ εἶχον διδάξῃ αὐτὴν νὰ αἰσθάνεται καὶ νὰ ἀγαπᾷ τὴν δικαιοσύνην. Πρὸς δὲ τούτοις ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀγροφύλακος εἶχε μάθῃ καλῶς ὅτι τιμωρεῖται ὁ βλάπτων τὰ πράγματα τοῦ πλησίον· ἐνθυμίσεθε ὅτι ὁ κύρ Πέτρος τὴν εἶχε συλλαβῆ καὶ φυλακίσῃ. Πανταχοῦ ὑπάρχουσιν ἀγροφύλακες καὶ φυλακαί, πάντες δὲ οἱ ἀγροφύλακες δὲν εἶνε οἰκτιρμονες ὅσον ὁ ἀξιόλογος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ κύρ Πέτρος.

Ἡμέραν τινὰ μικρὸς Ἀθιγγανός, ὀνομαζόμενος Γορλέσκος, ἐπανήρχετο ἐκ τῆς διαρπαγῆς φέρων κρεμαμένους ἀπὸ τοῦ τραχήλου του ἕνα λαγόν καὶ ἕνα φασιανόν. Ἰδοῦσα τοῦτον ἡ Μαρία ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε·

«Ἄν σ' ἐβλεπεν ὁ ἐπιστάτης! διότι τὸν φασιανόν θὰ τον ἐσκότωσας μέσα εἰς τὸν κῆπον τοῦ πλουσίου κυρίου.

— Καὶ βέβαια! ἀπεκρίθη ὁ Γορλέσκος ὑψώνων τοὺς ὤμους του, καὶ που ἤθελες νὰ πᾶ νὰ τον εὐρῶ, ἀφ' οὗ ἐδῶ κοντὰ δὲ ἔχει κανένα δασός.

— Θὰ σ' ἔχωνε, κακόμοιρέ μου, εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ζεύρεις τί ἐστὶ φυλακὴ! Ἐρώτα ἐμένα ὅπου ἐδοκίμασα τὴν γλύκαν τῆς!»

Καὶ ἐξέθηκα καταλεπτῶς πῶς τὴν συνέλαβεν ὁ κύρ Πέτρος καὶ πῶς διενυκτέρευσε ἐν τῇ φυλακῇ. Ὁ δὲ Γορλέσκος τὴν ἐμυκτήριζε λέγων·

«Ἦσουν κούτῃ που ἀτάθηκες καὶ σ' ἐπίασαν. Ἐγὼ ἔχω ἑστὰ πόδια μου πταρὰ καὶ ἀκούω τὸν ἀγροφύλακα ἀπὸ τῶν καὶ μιά ὥρα δρόμο, καὶ πρὶν φανῆ, ἂν με πιάσῃς. Τώρα θὰ πάγω τὸ κυνήγι μου εἰς τὸν ἀρχηγὸ καὶ νὰ ἰδῆς πόσο θὰ εὐχαριστηθῆ!»

Καὶ καθυθύνθη εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ἀρχηγοῦ, Κρατῶν ὑψηλὰ τὸν λαγόν καὶ τὸν φασιανόν δια νὰ φαίνωνται καλλίτερον. Μετὰ τρία βήματα συναντᾷ τὸν Ζάκην.

«Σὺ τα ἐπίασες; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Ζάκης χωρὶς νὰ τον ἐξετάσῃ ποῦ τα εὔρε. Ἄμ' σὺ, Γορλέσκο μου θὰ γίνῃς περίφημος κυνηγός! Ἐβγέ σου!»

Καὶ τὸ μὲν γυφτόπουλον ἐκοκκίνισεν ὑπὸ ἡδονῆς καὶ χαρᾶς, ἡ δὲ Γυφτοπούλα ἐκοκκίνισεν ὑπὸ ἐντροπῆς καὶ λύτης. Δὲν ἐτόλμησε νὰ εἰπῃ τίποτε πρὸς τὸν Ζάκην. Ἀλλὰ καὶ πῶς ἠθέλετε νὰ τολμήσῃ, ἀφ' οὗ ἔραγε τὰ ροδάκινά του; ὁ δεχόμενος κλοπιμαῖα πράγματα δικαιούται ποτε νὰ ἐλέγξῃ καὶ νὰ ψεῖξῃ τὸν κλέπτην; Τὴν κατέλαβεν ὁμοῦς δεινὴ θλίψις καὶ κατῆρεια, καὶ ἦτο περιλυτός καὶ σύννους.

Ὅσον δὲ παρήρχετο ὁ χρόνος, τόσο ἡ Γυφτοπούλα παρετήρει καὶ ἀνεκάλυπτε πράγματα ἀτοπα καὶ λυπηρὰ εἰς αὐτὴν. Ἐν πρώτοις, εἶχε μείνῃ μετὰ τῆς Μίσκας Σζαλόφου, τῆς γηραιᾶς μητρὸς τῆς καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων τῆς. Καὶ ἡ μὲν Μίσκα ἦτο γυνὴ ἡπίου χαρακτήρος, ἐθαύμαζε πολὺ τὰ τέκνα τῆς καὶ οὐδέποτε τα ἐστενοχώρει διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐγίνοντο ἐριδες ἐν τῷ ἀμαξίῳ ἐν ᾧ κατῶκουν. Ἀλλ' ὅτε ἡ Μαρία ἤρχισεν νὰ ἐπισκέπτεται καὶ τὰς ἄλλας οἰκογενεῖας τῆς φυλῆς, παρετήρησεν ὅτι πολλαὶ τῶν γυναικῶν ὁμοίαν πρὸς τὴν Ναφτὴ κατὰ τὴν κτηνωδίαν, τὴν ματαιότητα καὶ τὴν ζηλοτυκίαν. Ἦκουσε κραυγάζοντα παιδία δερόμενα, παρῆστη μάρτυς ἐρίδων καὶ μαχῶν. Εἶδε τὰ παιδία χάριν διασπιδάσεως βασανίζοντα ἀνηλεῶς ζῶα, καὶ ἀνακαλοῦσα πᾶσας τὰς ἀναμνήσεις τῆς τοῦ χρόνου καθ' ἃν ἦτο ἐν τῇ συνοδείᾳ τοῦ Τίτζου, ἐταράχθη σφόδρα καὶ εἶπε καθ' ἑαυτὴν·

«Ὡ συμφορά μου! καὶ ἐγὼ ἤμην ἄλλοτε ὅπως αὐτὰ! Εἶνε δυνατόν! Πόσον ἤλλαξα διότι συνέλησα με τοὺς χριστιανούς! Πόσον εὐτυχεστέρα ἤμην ὅταν ἔζων με αὐτούς!... Καὶ τώρα!...»

Δὲν συνεπλήρωσε τὸν λόγον τῆς ἡ μάλλον δὲν ἐτόλμησε νὰ τον συμπληρώσῃ διότι ἤσχηθη ἑαυτὴν διότι πᾶν ὅ τι ἐβλεπε, τὸ ἔψαγε καὶ βλέπουσα αὐτὸ ἐλυπεῖτο. Ἐνίοτε παρεσύρετο ὑπὸ τοῦ κακοῦ παραδείγματος ἀλλὰ εὐθὺς ἐπειτα μετενοεῖ καὶ ἐλυπεῖτο περισσότερο. Βεβαίως ἂν ἤθελεν ἠδύνατο

καλλίστεα νὰ γίνῃ πάλιν ἀληθὴς γυφτοπούλα, νὰ πρᾶτῃ καὶ νὰ φέρεται ὡς αἱ ἄλλαι Ἀθιγγανίδες, ἀλλ' εἰς τοῦτο ἠναντιοῦτο ἡ καλὴ τῆς ἀνατροφῆς, ἦτις τὴν ἐκώλυε νὰ πρᾶξῃ τὸ κακὸν καὶ νὰ καταπνίξῃ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως. Ὡ, πόσον ἐπόθει τότε νὰ ἐπανεῖλθῃ πλησίον τῶν χρηστῶν ἐκείνων ἀνθρώπων ὅστινες κατέστησαν αὐτὴν ἀνθρωπον. Ὅτε συνήνεσε καθ' ὁδὸν τὴν συνοδείαν τοῦ Μιχαῆλ Σαρὰ ἐνόμισεν δεῖ εὔρε τὴν εὐτυχίαν τῆς· ἀλλὰ πόσον εἶχεν ἀπατηθῆ!...

Τάλαινα Γυφτοπούλα! ἡ καρδιά τῆς δὲν ἦτο πλέον πλησίον τῆς! Ἦτο μεταξὺ τῶν ὁμοφύλων τῆς καὶ ἐφαίνετο ὡς ξένη καὶ ἀλλόφυλος καὶ ἦτο τόσο μακρὰν ἐκείνων ὡς ἡγάπα! Καὶ ὁμοῦς νεορῶς ἦτο πλησίον των. Ἐβλεπε τὴν γηραιὰν μάμμην, τὴν κυρὰ Μαρίαν τὸ πρῶτ' ἐπέκρουσαν τὴν ξανθὴν κόμην τῆς Εὐμορφίας, ἦτις ἐγγέλα, ἐκινεῖτο καὶ οὐδέποτε ἔμμενεν ἡσυχός. Ἐβλεπε τὸν ἀγαθὸν ἐκείνον ἄνδρα τὸν κύρ Πέτρον εἰσερχόμενον μετὰ τῶν χονδρῶν καὶ ὕψηλῶν στρατιωτικῶν ὑποδημάτων του βήματι βραδεῖ, καθήμενον πρὸ τῆς τραπέζης καὶ τὴν Εὐμορφίαν ἀναρριχωμένην ἐπὶ τῶν γονάτων του. Ἐγεύοντο φαῖροι καὶ γελαστοὶ καὶ ὁ κύρ Πέτρος ἐξήρχετο πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς περιπολίας του...

Ἡ Μαρία ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐνόμιζε ὅτι τὸν ἐπανάβλεπε ὑψηλὸν τὸ ἀνάστημα καὶ ὀλίγον τι κυρτὸν τοὺς ὤμους ἀπομακρυνόμενον καὶ ἐξαφανιζόμενον εἰς τοὺς ἀγρούς. Παρηκολούθει νεορῶς τὴν μάμμην καὶ τὴν ἐγγόνην ἀσχολουμένας εἰς τὰ τῆς οἰκίας. Ἐπανεβλεπε τὸ λιβάδιον ὅπου ἡ Εὐμορφία ἐβόσκε τὴν ἀγελάδα, τὸν κῆπον, ἐν ᾧ ἔθαλλον διάφορα ἀνθη, τὸν περιστερεῶνα καὶ τὰς περίεξ αὐτοῦ ἰπταμένας καὶ γογγυζούσας περιστεράς, τὴν αἰθουσαν ὅπου ἐρριψε κατὰ γῆς τὸ ἐριούχον ὄπερ ἡ κυρὰ Μαρία εἶχε δῶσῃ εἰς αὐτὴν νὰ ἔηλώσῃ... Ὡ! εἴαν ἠδύνατο νὰ ἐπανεῖλθῃ πάλιν εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην! μετὰ πόσης προθυμίας ἠθέλεν ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν τῆς, μετὰ πόσης καρτερίας καὶ ὑπομονῆς ἠθέλεν ὑπομένῃ τὰς ἐπιπλήξεις τῆς κυρὰ Μαρίας!

Ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά! δὲν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ συλλογιζέται τοιαῦτα πράγματα! Ἦδη ἦτο Ἀθιγγανὶς ἦτο ὄνομα καὶ πράγμα Γυφτοπούλα. Καὶ εἴαν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ καλὴ τῆς Μοῖρα ἢ ὁ καλὸς τῆς ἀγγελος ἠθέλε νὰ τὴν μεταφέρῃ ἐν μιᾷ στιγμή εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὸ

Πανωχώρι, ἡ Γυφτοπούλα θὰ ἐδίσταζε νὰ ὑπάγῃ. θὰ ἀπεράσειε δὲ μόνον ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτῆς καὶ τινὰ ἄλλον. Ὅτις δὲ οὗτος ἦτο ὁ Ζάκης, ὁ μόνος ὅστις ἀντεστάθμειεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τοὺς παλαιούς τῆς φίλους...

Νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν Ζάκην, τὸν παλαιότατον φίλον τῆς καὶ τὸν πιστότατον! Καὶ αὐτὸς θὰ ἐλυπεῖτο... καὶ αὐτὴ.

Μελετήσατο τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπανελημμένως, κατώρθωσε νὰ καταρτίσῃ ἐν τῇ μικρᾷ κεφαλῇ τῆς ὀλόκληρον σχέδιον περὶ τοῦ μέλλοντος, τὸ ἐξῆς, ὅπως ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ἐκθέσωμεν σχεδὸν αὐτολεξεῖ ὅπως τὸ ἐψιθύριζεν ἡ Γυφτοπούλα ὅτε το ἐσχεδίαζεν·

«Ἐγὼ καὶ ὁ Ζάκης πηγαίνομεν εἰς τὸ Πανωχώρι, τὸν δρόμον ἐγὼ δὲν τον εἰξεύρω, ἀλλὰ κέρω τῶντας πηγαίνει κανεὶς εἰς τὴν Πόλιν, θὰ ἐρωτήσωμεν λοιπὸν καὶ θὰ μας δεῖξουν τὸν δρόμον. Ἐμβαίνομεν εἰς τὸ χωρὶ καὶ μιά καὶ δυὸ πηγαίνομεν εἰς τὸ σπίτι. Καλημέρα γιὰγιά, καλημέρα θεῖς, καλημέρα Μόρφω μου, ἔρχομαι μαζί με τὸν Ζάκην νὰ σας ζητήσω συγχώρησιν καὶ νὰ σας ὑποσχεθῶ ὅτι ὁ λόγος σας δὲν θὰ γίνεταί δύο». Ἀλλὰ ἡ κυρὰ Μαρία, καὶ ὁ θεῖος, ὁ κύρ Πέτρος, μᾶς κάμνουν μούτρα, τὸ σοβάρὸ! Ἡ Εὐμορφία ὁμοῦς ἀρχίζει τὰ κλάμματα καὶ ἡ κυρὰ Ἀσκληπιάδου μεσιτεύει καὶ

Ο ΓΟΡΛΕΣΚΟΣ ΕΠΑΝΗΡΧΕΤΟ ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΑΡΠΑΓΗΣ.

τέλος πάντων με συγχωροῦν καὶ με κρατοῦν. Ἐργάζομαι, τοὺς κάμνω τὰ θελήματά των, τοὺς ἀγαπῶ, καὶ οἱ τρεῖς των μοῦ λέγουν: «Τί καλά ἔκαμες καὶ ἤλθες πάλιν!» Καὶ ὁ Ζάκης μένει μαζί μας εἰς τὸ Πανωχώρι καὶ γίνεται ἡ μωλιωνᾶς ὅπως ὁ Ἰωσήφ, ἡ ἀνθρακοποιός, ὅπως ὁ μπάριμπα Μήτρος, ἡ ξυλοκόπος, ἡ ὑπηρέτης κανενὸς κτήματος, ὅπως ὁ Μήτσος τοῦ κύρ Σπύρου. Ἐγὼ καὶ ὁ Ζάκης θὰ βλέπωμεθα καθ' ἡμέραν καὶ θὰ εἰμαθα εὐτυχεῖς. Τάχα δὲν εἶνε καλὸν τὸ σχέδιόν μου τοῦτο; Ἄν ἠθελε μάλιστα ὁ Ζάκης!...

Βεβαίως πρῶτον ἔπρεπε νὰ θελήσῃ ὁ Ζάκης. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἤρκει· διότι δεύτερον ἔπρεπε νὰ μεταβάλῃ φρονήματα, διότι ἄλλα ἦσαν τὰ φρονήματά του καὶ ἄλλα τὰ τοῦ κύρ Πέτρο. Ὅθεν ἡ Μαρία εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπεχείρησε νὰ μετατρέψῃ τὰ φρονήματα τοῦ Ζάκη...

[Ἔπεται συνέχεια]

Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ
κατὰ παράκλησιν ἐκ τοῦ Γαλλοῦ
ἑξ ἑσ. Κας COLOMB.

ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΛΙΑ

Πρό πολλού πολλού καιρού ἔζη μιὰ γρηά εἰς ἓνα μεγάλο καὶ μακρυσμένο δάσος. Ἐζη μὲ τῆς κόττες τῆς, μὲ τὸν γάτον τῆς, κατὰ μὴν πολλὰ χρόνια. Σιμὰ εἰς τὴν καλύβη τῆς ἔτρεχε εὐμορφο, ἀργυρὸ ποταμάκι καὶ περίεξ ἡξάνον μεγάλα καταπράσινα δένδρα. Μιὰ φορὰ τὸ χρόνο ἐπήγαινε εἰς τὴν πολιτεία, ἡ ὁποία ἦτο πολλὰς ὥρας μακρὰν καὶ ἠγάραζε μαλλίων. Τὸ ἔνεθεν ἔπειτα τὸ βράδυ εἰς τὴν ρόκα τῆς. Τὸ ὕφαινε καὶ ἔκαμνε τὰ φτωχικά τῆς ἐνδύματα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι τὴν ἐγνώριζον εἰς τὴν πολιτείαν, ἐνόμιζον ὅτι ἦτο πολὺ εὐτυχῆς καὶ εὐχαριστημένη· δὲν ἦτο ὁμως πολὺ εὐχαριστημένη, διότι εἶχεν ἰδῆ καλλίτερες ἡμέρας. Τὰς εἶχεν ἰδῆ ὅταν ἔζοῦσε εἰς τὸ δάσος μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς τὸν ὁποῖον ἀγαποῦσε ὑπερβολικά, περισσότερο ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ ὁποῖος τῆς τὸν ἔδωκε, καὶ εἶχε ἄδικον. Ἦτον ὁμως ἀγαπημένο παιδί γιὰ τὴν ἦτον φαιδρὸ καὶ τρυφερὸ καὶ εὐσεβὲς ὅπως πρέπει νὰ εἶνε ὅλα τὰ καλά παιδιά.

Καθε βράδυ ὅταν ἡ μητέρα του ἔνεθε καὶ ὁ γάτος ἐγουργούριζε, ἐκάθητο σιμὰ τῆς καὶ τῆς διηγείτο ὡραίας ἱστορίας διὰ τοὺς δράκους καὶ τῆς Νεραΐδες. Τῆς διηγείτο πὺς ἐσκότῳνε τῆς ἀρκούδες, πὺς ἐκαβαλίκευε τὰ λάφια μὲ τὰ χρυσὰ κέρατα καὶ τί ἔλεγαν τὰ πουλιά ὅταν ἐκαλαδούσαν ἔτσι γλυκά. Ἐπειτα ἐκρῦπτε τὸ κεφάλι του εἰς τὰ γόνατά τῆς καὶ τῆς ἔλεγε: «Μὴ πιστεύης, μητερίτσα, ὅτι σοῦ λέω». Ἡ μητέρα ἐγελοῦσε, ὁ Σπῦρος ὁμως ἦτο σοβαρὸς καὶ ἐξηκολούθει: — «Ἐνα ὁμως πρέπει νὰ πιστεύσης πὺς σ' ἀγαπῶ πολὺ πολὺ καὶ δὲν θὰ φύγω ποτὲ ἀπὸ πλησίον σου!

Καὶ ἐνόμιζεν ἡ γρηά, ὅτι ἐκέρδιζε τὸν Παράδεισον ὅταν ἤκουε τὰς λέξεις αὐτάς, καὶ τὰς ἤκουε συχνάκις καὶ ἀκόμη ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ Σπῦρος τῆς καὶ ἐγύριζε κυνηγὸς εἰς τὸ δάσος! Ἀλλὰ τότε τῆς διηγείτο ἀληθινὰς ἱστορίας αἱ ὁποῖαι εἰς αὐτὸν συνέβαινον καὶ ὅχι ὅπως ὅταν ἦτον μικρὸς, πλάσματα τῆς παιδικῆς του φαντασίας!

Ἐτσι ἐνόμιζεν ἡ μητέρα ὅτι ἦτο ὁ πιὸ εὐτυχισμένη γυναίκα εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἡ εὐτυχία τῆς εἶνε ἀτελείωτος, ἐνῶ εὐτυχία δὲν εἶνε εἰς τὴν ζωὴν.

Ἐνα βράδυ ἐπέστρεψεν χωρὶς κυνήγι. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ὡχρὸν τὰ χέρια του ἔτρεμαν καὶ ὁμως ἡ χαρὰ ἔλαμπε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἀφηρημένος καὶ σιωπῶν ἐκάθησε πλησίον τῆς μητρός του καὶ τὴν ἔβλεπεν εἰς τὰ μάτια.

— Σπῦρο, τί ἔχεις; ἠρώτησεν ἡ γρηά, καὶ ὁ Σπῦρος εἶπε μὲ τρέμουσαν φωνήν.

— Μητέρα, ἐγνώρισα ἓνα κοριτσάκι καὶ τ' ἀγαπῶ πιὸ πολὺ ἀπὸ σένα.

Ἡ γρηά ἔνεθε τὰχύτατα χωρὶς νὰ λέγη λέξιν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν τῆς ἐσκυθρῶπασε. Ὁ Σπῦρος ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν του δὲν τὴν παρετήρησε.

— Μητέρα, ἐξηκολούθησε, εἶνε εὐμορφο ὅταν ἀγγελοῦδι ἔχει μαλλιά χρυσὰ ὅταν τῆς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, εἶνε καλὴ καὶ εἶνε συμπαθητικὴ. Θὰ κτίσω μιὰν ἄλλην μεγαλήτερον καλύβην καὶ θὰ κατοικήσωμεν καὶ οἱ τρεῖς μαζί. Θὰ εἶμεθα πολὺ εὐτυχισμένοι γιὰ τὴν θὰ ἀγαπῶμεθα.

Ἡ γρηά δὲν νῆθει πλέον. — Θὰ τὴν μισῶ, ἐφάναξεν καὶ σιωπήσασα ἐθύθισεν εἰς βαθυτάτην σιγὴν τὴν καλύβην. Καὶ ἡ καρδιά του Σπύρου ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀγάπην καὶ χαρὰν, καὶ ἡ καρδιά τῆς γρηᾶς ἀπὸ λύπην καὶ μίσος.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν πρῶτ' πρῶτ' ἐπήγγεν ὁ Σπῦρος εἰς τὸ δάσος καὶ ἐζήτησε τὸ κοριτσάκι, τὴν Ἐλενίτσα τὴν κόρην τοῦ ἀνθρακοποιοῦ. Ἡ Ἐλενίτσα ἦτον γλυκὴ καὶ καλὸ κοριτσάκι καὶ εὐμορφο ὅταν ἀγγελοῦδι. Εἶχε γαλανὰ μάτια, ροδινὰ μαγουλάκια, ἀλλὰ τὸ εὐμορφώτερον ποῦ εἶχε ἦτον τὰ ἀστραφτερά καὶ χρυσὰ μαλλιά τῆς.

— Ὅταν τὴν ἔδῃ ἡ μητέρα θ' ἀλλάξῃ γνώμην ἐσκέφθη ὁ Σπῦρος. Καὶ ὁμως ὅταν ἐφθασαν πλησίον εἰς τὸ σπίτι, ἡ καρδιά του ἐκτυπούσε δυνατὰ. Ἡ Ἐλένη ὁμως ἦτον ἡσυχὴ διότι δὲν ἐγνώριζε τίποτε ἀπ' ὅσα συνέβησαν.

Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ — εἶπεν ὁ Σπῦρος εἰς τὴν ἀρραβωνιαστικὴν του ὅταν ἔπατοῦσαν τὸ κατώφλι. Ἡ γρηά τοὺς ἐδέχθη σιωπηλῆ. Ὁ Σπῦρος τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὴν παρεκάλεσε: «Μητέρα, μίλησε εἰς τὸ κοριτσάκι σου. Αὐτὸ θὰ πάμε εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ ἐπι-

φανθοῦμε. Ἡ γρηά ἐσπρωξε τὴν Ἐλένη καὶ ἐφάναξεν:

— Ἐξω, δὲν θέλω νὰ τὴν βλέπω, αὐτὴν ποῦ ἔδωσε τὴν καρδιά σου μὲ τὰ χρυσὰ τῆς τὰ μαλλιά.

Ὁ Σπῦρος καὶ ἡ Ἐλένη τὴν παρεκάλεσαν καὶ τὴν ἰκέτευσαν νὰ τοὺς εὐλογήσῃ ὁμως ἡ γρηά ἔμεινε ἀκαμπτος. Τότε ὁ Σπῦρος καὶ ἡ Ἐλένη ἐστρεψαν πρὸς τὴν θύραν καὶ ἤθελαν νὰ φύγουν. Ἡ μητέρα ἐκράτησε τὸν υἱὸν τῆς καὶ τοῦ εἶπε:

— Παιδί μου, ἀγαπημένο μου παιδί, ἔχε γειά! καὶ ἐφιλήθησαν. Ὅταν ὁμως ὁ Σπῦρος ἐκτύπησε πίσω τὴν ἀρραβωνιαστικὴν του ἐφάναξεν ἡ γρηά.

— Φύγε, φύγε, κλέπτρα, ποῦ ἐκλεψες τὸ στολίδι τῆς καρδίας μου.

— Ἀκολούθησέ με, ἦλιε τῆς ζωῆς μου, εἶπεν ὁ Σπῦρος καὶ ἐπήρε τὴν Ἐλένην ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἀδήγησεν ἔξω διὰ μέσου τοῦ σκοτεινοῦ δάσους.

Ἡ μητέρα τοὺς ἠκολούθησε διὰ τῶν βλεμμάτων ἕως ὅτου ἐκρύβθησαν ὀπίσω τῶν δένδρων καὶ ἔμεινε πάλιν μόνη, μόνη μὲ τὸ μίσος τῆς πρὸς τὴν Ἐλένην καὶ μὲ τὴν ἀγάπην τῆς πρὸς τὸν Σπῦρο.

Καὶ ἔζησε τρία ἔτη μόνη. Ἠλμεγετὸ πρῶτ' τὴν ἀγελάδα καὶ ἐπεριποιεῖτο τῆς κόττες τῆς. Τὸ βράδυ ἐκάθητο εἰς τὴν ρόκα τῆς καὶ ἔνεθε καὶ μόνος ὁ γάτος ἐκάθητο πλησίον τῆς. Ἐτριζεν ἡ ρόκα καὶ ὁ γάτος ἐγουργούριζεν, ἐστρέφετο ταχέως ἡ ρόκα μετὰ τῶν γρηαίων χειρῶν τῆς ἀλλὰ ταχύτερον ἐστρέφοντο οἱ λογισμοὶ τῆς. Ἐσκέπτετο τὸν Σπῦρον ὅτε ἦτο παιδί καὶ τῆς διηγείτο τόσα περιεργὰ πράγματα, τὸν ἔβλεπεν ἔπειτα σοβαρὸν κυνηγὸν ἀλλὰ μὲ παιδικὴν ἀκόμη καρδίαν. Τότε ὁ νοῦς τῆς ἐφέρετο εἰς τὴν κόρην τοῦ ἀνθρακοποιοῦ μὲ τὰ χρυσὰ μαλλιά καὶ ἡ ρόκα ὁλοένα ἐστρέφετο ταχύτερον, τὸ πρόσωπόν τῆς ἐγίνετο σκυθρῶπτερον καὶ τὸ νῆμα ἐκόπτετο.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐκτύπησαν τὴν ἐξώθυραν καὶ ἡ γρηά σηκωθεῖσα ἐφάναξεν.

— Ἐμπρός! Καὶ ἀνὴρ μὲ τόσα μακρὰ γένεια, μὲ κυνηγετικὴν στολὴν εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην. Ἐφερον ἓνα δέμα εἰς τὴν ράχην, τὸ ὁποῖον μὲ μεγάλην προσοχὴν ἀκούμβησε ἐπάνω εἰς τὸ κρεβάτι τῆς γρηᾶς. Ἐβγαλε τὰ ὄπλα καὶ ἐφάναξεν.

— Μητέρα! καὶ ἐκείνη τὸν ἔσυρε καταχαρούμενη εἰς τὸ στήθος τῆς καὶ τὸν ἐφιλήσεν. Ἐκάθησαν πλησίον καὶ ἐκτυτᾶζοντο ὄφρες εἰς τὰ μάτια χωρὶς νὰ μιλῶν.

Τέλος ἐσκέπασεν ὁ Σπῦρος τὸ πρόσωπόν του μὲ τὰ χέρια καὶ ἀνεστέναξε:

— Μητέρα, ἀπέθανε!

Ἡ γρηά ἐσφιγξε τὰ χεῖλη καὶ τὸ πρόσωπόν τῆς ἐχαροποιήθη. Ὁ Σπῦρος ἐσηκώθη, ἦνοιξε τὸ δέμα καὶ ἐφανέρωθη ἓνα μικροῦτσικο παιδάκι μόλις ἐνὸς χρόνου. Εἶχε εὐμορφα γαλανὰ μάτια, καὶ μεταξωτὰ καστανὰ μαλλιά.

— Νὰ καὶ ἡ Τίνα μου, εἶπεν ὁ Σπῦρος αὐτὴν φέρω γιὰ νὰ σὲ ἔχη μητέρα, ἀφοῦ ἡ μητέρα τῆς ἐφύγεν.

Ἡ γρηά ἐπήρε τὸ παιδάκι εἰς τὰ γόνατά τῆς καὶ τὸ παρέτήρησε. Ἐχει τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς ποῦ ἐχθρεύομαι μὰ ὅχι καὶ τὰ χρυσὰ μαλλιά τῆς, αὐτὰ τὰ καστανὰ καὶ σγουρὰ εἶνε τὰ δικὰ σου.

— Μητέρα, ἠρώτησεν ὁ Σπῦρος, θὰ τὴν ἐχθρεύεσαι καὶ τὴν Τίνα μου; Μὴ καὶ δὲν θέλεις νὰ εἶσαι μητέρα τῆς;

— Ὅχι, ἡ Τίνα εἶνε παιδί σου, ἀπήντησεν.

— Κάτι θὰ σὲ παρακαλέσω ἀκόμη ἐξηκολούθησεν. Ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸ μανδύλακι ἔχω τὰ χρυσὰ τῆς μαλλιά κρυμμένα. Ὅταν μεγαλώσῃ τὸ παιδάκι μου νὰ τοῦ τὰ δώσης νὰ τοῦ εἰπῆς ὅτι εἶνε ἐκείνης καὶ νὰ τὴν μάθης νὰ παρακαλῇ εἰς τὴν προσευχὴν τῆς διὰ τὴν μητέρα τῆς. — Ποτέ! εἶπεν ἡ γρηά ἀφοῦ τὴν ἐχθρεύομαι τόσο.

— Μὴ μιλάς ἔτσι, εἶπεν ὁ Σπῦρος, αὐτὴ εἶνε πλέον εἰς τὸν οὐρανόν.

— Ὅσο καὶ νὰ τ' ἀγαπῶ τὸ παιδί, ποτὲ δὲν θὰ τοῦ εἰπῶ διὰ τὴν μητέρα του.

Ἐπήρε ὁ Σπῦρος τὸ παιδάκι εἰς τὰ χέρια, τὸ εὐλόγησε, τὸ ἐφιλήσεν καὶ εἶπε.

— Θὰ ἔρχωμαι λοιπὸν μόνος ἀπὸ καιρὸ πὺς καιρὸ νὰ τὸ μαθαίνω νὰ συλλογίζεται ἐκείνην ποῦ ἦτο ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς μου. Χαῖρε, μητέρα. Θὰ ἔλθω γρήγορα πίσω.

Ἀλλὰ δὲν ἐγύρισεν. Ἐνας κυνήγος τὸν εὐρῆκε νεκρὸν κάτω ἀπὸ ἓνα βράχο καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὴν μητέρα τοῦ Σπύρου τῆς ἔφερε, τὴν λυπηρὰν εἶδῆσιν. Ἡ καίμενη ἡ Τίνα ἔμεινε πεντάρφανη.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΦΛΚ

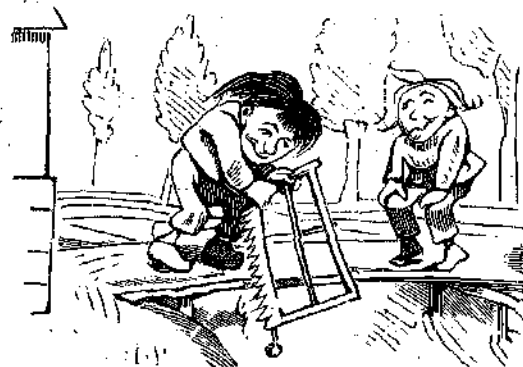
Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.

ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΙ ΜΙΚΕΣ

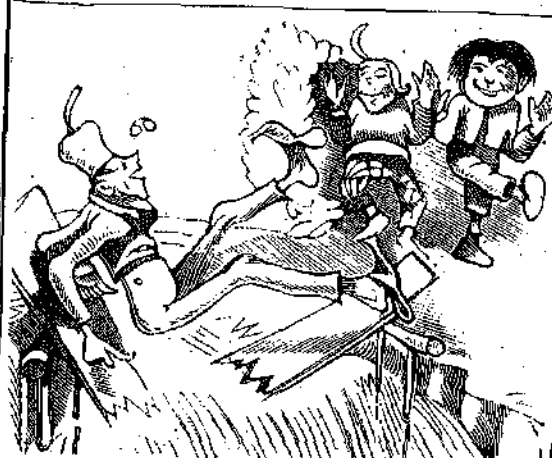
[Συνέχεια - (βλ. σελ. 24)]

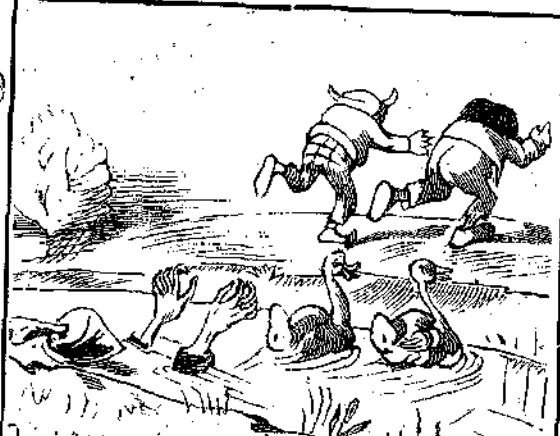
«Ο Μαστραντώνης.»

«Χαράζουνε τὸ πρόχειρο γεφύρι»

«Καὶ κλάψ! ὁ ράφτης μέσα ἔς τὸ ποτάμι.»

«Καὶ τοῦστειλε δυὸ χήνες νὰ τὸν σώσῃ.»

Ο ΜΑΣΤΡ' ΑΝΤΩΝΗΣ

Καλὰ γνωρίζει 'στὸ χωριὸ καθένας
τὸν ράφτη τὸν Ἀντώνη τῆς Μαρίας,
ὡσὰν κι' αὐτὸν δὲν ἔρϊσκειται κανένας
κι' ἂν θῆς καὶ μέσ' ἀκόμη 'στὰς Ἀθήνας.

Ἐ αὐτὸν θὰ βρῆς βράκες φαρδύες κι' ἀκόμα
φέσια ἕψηλά με φούντα χρυσιωμένη,
γελέκια, ζῶνες μ' ὅ,τι θέλεις χρῶμα
ὅποιος τὰ ἰδῆ σασιίζει κι' ἀπομένει!

Ὁ Παῦλος κι' ὁ Μικὲς τοῦ μελετοῦνε
κάτι κακὸ - μ' ἀλήθεια δίχως κάρια -
γιατ' ἦσαν κανένα δὲν μποροῦνε
νὰ βλέπουνε τὰ δυὸ τῶν δαιμονάκια.

Κ' ἕνα ἀνοιξιότικο πρωτὶ οἱ δυὸ τους
ἔς τὸ χέρι πέρουν φοβερὸ πριόνι
καὶ βάζουνε ἐμπρὸς τὸ σχέδιό τους,
νὰ στήσουνε παγίδα ἔστὸν Ἀντώνη!

Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ σπίτι του διαβαίνει
ὄλο ἄφρους θολὸ γοργὸ ποτάμι
καὶ μια σανίδα τῆς δυὸ ἄκρες δένει,
γιατὶ γεφύρι δὲν τοὺς ἔχει κάμη.

Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ δυὸ ἀπορασιίζουν
νὰ προνίσουν τὴ σκληρὴ σανίδα
κι' ἔτσι τὸν ράφτη ἔς τὸ νερὸ κρημνίζουν
ποῦ τὸρα ράφτει μὲ χαρὰ κι' ἐλπίδα.

Καὶ κρίζει, κρίζει, κρίζει οἱ δαιμόνοι
χαράζουνε τὸ πρόχειρο γεφύρι
καὶ βλέπουν καὶ γελοῦνε τὸν Ἀντώνη
ποῦ κάθεται ὁ φτωχὸς ἔστὸ παραθύρι:

«Γιὰ 'δές, γιὰ κῦτταξε μιὰ μούρη»
φώναζονε, «Γιὰ 'δές χαρὰ ἔς τὴ μύτη!»
«Γιὰ ἔβγα ἔξω, ἔβγα δά, καμπόρη!»
«Τ' αὐγὰ ζεσταίνεις πάντα μέσ' ἔς τὸ σπίτι!»

Κι' αὐτὸς θυμώνει καὶ ἀρπᾷ τὸν πῆχυ
καὶ τρέχει νὰ τοὺς δεῖρῃ μὰ κρυμμένοι
μὲ γέλοια καρτεροῦν αὐτοὶ, τί τύχη
τὸν ράφτη τὸν Ἀντώνη περιμένει.

Καὶ νὰ! περνᾷ τὸ γεφύρι τὸρα
ἀπ' τὴ χαρὰ τους τὰ παιδιὰ γελοῦνε
Κραάχς! τὸν βρῆκε ἡ κακὴ ἡ ὄρα
κι' ὁ Παῦλος κι' ὁ Μικὲς χοροπηδοῦνε.

Ἐσχίαθη ἡ σανίδα μέσ' ἐστὴ μέση
καὶ κλάψ! ὁ ράφτης μέσα ἔστὸ ποτάμι
τοῦ φεύγουνε γυαλιὰ, παπούτσια, φέσι
χωρὶς ἔς ἐκείνους τίποτε νὰ κάμη.

Μὰ θὰ ἦταν τοῦ Θεοῦ ἀγαπημένος
καὶ τοῦστειλε δυὸ χήνες νὰ τὸν σώσῃ
τῆς πιάνει καὶ πετιέται μουσκεμμένος
μὲ τὴν κοιλιά του φουσκωμένη τόση!

Κι' ἀπ' τὸ λουτρὸ τὸν ράφτη πόνος πιάνει
καὶ σφιγγεται, πηδάει καὶ φωνάζει
καί' οὐτ' αὐτὸς δὲν ξέρει τί νὰ κάνῃ
καὶ τὴν γυναῖκα του βοήθεια κράζει.

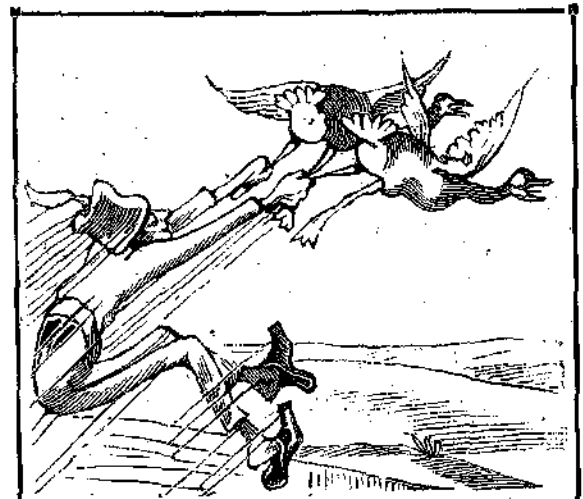
Ἐκείνη, μὲ πολὺ μυαλὸ γυναῖκα,
ἐπάνω ἔς τὸ τραπέζι τὸν ξακλώνει
καὶ ἔς τὴ στιγμὴ ὡς ποῦ νὰ πῆτε δέκα
τὸν ἄνδρα τῆς τὸν ράφτη σιδερώνει!

Καὶ ἀμέσως τί; θαρρεῖς πὼς ἦταν θάμα,
γιατρεῖθιχε καὶ φώναξε: «Ἄν ζήσω,
ἔμπροστὰ ἔστὴν Παναγιά μας κάνω τάμα
ἔστὴ χάρι τῆς νὰ πάω νὰ προσκυνήσω.»

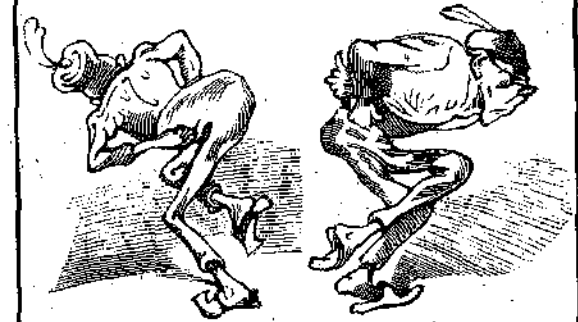
("Ἔπεται συνέχεια")

ΦΑΚ

[Κατὰ τὸ Γερμανικὸν τοῦ Busch]

«Τῆς πιάνει καὶ πετιέται μουσκεμμένος.»

«Καὶ σφιγγεται πηδάει καὶ φωνάζει.»

«Τὸν ἄνδρα τῆς τὸν ράφτη σιδερώνει.»

Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ

Δ Ι Π Τ Η Μ Α

Δέν είσαι τού σπιτιού μας τὸ καμάρωμα ;
Ἡ μέλισσα δέν είσαι ἡ ἐργατική ;
Καὶ τίνος λουλουδοῦ δέν κλεῖς τὸ ἄρωμα ;
Καὶ τίνος κελადήματος τὴ μουσική ;

Α'

Η ΔΡΑΚΟΥΛΑ.

Ὁ φίλος μου Κωστής Βαλλίδης, — ἴσως πολλοὶ ἀπὸ σὰς νὰ τον γνωρίζουν, — πού εἶνε τώρα καθηγητὴς εἰς ἓνα ἑλληνικὸ Γυμνάσιο τοῦ Ἑξωτερικοῦ καὶ πού τον ἐγνωρίσα ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια στὰς Ἀθήνας, μὰς διηγήθηκε, ἐμένα καὶ μερικῶν ἄλλων φίλων στενῶν, τὴν παρακάτω ἱστορία. Εἶνε ἡ ἱστορία τῆς ἀδελφοῦλας του καὶ σὰς τὴν γράφω ὅπως σχεδὸν τὴν ἔκουσα ἀπὸ τὸ στόμα του. Ξεύρω καλά ὅτι ἡ ζωὴ σου νεανική φαντασία θὰ προτιμοῦσε ἓνα μακρυνὸ ταξεῖδι εἰς χῶρες ἀγνωστες καὶ θαυμαστὲς ἢ ἓνα δραματικὸ μυθιστόρημα μὲ μεγάλη πλοκή καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον. Καὶ ὅμως δὲν ἀποδειλιάζω νὰ σὰς παρουσιάσω σήμερα τὴ διήγησι τοῦ Κωστή Βαλλίδη. Ταξεῖδι εἶνε καὶ αὐτὴ μέσα εἰς τὴν ἀγαπημένη οἰκογένεια καὶ δράμα μέσα εἰς τὴν καρδιά τῶν ἀδελφῶν. Δέν εἶνε μεγάλες ἡ περιπέτειές του, οὐτ' ἔχει βέβαια γιὰ σκηνὴ κανέναν ἀγριεμένον ὠκεανό, ἢ καμμιά φλογισμένη ἔρημο ἢ κανένα πεδίο μάχης αἱματοθύρετο. Τὰ τραγικὰ ἐπεισόδια λείπουν ἐλότεια ὁ πυρετὸς τῆς ἀνυπομονῆσας καὶ τῆς φαντασίας ἡ ἔξαψι δὲν θὰ σὰς βασανίσουν. Τὸ πολὺ πολὺ νὰ δακρυστέτε κρυφὰ εἰς κανένα μέρος ἢ νὰ χαμογελάσετε περὶ φανερά εἰς κανένα ἄλλο. Τίποτα περισσότερο. . . Εἶνε μιὰ ἱστορία ἀπλή, τρυφερή, ἐμπιστευμένη, ἀπὸ κείνες μάλιστα πού δὲν ἠμποροῦμε νὰ ἐπαναλάβουμε μπροστὰ εἰς πολὺν κόσμον, διότι αἰσθανόμεστε τὴν ἴδια σχεδὸν ἐντροπὴ πού θὰ μας φλόγιζεν ἄθελα, ἂν μας ξεσκέπαζε κανεὶς τὰ βῆθη τῆς καρδιάς μας ἢ διηγοῦνταν καμμιά καλὴ μας πράξι. . . Μὴ νομίζετε ὅμως ὅτι, γι' αὐτὸ εἶνε στερεμένη ἀπὸ κάθε λογῆς ἐνδιαφέρον καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐγγίξῃ τὲς πειὸ λεπτεῖς χορδὲς τῆς καρδιάς σας, ἐκεῖνες πού ποτὲ δὲν ἐγγιζοῦνται ἀνώφελα. Τούλάχιστο γιὰ μένα σὰς ὁμο-

λογῶ ὅτι ἡ διήγησι τοῦ φίλου μου Κωστή Βαλλίδη ἦταν πηγὴ ἀπὸ κάθε λογῆς ἠθικῆν ἀπόλαυσι. Βρῆκα μέσα εἰς αὐτὴν θησαυρούς, ὄχι ἀπὸ τοὺς ψεύτικους ἐκείνους καὶ μάταιους τῶν παραμυθῶν, ἀλλὰ θησαυροὺς ἀληθινούς ἀγάπης, στοργῆς, ὅπως καὶ χαρακτήρες διαμαντέιους καὶ παραδείγματα ἀξιωμαμιμητά.

Ἄν τύχη τώρα καὶ λάβετε καὶ σεῖς ἀπ' αὐτὰ τὴν ὠφέλεια πού ἐλπίζω, μὴν εὐγνωμονεῖτε εἰς ἐμὲ ἀλλὰ εἰς ἐκεῖνον.

Ἦταν μιὰ ἐποχὴ πού τὸ σπιτιὸν μας εἰς τὴ Ζάκυνθο, ἂν καὶ ὕλικῶς εὐημεροῦσε, μού ἐφαίνονταν ἔρημο καὶ μελαγχολικὸ. Ἦταν ἡ ἐποχὴ, ὡς τὸν ἑβδομο ἢ τὸν ὄγδοο χρόνο τῆς ἡλικίας μου, πού δὲν εἶχε γεννηθῆ ἀκόμα ἡ ἀδελφοῦλα μου. Δέν εἶχα παρὰ τὸν πατέρα μου, τὴ μητέρα μου, τὴ θειά-Κατερίνα καὶ ἓναν ἀδελφὸ μεγαλύτερο, τὸ Νίκο. Μονάχος μού φαίνονταν πῶς εἶμαι μέσα εἰς τὸ ἀπέραντο σπιτιὸν καὶ μέσα εἰς τὸ ἀπέραντο περιβόλι. Ὁ Νίκος φοροῦσε μακρὰ πανταλόνια, πήγαινε στὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο καὶ ἔκαμνε τὸ μεγάλο—πρὸ πάντων τῆς ὥρας πού εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ με προγυμνάζῃ στὰ μαθήματά μου. Τότε δὲ ἦταν πού κρατοῦσε μὲ πόζα καὶ ἓνα χάρακα λεπτὸ καὶ μακρὺ, ἂν καὶ εἶχε αὐστηρὴ παραγγελία ἀπὸ τὸν πατέρα νὰ μὴ τον μεταχειρισθῇ ποτὲ ἐναντίον μου. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἡλικία του, ἡ θέσι του καὶ πρὸ πάντων ἡ ἰδέες του δὲν τὸν ἐσυχωροῦσαν ποτὲ νὰ καίξῃ μαζί μου. Μού διηγοῦνταν καμμιά φορά καμμιά ἱστορία καὶ μού ἔκανε ἀραιὰ καὶ πού κανένα ἀστεῖο ἄλλ' ἂν τον ἔλεγα ἀξάφνα νὰ τρέξουμε στὰ στρατόνια τοῦ περιβολιοῦ, ἐσοβαρεύονταν ἀμέσως καὶ μού ἀπαντοῦσε μὲ μιὰ φωνὴ σιγαλή, κοροϊδευτική, πού μου σήκωνε μεμιάς ὄλο τὸ θάρρος :

« Δέν ντρέπεσαι ! »

Ἡ μητέρα μου ἡ καυμένη μ' ἀγαποῦσε πολὺ καθὼς καὶ ὁ πατέρας. Ἀλλὰ τῶν γονέων ἡ ἀγάπη δὲν εἶνε—πῶς νὰ σὰς πῶ—τόσφ φαιδρὴ καὶ γελαστή. Ὅταν ἡ μητέρα μου μὲ κρατοῦσε εἰς

τὴν ἀγκαλιά της καὶ μὲ φιλοῦσε, μού ἔρχετ' ἓνα βλέμμα τόσφ μελαγχολικὸ πού μού ἐπάγωνε τὴν καρδιά τὴν ἴδια ψυχρότητα ἰδοκίμαζα καὶ εἰς τοῦ πατέρα τὰ παιὸ σπάνια χάρια. Μὲ τὴ θειά-Κατερίνα γελοῦσα λιγάκι καὶ ἐπαίξα, ἀλλὰ ὁ καιρὸς τῆς ἦταν ὀλίγος μέσα εἰς τὲς τόσες ἐννοίες καὶ δουλειές τοῦ σπιτιοῦ. Ἔτσι σιγά-σιγά ὁ χαρακτήρας μού ἔκλινε πρὸς τὴ μελαγχολία καὶ ἄρχισε νὰ μού ἀναπτύσσεται μιὰ εὐαισθησία καὶ μιὰ ἀδυναμία ἑλαστικῶν γυναικεία. Γιὰ ὥρες ἐρρέμβαζα μονάχος εἰς τὰ σκιερὰ μέρη τοῦ περιβολιοῦ μας, ἂφ' οὐ ἤθελε τρέξω καὶ κουρασθῶ. Τὴν ὥρα τοῦ δειλινοῦ, ὅταν ἔβλεπα τὸν ἥλιο νὰ κλινῇ πρὸς τὸ βουνό, αἰσθανόμενον συχνὰ δάκρυα στὰ μάτια. Τὸ παραμικρὸ μὲ φόβιζε τὸ παραμικρὸ μὲ συγκινοῦσε. Αὐτὸ ἀνάγκαζε τὸ Νίκο καμμιά φορά νὰ με μαλὸνῃ καὶ συχνότερα νὰ με κοροϊδεύῃ, πράγμα πού μ' ἔκαμνε νὰ ὑποθέτω ὅτι δὲν μ' ἀγαποῦσε ὡς ἔπρεπε καὶ νὰ μὴν ἀφίνω νὰ φανερωθῇ γι' αὐτὸν ὅλη ἡ ἀγάπη, πού αἰσθανόμενον εἰς τὰ βῆθη τῆς καρδιάς.

Φαντάζεσθε τώρα μὲ πόση χαρὰ καὶ συγκίνησι ἔκουσα ἀπὸ τὴ θειά-Κατερίνα γιὰ πρώτη φορά, ὅτι ἡ μητέρα μού ἔκαμνε ἓνα κοριτσάκι, μιὰν ἀδελφοῦλα. Θυμοῦμαι ὅτι ἤμουν τότε ἔρρωστος ἀπὸ τὸ ποδάρι μου, πού το εἶχα σπάσει, γλιστρώντας μιὰ μέρα καὶ πέφτωντας κακὰ ἐπάνω εἰς τὲς πλάκες τῆς αὐλῆς. Τρεῖς μῆνες τώρα ἐκεῖτοῦμον στὸ κρεββατάκι, πού σίμως ἡ θειά-Κατερίνα ἓνα βράδυ καλοκαιρινὸ καὶ μουῦσθε τὴ χαροποιῶν εἶδῃσι. Ἡ πρώτη μου ὄρμη ἦταν νὰ πεταχθῶ καὶ νὰ τρέξω νὰ ἰδῶ τὴν ἀδελφοῦλα μου. Ἀλλὰ ἡ θειά-Κατερίνα δὲν μ' ἀφῆσε καὶ ὅταν εἶδε πῶς ἐπιμένω ἐφώναζε τὸν πατέρα μου. Μαζεύτην ἀμέσως καὶ σάπασα, διότι ἐφοβούμενον πολὺ τὸν πατέρα μου. Δέν ἦταν κακὸς ὁ καυμένος, οὔτε ἤξευρε ἄλλη μέθοδος γιὰ τὴν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν του ἀπὸ τὸ γέλοιο, τὸ ἀστεῖο καὶ τὸ γλυκὸ λόγο. Ἀλλὰ καὶ ποῖος ξεῦρει ἂν γι' αὐτὴ καὶ μόνη τὴν αἰτία δὲν μ' ἐπίανε τόση συστολὴ ἂμὰ ἔβλεπα μπροστὰ μου εἰς κάθε κακοκάτωμα τ' ἄσπρα γένεια πού τριγύριζαν τὸ ροδοκόκκινὸ του πρόσωπο.

« Τί τρέχει ; » ρώτησε.

« Καλὲ δὲν ἀκούς ἐκεῖ ! Ὁ Κωστής θέλει νὰ ἰδῇ τὴ Δρακοῦλα. »

— Καὶ πῶς, παιδί μου ;
— Νὰ μού τὴν φέρῃ ἐδῶ ἡ θειά-Κατερίνα, νὰ ἴδῃ ἐψθύρισα δειλὰ-δειλὰ.
— Καλὲ παιὸ ! Αὐτὸς θέλει νὰ πάγῃ μόνος του μέσα.

— Μόνος του ; . . Ἄ, ὄχι παιδί μου. Πῶς μπορεῖς νὰ πατήσης τὸ ποδάρικόν σου ;

— Ἄν με πάρῃ ἡ θειά-Κατερίνα ἀγκαλιά ;
— Θὰ κρεμασθῇ καὶ θὰ το ἐρεθίσῃ, παιδί μου, χειρότερα.

— Κρίμα ! πῶς ἤθελα νὰ ἰδῶ τὴν ἀδελφοῦλα μου . . .

— Ὅχι, ἀπόψε δὲν μποροῦν νὰ σοῦ τὴν φέρουν. Ἐχε λιγάκι ὑπομονή. Αὔριο θὰ τὴν ἰδῇς. »

Μὲ καθοῦσα ὁ πατέρας μου καὶ βγήκε ἐξω πού τον φώναξαν. Ἦστερ' ἀπὸ λίγο ἡ θειά-Κατερίνα μού ἔφερε νὰ δειπνήσω—πῶς τὰ θυμοῦμαι—μιὰ μπριζολίτσα παραψημένη, κάρβουνο καὶ κάτι κολοκυθάκια κρύα καὶ ἀνάλατα ἀπόδειξι ὅτι τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη εἰς τὸ σπιτιὸν ἦταν ὄλοι ἄνω-κάτω, ἀπὸ τὸ ὑπερφῶ ὡς τὸ μαγειρεῖο. Ἐδειπνήσα ὅπως-ὅπως καὶ ἂφ' οὐ εἶπα μπροστὰ τῆς τὴν προσευχὴ μου, ἡ θειά-Κατερίνα μὲ καληνύκτισε καὶ με ἀφῆσε μόνωχο νὰ κοιμηθῶ.

Ἄλλ' ἂν με ἀφῆσε ἡ θειά-Κατερίνα, δὲν μ' ἀφῆσε ὅμως ἡ χαρὰ, ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ περιέργεια, πού με κρατοῦσαν ἐπίμονα ἀγρυπνο. Καὶ ἡ νύκτα ἡ καλοκαιρινὴ προχωροῦσε. Τὸ φεγγάρι ἀνέβαινε χίνωντας φῶς ζωηρὸ καὶ ἔβλεπα μέσ' ἀπ' τὰ γυαλιὰ τοῦ παραθύρου νὰ σβύνουν τὰστρα ἓνα-ἓνα. Ἐβλεπα καὶ ἡ παιδικὴ μου φαντασία ἐργάζονταν ζωηρά. καὶ μού ἐζωγράφιζε τῆς μητέρας μου τὴν κάμαρα ἀπόψε παράδεισο ἀληθινὸ. . . Ἄ, ἔπρεπε νὰ ἰδῶ τὴν ἀδελφοῦλα μου μὲ κάθε τρόπο. Δέν εἶχα δύναμι νὰ περιμένω περισσότερο. Ἦμουν πολὺ ἀνυπόμονος. Εἶχα ἀπὸ μικρὸς ἐλάττωμα πού μού ἐγείνει πολλές φορές αἰτία κακῶν καὶ πού καμμιά παραίτησι καὶ καμμιά σκέψι δὲν ἠμποροῦσε νὰ νικήσῃ. Τί ἦταν τάχα νὰ κρατηθῶ ἕως αὔριο ;

Καὶ ὅσο προχωροῦσε ἡ νύκτα, ἔπαυαν οἱ κρότοι μέσα εἰς τὸ σπιτι. Λίγα βήματα ἔκουγα ἐδῶ κ' ἐκεῖ εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ κάπου-κάπου καμμιά φωνὴ καὶ καμμιά πόρτα. Μόνον ἓνας γρύλλος, κλεισμένος εἰς τὸ κλουβάκι του, πού κρέμουνταν ἀπέξω εἰς τὴν παλκο-

νόπορτα, πρὸς τὸ περιβόλι, ἠλεκτρίστηκε ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ ἄρχισε νὰ τρίξη δυνατώτερα. Ἦταν παιὰ ἀργά· ὅλοι, φαίνεται, θὰ ἐκοιμήθηκαν. Ἦσυχία ἄκρα. Τὸ κλάμμα τῆς ἀδελφούλας μου εἶχε πάψει γιὰ πολλὴν ὥρα καὶ ἐπερίμενα ἀρκετά, μονάχος μὲ τὲς σκέψεις μου, γιὰ νὰ ξανακούσω ἀπὸ τὴν κάμαρα τῆς μητέρας οὐά, οὐά...

Μοῦ ἐφαίνονταν ὡσάν νὰ μ' ἐκράζε. Οὐά, οὐά, ἔλα ἀδελφούλη μου νὰ με ἰδῆς. Ἐγὼ δὲν ἤμπορῶ νὰ περπατήσω. Εἶμαι πολὺ μικρὴ κόμα. Ἐσὺ ἄρα γε δὲν ἤμπορεῖς; Ἐδοκίμασες; Ἐλα νὰ ἰδῆς πῶς εἶμαι ἐμμορφη, ἔλα νὰ ἰδῆς πῶς σ' ἀγαπῶ. Δὲν μ' ἀγαπᾶς λοιπὸν καὶ σύ, ἀδελφούλη μου; Τότε πῶς δὲν ἐρχεσαι νὰ φιληθοῦμε; Οὐά, οὐά...

Ἐχασα τέλος πάντων κάθε ὑπομονή. Ἄν δὲν πῆγαινα νὰ τὴν ἰδῶ, θὰ ἔσκανα. Καλὰ μοῦ ἔλεγε· ἐπρεπε νὰ δοκιμάσω. Σήμερα, μὲ τὸ νέο δυνατόν ἐπίδεσμο ποῦ μου ἔβαλαν τὸ πρωί, ἤμποροῦσε νὰ μὴ μου πονᾷ τὸ ποδάρι. Μήπως τὸ ἐπάτησα καθόλου γιὰ νὰ ξεύρω;... Ἄς ἰδοῦμε, ἐμπρός!

Ἐπῆρα παιὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ δοκίμασα μὲ ὅλη τὴν πρόφύλαξιν νὰ κινήσω τὸ ποδάρι μου. Τὸ κίνησα καὶ δὲν μου πόνεσε. Καλὴ ἀρχή, εἶπα μὲ χαρὰ ὁ θεὸς βοηθός. Ἀνάκαθισα καὶ δὲν μου πόνεσε... Τὸ κατέβασα ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ δὲν μου πόνεσε... Σηκώθηκα ὄρθιος, τὸ πάτησα καὶ δὲν μου πόνεσε... Πῆρα ἕνα βῆμα... ἄχ, θέ μου, μὴν ᾔηνε ὄνειρο; καλὲ τί λέτε σεῖς; Τὸ ποδάρι μου δὲν μου πονᾷ παιὰ!! Ἦμπορῶ νὰ περπατήσω νά. Ἐνα βῆμα, δύο, τρία, τέσσερα καὶ δὲν μοῦ πονᾷ καθόλου. Ἐφθασα εἰς τὴν πόρτα. Ἀχ ἀνόητος, εἶχα γίνει καλὰ καὶ δὲν το ἤξευρα...

Τὴν ἀνοιξα σιγά-σιγά καὶ βρέθηκα στὸ διάδρομο. Γυμνὸς μὲ τὲς κάλτσες μονάχα, μὲ τὸ σφικτὸν ἐπίδεσμο καὶ τὸ μακρὸ νυκτικὸ, ἐμοιαζα μὲ φάντασμα. Ἐνα κανθῆλι κόκκινο ἐκαιγε μὲ μικρὸ φῶς εἰς τὸ βαθούλωμα τοῦ τοίχου, ἐκεῖ ποῦ τὴν ἡμέρα θάζαμε μιὰ μικρὴ γάστρα μαρμαρένια. Εἶχα νὰ ἰδῶ αὐτὸ τὸ διάδρομο τρεῖς μῆνες. Νά, ἐκεῖ στὴν ἄκρην πέρα ἦταν ἡ πόρτα τῆς μητέρας μου... Ἐμπρός, δέκα βήματα εἶνε. Ἐπερπατοῦσα μὲ προφύλαξιν, ἀλλὰ χωρὶς πόνον, ὡς νὰ ἦμουν καλὰ. Καθαρὸ πολὺ ἀκουγα τὸ κλάψιμο τῆς

ἀδελφούλας μου, οὐά, οὐά... Δυὸ βήματα καὶ θὰ ἔφθανα.

Ἐξαφνα ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ βγήκε... ἡ θειά-Κατερίνα, μὲ τὸ ἄσπρο τῆς μεσοφούστου καὶ μὲ τὲς παντοῦφλες. Τῆς ἔριξα ἐν' ἄγριο βλέμμα, ἕνα ἀπελπισμένον βλέμμα, καὶ ἔφερα τὸ δάκτυλό μου στὸ στόμα. Σιωπὴ!... Ἀλλὰ ἐκείνη δὲν ψήφησε καθόλου τὸ θυμὸ μου, ἔτρεξε κατεπάνω μου καὶ ἔβαλε τὲς φωνές:

«Μπα, ὁ Κωστάκης σηκώθηκε!»

—Τί;» ἐκαμε εὐθύς ἡ μητέρα μου ἀπὸ μέσα μὲ μιὰ δυνατὴ φωνή, γεμάτη φόβον.

Δὲν τᾶχασα καὶ ἄρχισα νὰ φωνάζω:

«Εἶμαι καλὰ, μπορῶ καὶ περπατῶ, νά.» Ἀφησέ με θειά-Κατερίνα, νὰ ζῆς! Θέλω νὰ ἰδῶ τὴν ἀδελφούλα μου... Μὴ! μὴ! μὴ με πιάνεις!

—Στὸ κρεβάτι σου γρήγορα, πάμε στὸ κρεβάτι σου.

—Ἀμάν γιὰ τὸ Θεό. Πάρ' τον, Κατερίνα!» ἐφώναξεν ἡ μητέρα μου.

«Ὅχι, νὰ μὴ με πάρῃ, μητερούλα μου. Πῆς τῆς νὰ μάφήσῃ νάλθω μέσα. Εἶμαι καλὰ, τὸ ποδάρι μου δὲν μου πονᾷ καθόλου, καθόλου.»

—Φτάνει παιὰ. Πάμε μέσα. Θά σου γίνῃ, βρέ παιδί, χειρότερα...»

Πάνω εἰς τὴν ταραχὴν ἔτρεξε καὶ ὁ πατέρας μου. Θὰ κοιμούνταν καὶ θὰ ἔξυπνησε, γιὰτ' ἦταν μὲ τὰ νυκτικά του. Πρὶν προφτάσῃ νὰ μιλήσῃ, λυτρώθηκα ἐγὼ ἀπὸ τὰ χέρια τῆς θειά-Κατερίνας καὶ ἔτρεξα ἐπάνω του. Τώρα μονάχα μὲ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν αἰσθάνθηκα ἕνα μικρὸ πόνον στὸ ποδάρι, ποῦ ἦλθε κ' ἐφυγε...

«Πατέρα μου, νὰ μὲ χαρῆς, ἀφησέ με νὰ ἰδῶ τὴ Δρακούλα. Ἐτσι κ' ἔτσι ἦλθα ὡς ἐδῶ τὸ ποδάρι μου δὲν μου πονᾷ καθόλου.»

Ἡ θεσία ἐκείνη δὲν ἦταν παιὰ γιὰ συστολή. Ὁ πατέρας μὲ πῆρε στὴν ἀγκαλιά του. Μοῦ φάνηκε σάν φοβισμένος, σάν συγκινημένος καὶ ἐγὼ δὲν ξεύρω τί.

«Τί ἐκανες, παιδί μου, γιὰτὶ νὰ σηκωθῆς;

Ἐλα πάμε στὸ κρεβάτακι σου.

—Γρήγορα πῆγαινε τον μέσα!» εἶπε καὶ ἡ μητέρα μου.

«Μητερούλα μου, πατέρα μου, νὰ ζῆτε. Μιὰ στιγμή νὰ τὴν ἰδῶ καὶ ἀμέσως πάμε.»

Τί χαρὰ! Ὁ πατέρας μ' ἀκούσε καὶ μ'

ἐγύρισε πρὸς τὴν κάμαρα τῆς μητέρας. Μπήκαμε. Ἐνα βλέμμα ἔριξα μονάχο, ἀλλὰ δὲν θὰ το λησμονήσω ποτέ. Μιὰ λάμπα ἐκαιγε μὲ κατεβασμένον φῶς ἀπάνω στὸ τραπέζακι. Εἰς τὸ φῶς αὐτὸ εἶδα γιὰ πρώτη φορά τὴν ἀδελφούλα μου. Κοντὰ στὴ μητέρα μου ἦταν ξαπλωμένο, ἀπάνω στὸ μικρὸ του στρωματάκι, ἕνα παιδάκι μικρὸ, τόσο μικρὸ ποῦ δὲν ἐφαινόμουν, μ' ἕνα κεφαλάκι σκουφωμένο, μὲ ματάκια κλειστά, μὲ στοματάκι ἀνοικτό. Ἡ μητέρα μου μὲ εἶδε μισοχαρούμενη, μισοτρομαγμένη, καὶ γέλασε χωρὶς λέξι. Ἡ ἀδελφούλα μου ἔκανε οὐά, οὐά... Μόλις τὴν εἶδα καὶ ὁ πατέρας μὲ πῆρε ἐξω...

«Ἄ, ἄ» ἐκαμα μὲ δυσαρίσκεια γιὰ τὴν γρήγορην ἀποχώρησιν.

«Ἀῦριο, αῦριο.»

Καὶ μὲ γύρισαν στὴν κάμαρά μου καὶ με ξάπλωσαν πάλιν στὸ κρεβάτι.

«Δὲν σου πονᾷ λοιπὸν καθόλου τὸ ποδάρι σου;» μὲ ρώτησε, ὅταν ἔβγαίνε ὁ πατέρας μου.

«Ὅχι καθόλου, μὰ καθόλου φαίνεται πῶς ἐγείνα καλὰ.»

—Δόξα σοι ὁ Θεός.»

Ἐλεγα φέμματα. Τὸ ποδάρι μου ἄρχισε νὰ μου πονᾷ πολὺ δυνατὰ καὶ δὲν μ' ἄφησε ἡσυχον, σχεδὸν ὡς τὸ πρωί. Δὲν μ' ἐμελε ὅμως. Ἐφτανε πῶς εἶδα τὴν ἀδελφούλα μου καὶ εἰς τὴν χαρὰ τοῦ κατορθώματος δὲν ἐλογάριαζα καὶ πολὺ τὸν πόνον.

Τὴν εἶδα... τὴν εἶδα παιὰ καὶ τὴν ἐχόρτασα τὴν ἄλλη μέρα. Μοῦ τὴν ἔφερε εἰς τὴν κάμαρά μου ἡ κυρὰ Φρόσω ἢ μαμμὴ, παχιαὴ γυναῖκα μὲ γλυκὸ ὀλοστρόγγυλον πρόσωπον, μὲ κατὰμαυρα φορέματα καὶ μ' ἕνα ἄσπρο μανδῆλι στὸ κεφάλι. Κρατοῦσε τὴν ἀδελφούλα μου ἀπάνω 'ς ἕνα μεγάλο μαξιλάρι—ἡ μικρὸ στρώμα, ὅπως θέλετε πέτε το—σπαργανωμένη καὶ φασκιωμένη σφικτά.

«Γιὰ ἰδέε τη!» μοῦ εἶπε γελώντας πολὺ κατὰ τὸ ἰδιώμα τῆς, σάν κάποιος νὰ τὴν ἐγαργάλιζε.

«Τί ἐμμορφο!» εἶπα καὶ τὴν ἐβλεπα. Ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὴν ἄσπρη πλεκτὴ σκουφίτσα ἔβγαίνε ἕνα τοσοῦτοιχο προσωπάκι, συμπαθητικὸ, μὲ πολὺ παράξενον χρῶμα. Δὲν ἐφώναζε. Τὸ στοματάκι τῆς ἀνοικτό, ὡς νὰ μὴν ἤξευρε ἀκόμα νὰ το κλείσῃ ἢ μυτίτσα τῆς μικρούλα σχεδὸν ὡς ἕνα φασουλάκι· τὰ μάτια τῆς μαύρα, μεγάλα ἀνοικτά καὶ ἀκίνητα, ὡς νὰ μὴν ἔβλεπαν. Τὴν φώναξα, ἀλλὰ δὲν γύρισε νὰ με ἰδῇ. Ἀγγίξα μὲ τὸ δάκτυλό μου τὸ μαγουλάκι τῆς. Σάν τί νομίζετε ὅτι μοῦ φάνηκε; Ὅα γελάσετε ἀλλὰ θὰ σᾶς το πῶ: σάν ἀσπράδι αὐγοῦ καλοψημένο, καὶ τὸ περίεργον εἶνε ὅτι αὐτὴ τὴν ἐντύπωσιν μοῦ ἐκαμε ὅσες φορές τὸ ἄγγιξα καὶ ἀργότερ' ἀκόμα... Ἐσκύφα νὰ τὴν φιλήσω. Χάλασε τὸ προσωπάκι τῆς εὐθύς, σφίχθηκε καὶ ὕστερα πέταξε μιὰ φωνὴ δυνατὴ:

«Οὐάααα!»

—Ὁ, Ὁ, τίποτα, τίποτα» τῆς εἶπεν ἡ κυρὰ μαμμὴ καὶ τὴν ἐτράβηξε.

Καὶ εἶδα πόσον ἀδύνατη ἦταν ἀκόμη ἡ ζωὴ τοῦ μωροῦ. Ἡ Δρακούλα δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ μιλήσῃ, οὔτε νὰ φιλήσῃ, οὔτε νὰ γελάσῃ, οὔτε κἂν νὰ μας ἰδῇ καὶ νὰ μας γνωρίσῃ. Ἐδυσκολεῖσθηκα πολὺ ὡς ποῦ νὰ ἐξοικειωθῶ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ περνοῦσε πολὺς ἀκόμα καιρὸς, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀδελφούλα μου παιδί σάν ἐμένα καὶ σάν τὰλλα παιδιὰ, καὶ γιὰ νὰ πάρῃ τὴν θέσιν τῆς Ἀγλαίας, μιᾶς μου ἀδελφῆς ποῦ πέθανε μικρὴ-μικρὴ ἀπὸ διφθερίτη—φορικὴ ἀσθένεια, λέγει ἀπὸ 'κείνη τὴν ἐποχὴ ἡ μητέρα μου—καὶ τὴν ἔθαψαν κάτω ἀπὸ ἕνα μνημεῖον μαρμάρينو καὶ χρυσό, ποῦ τὸ θαυμάζω, χωρὶς παιὰ νὰ κλαίω, κάθε φορὰ ποῦ πηγαίνουμε στὸ Νεκροταφεῖον.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

«ΩΡΑΙ ΑΝΕΣΕΩΣ»

Ο πολύτιμος και ακούρατος συνεργάτης της «Διαπλάσεως τών Παιδών» κ. Αλ. Κατακουζηνός, εξέδωκε πρό ολίγου καιρού νέαν συλλογήν ποιημάτων υπό τόν τίτλον «Ωραι άνεσεως». Έν αυτή, εκτός πολλών ποιημάτων δημοσιευθέντων ήδη εν τῇ «Διαπλάσει» καί μη συμπεριλαμβανομένων εν τῇ «Μούσῃ τών Παιδών» υπάρχουν και άλλα διά τούς αγαπητούς, μας φίλους καί τας καλὰς μας φίλας, ἐξ ὧν ἀποσπῶμεν τὸ κάτωθεν ὄραϊον ποιημάτων.

Τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας

Χαῖρε, χαῖρε, τῆς Ἑλλάδος δαφνηφόρε νεολαία,
 Τῆς πατρίδος σὺ ὑπάρχεις θάλλουσα ἑλπίς καὶ νέα.
 Ἡ Ἑλλὰς πρὸς σὲ τὸ βλέμμα μετὰ θάρρους ἀτενίζει
 Καὶ τὸ μέλλον εἰς τὰ φῶτα καὶ τὴν τόλμην σου στηρίζει
 περιμένουσ' ἀπ' αἰῶνων
 Τὴν ἀνάκτησιν τῆς δόξης τῶν ἀρχαϊκῶν τῆς χρόνων.

Αἱ Ἀθῆναι, ἥτις πρώτη τῆς μικρῆς Ἑλλάδος πόλις
 Πόλις πρώτη τῆς Ἑλλάδος νοερῶς ὑπάρχει ὅλης,
 Τοῦ Πανελληνίου εἶνε τὸ φιλόπατρι σχολεῖον.
 Ὁπαδὸς εἰς τὰς Ἀθῆνας ἀκουσμάτων σωτηρίων,
 Ἐκ μιᾶς εἰς χώραν ἄλλην,
 Σπεῦδε, νέε, διαδίδων τὴν ἰδέαν τὴν μεγάλην.

Εἰς τοὺς ἀμαθεῖς κατοίκους τῶν βουνῶν καὶ τῶν χωρίων
 Διηγῆθιτε, ὦ νέοι μαθηταὶ τῶν γυμνασίων,
 Διηγῆθιτε τοὺς ἀθλοὺς τῆς προγονικῆς ἀνδρείας
 Καὶ τὴν ἐποχὴν τῶν φῶτων καὶ τοὺς χρόνους τῆς εὐκλείας
 Καὶ ἀνδρῶν ὁποίων κεῖται
 Ἡ ἀγνοουμένη κόνις εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἧς πατεῖται.

Χαῖρε, χαῖρε, τῆς Ἑλλάδος δαφνηφόρε νεολαία
 Τῆς πατρίδος σὺ ὑπάρχεις θάλλουσα ἑλπίς καὶ νέα.
 Ἡ Ἑλλὰς πρὸς σὲ τὸ βλέμμα μετὰ θάρρους ἀτενίζει
 Καὶ τὸ μέλλον εἰς τὰ φῶτα καὶ τὴν τόλμην σου στηρίζει
 Περιμένουσ' ἀπ' αἰῶνων
 Τὴν ἀνάκτησιν τῆς δόξης τῶν ἀρχαϊκῶν τῆς χρόνων.

Αλ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ

Ο ΛΙΓΟΝ ΑΠ' Ο ΛΑ

Ομιλούσαι τὰ ζῦα:
 Ἄν τα ζῦα δὲν ἔχουν ὡς ὁ ἄνθρωπος ἑναρθρον λόγον διὰ τὸ ἐκφράζειν τὰς ἐντυπώσεις των, δὲν πρέπει καὶ νὰ ἀμφιβάλλωμεν διὰ δὲν ἔχουσι μέσον διὰ νὰ συνεννοῶνται. Ὁ μέγας Γάλλος ἐπιστήμων Κυβιέρος (1769—1832) διηγείται διὰ τῆς θήλειαι πιθήκου τινός, ἐκ τοῦ εἶδους τῶν μικρῶν πιθήκων οἵτινες λέγονται οὐίστιρι, εἶχε νεογνὸν καὶ τὸ ἐλκύνεζεν ἐν ταῖς ἀγκάλας τῆς ὡς βρέφος. Ὅτε δὲ ἤσθαινετο κόπωσιν καὶ δὲν εἶχε δύναμιν νὰ το κρατῇ, ἐξέβαλλε κραυγὴν ὀξείαν. Ὁ δὲ ἄρρην, ὡς ἰάν ἡ ὀξεία ἐκείνη κραυγὴ ἔλεγε «Ἐλα πάρε μου τὸ μωρὸ» ἔσπευδεν ἐλάμβανε τὸ νεογνὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἐνχολοῦσαι νὰ το λικνίξῃ.

Κάμπαι ἐμποδίζουσαι σιδηροδρομον.
 Περίεργον φαινόμενον ἀναφέρουσιν αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες τὸ ἑξῆς. Ἐν τῇ πολιτείᾳ Μινεζότα οἱ ἐπιβάται ἀμαξοστοιχίας τινὸς σιδηροδρομικῆς καταβουρβήθησαν διότι ἀφῆνης ἡ ἀμαξοστοιχία ἐτάθη καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ. Τὴ συνέβη; Κάμπαι μυριάδες μυριάδων εἶχον σωρευθῆ ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ ἰσχυροῦντο ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Οἱ τροχοὶ τῶν ἀμαξῶν καταπάτησαν τὰς κάμπαι καὶ τὰς μετέβαλον εἰς μάζαν κολλώδη καὶ πυκνὴν, ἥτις δὲν ἄφινε τοὺς τροχοὺς νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ράβδων καὶ οὕτως ἡ ἀτυομηχανὴ ἐστάθη. Παρόμοιον τι συνέβη πολλάκις ἐν Ἀγγερίᾳ ἕνεκα τῶν ἀκρίδων αἵτινες σωρεύονται ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

Ἀὐταπαρνησιὰ.
 Παιδίον τι κατέκαυσε τὸν βραχίονά του ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ ὤμου καὶ κατεβασανίζετο ὑπὸ σφοδρῶν πόνων. Οἱ ἰατροὶ ἀπεφάσισαν πρὸς θεραπείαν του νὰ καλύψωσι τὴν πληγὴν τοῦ δυστυχοῦς παιδίου, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄσπουν τοῦ βραχίονος ἦτο σχεδὸν ἄσαρκον, διὰ τεμαχίου σαρκὸς ἀνθρωπίνης. Τὸ πρῶμα ἤτοι δὲν ἔσκολον κατὰ τοῦτο, τίς δὲν δὴ θὰ θελήσῃ νὰ παραδώσῃ τὴν σάρκα του εἰς τὰ κοπτερά εργαλεῖα τῶν χειρουργῶν. Καὶ ὅμως καλογραία τις μαθεύσα τὸ πρῶμα προσῆλθεν αὐθόρμητως εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ προσέφερε τὸν βραχίονά της διὰ νὰ σώσῃ τὸ παιδίον. Ἐπίστη δὲ τὴν ὀδυνηρὰν ἐγχείρησιν χωρὶς νὰ δακρύσῃ.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Κουφοκεφαλῆς ἐπῆγε πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ματωλάκη. Μαθὼν δὲ ὅτι ἔχει τυφοειδῆ πυρετὸν, λέγει:
 — Τὸν κατέμεινον τὸν Ματωλάκη εἶνε ἀκολούπητος, διότι καὶ ἂν δὲν ἀποθάνῃ θὰ μείνῃ βλάξ.
 — Καὶ πῶς τὸ γνωρίζετε;
 — Ἄμ' ἐγὼ, κοῦ μὲ βλέπετε, τὴν ἐπέρασα αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν.
 (Δὲν εἰμπορεῖτε νὰ ἀρνηθῆτε διὰ τὸ Κουφοκεφαλῆς εἶνε εἰλικρινής).

Ἀμερικανικὴ πονηρία.
 Ὁ διοικητὴς πολιτείας τινὸς τῆς Βόρειου Ἀμερικῆς διεκήρυξε πέρουσιν διὰ τὴν Κυβέρνησιν θὰ διδῇ ἀμοιβὴν ὃ δολλαρίων (1 δολλᾶριον=φράγκ. 5.25) εἰς πάντα ὅστις θὰ φονεύσῃ ἕνα λύκον. Μετὰ ἕξ μῆνας τὸ ποσὸν τὸ δοθὲν εἰς ἀμοιβὴν τῶν λυκοκτόνων συνεποῦτο εἰς 40,000 δολλάρια (ὑπὲρ τὰς 200,000 δρ.). Ὁ διοικητὴς θαυμάσας διὰ τὸ ὕπερογκον τοῦτο ποσὸν διέταξεν ἀνακρίσεις. Τί δὲ, νομίζετε, ἀπεδείχθη; Μεγάλῃ μετοχικῇ ἐταιρείᾳ εἶχεν ἰδρυθῆ πρὸς παραγωγὴν λύκων οὓς ἐπιτετα φονεύοντες ἐλάμβανον οἱ μέτοχοι τὴν ἀμοιβὴν καὶ οὕτω πῶς ἐκέρδησαν κέρδη μεγάλα διὰ τῆς πονηρᾶς ἐπινοίας των.

Τὰ ζῦα καὶ τὸ ψῦχος.
 Παρατηρήσεις γενόμεναι τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἔδειξαν ὅτι ἐκ πάντων τῶν κατοικησίων ζῴων ὁ κύνικλος αἰσθάνεται ὀλιγώτερον τὸ ψῦχος. Ἀντέχει εἰς θερμοκρασίαν 10 ἕως 15 βαθμῶν κάτω τοῦ μηδενός (-10° ἕως -15°) ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.
 Μετὰ τὸν κύνικλον ἔρχεται ὁ χοῖρος καίτρι τὸ τοίχωμά του εἶνε ἀραιόν ἀλλ' ὅμως τὸν προφυλάττει τὸ πάχος του.
 Ὁ δὲ ἵππος, ὁ ὄνος, ἡ ἡμίονος καὶ ὁ σκύλος αἰσθάνονται πάρα πολὺ τὸ ψῦχος ἐκτός μόνον ὅταν ἐργάζονται καὶ διὰ τῆς ἐργασίας κινῆται τὸ αἷμα των.

Πόσαι ἀγράμματα;
 Ἐν Ῥωσίᾳ, Σερβίᾳ, Ῥωμανίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ εἰς 100 κατοίκων οἱ 80 εἶνε ἀγράμματοι, ἐν Ἰσπανίᾳ 63, ἐν Ἰταλίᾳ 48, ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ 42, ἐν Ἰρλανδίᾳ 24, ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βελγίῳ 15, ἐν Ὀλλανδίᾳ 10, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς (ἐκ τῶν λευκῶν) 8, ἐν Σκωτίᾳ 7, ἐν Ἑλβετίᾳ 2, ἐν τῇ πλείστη Γερμανίᾳ 1. Ἐν Σουηδίᾳ, Δανίᾳ, Βαυαρίᾳ, Βυρτεμβέργῃ, Σαξωνίᾳ σπανίως ἀπαντᾷ ἄνθρωπος ἀγνοῶν νὰ γράφῃ.
Λευκὰ καὶ μαύρα ἐνδύματα.
 Τὰ λευκὰ ὑφάσματα ἀντανακλῶσι τὴν θερμότητα καὶ δὲν τὴν ἀφίνοσι· νὰ εἰσχωρήσῃ μέχρι τοῦ σώματός μας. Διὰ τοῦτο φοροῦμεν τὸ θέρος λευκὰ ἐνδύματα. Τούναντιον δὲ τὰ μαύρα ἀπορροφῶσι τὴν θερμότητα ταύτ' ἔστι τὴν ἀφίνοσι νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σώματός μας. Διὰ τοῦτο τὸν χειμῶνα προτιμῶμεν τὰ μαύρα ἐνδύματα.

Ὁ μπαμπᾶς ζητεῖ 10 λεπτά ἀπὸ τὴν μητέρα του:
 — Τί ἔκαμες, τὸν ἐρωτᾷ ἐκείνη, ὅσα σοὶ ἔδωκα χθές;
 — Τὰ ἔδωκα εἰς μίαν γρηά.
 — Καλὰ, παιδί μου, νὰ πάρῃ τα.
 Τὴν ἐπομένην:
 — Μαμά, μοῦ δίδεις δέκα λεπτά ἀκόμη; ἔρεται... διὰ τὴν γρηά.
 — Μὰ διατί ἐνδιαφέρεσαι τόσον διὰ τὴν γρηά αὐτή;
 — Διότι πάλαι κάστανε. Ἐστὴν δὲ τὸ Ἑλληνοσ Μαῖστου.

Ἐστὴν δὲ τὸ Φιλοκάριος Ἴλιος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Αι λύσεις θα δημοσιευθώσιν εν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου]

52. Στοιχειώγραφος.

Ἄνθρωπος εἶμαι γράμματα ἄν δύο μ' ἀραιρέως, διόκληρον τὸ σῶμά μου εὐθύς θά ἀπολέσῃς· καὶ μόνη μου ἡ κεφαλὴ εἰς χεῖράς σου θά μείνῃ. Τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος ὁ στείλας περιμένει.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Ἀρχιεπίσκ. Μανυλάου.

53. Στοιχειώγραφος.

Ἐυρέεις τάχα τί θά πῆ διώτῃς Φ καὶ βάλε Π; Φίλος φύσιν μεταβάλλει καὶ καθίζει εἰς τὸ κεφάλαι.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Μουσουργοῦ.

54. Μωσαϊκῶν.

Οἱ ποταμοὶ, οἱ βόνασσοι, τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, οἱ κύνας, ἡ ἡμίονος καὶ τῶν λαῶν αἱ στάσεις, Δανεῖλοι οἱ γράμματα, ἅτινα θά ζητήσῃς Ὅπως ἀρχαίον ποιητοῦ τὸ ὄνομα ἀπαρτίσῃς.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Τίκου τοῦ Ὀρίων.

55. Διενεγμά.

Αἱ συλλαβαὶ μου εἶνε τρεῖς, οἱ ἀδελφοὶ εἰκοσιτρεῖς. Ἄν μ' ἀποκεφαλίσῃς, εἰς τὴν κεφαλὴν σου θά μ' εὐρήσῃς. Εἶν' εὐκόλος ἡ λύσις.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Ὀλομπίου Διῶ.

56. Τρίγωνον.

Πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς τῶν πάλαι Ἀθηναίων. Ἄν με ζητήσῃς θά μ' εὐρήσῃς εἰς χεῖράς τῶν ἑπτάκων. Εἶμαι εὐθύς καὶ ὑψηλὸς καὶ οἰκοδομὰς σπηρίω. Τὴν ἀνοιχτὴν μουσοβολίαν καὶ τοὺς ἀγροὺς στολίζω.

Καὶ εἶμαι ὑποδέκτικόν.

Ἐάν τὰ ἄλλα μου εὐρήσῃς, θαύρησ τὸ τελικόν.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Προμηθεῦς Διερμάτου.

57. Κυβόλεξον συλλαβιστικόν.

Τὸ πρῶτον εἶνε χώρα τις ἀρχαία τῆς Ἀσίας. Τὸ δευτέρον μου κάλυμμα κατοίκων τῆς Περσίας. Τὸ τρίτον μου βαθμὸν δηλοῖ, ὃν εἰς τὰς ἑξατάσεις ἂν θέλῃς ἔχεις πάντοτε, ἀρκεῖ νὰ κοπιήσῃς.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Ἀετοῦ τῶν Χιονοστεικῶν Ὀρίων.

58. Κριτικῶν.

Νὰ ἀντικατασταθῶσιν οἱ ἀστερισκοὶ διὰ λέξεων, αἰτινες, συναπτύμναι ἐκάστη μετὰ τῆς ἐπομένης, νὰ ἀποτελέσωσι μίαν λέξιν· τοῦτ' ἔστιν ἐν ὅλῳ ὁκτώ λέξεις. Ἡ ὀρθογραφία δὲν εἶνε ἀπαραίτητος.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Πύργου τοῦ Χασιράτου.

59. Ἀπροσδόκητον.

Τί εἶν' ἐκεῖνο τὸ θεριὸν ποῦ πίνει ἀλμυρὸν νερὸ ὅσο εἶνε δεμένο, καὶ ἂν οὐ τοῦ κόψου τὰ δεσμά εἰς τὰς οἰκίας μας ὄρνῃ καὶ εἶνε μὲ γλυκὸν νερὸ αἰώνια μεθυσμένο;

Ἐπιπέδη ἐκ τῆς Ἐνδόξου Ναυαρχίας τῆς Σαλαμῶνας.

10. Σύνθεσις λέξεων.

Διὰ τῶν κάτωθι γραμμάτων σχηματίσων ἀρχαίων γινωσκόν· ΔΕΙΝΡΦΧ, ΥΥ, ΟΟΟ. Ἐπιπέδη ἐκ τῆς Χλόης.

41-45. Συμφωνόγραφος.

Διὰ τῶν κάτωθι συμφωνημάτων, ὧν ἡ τάξις δύναται καὶ νὰ μεταβληθῇ, σχηματίσων πέντε λέξεις τῆ προσλήφει τριῶν συμφωνῶν δι' ἐκάστην λέξιν. Αἱ εὐρεθησόμεναι λέξεις θά σημαίνωσι:

- 1. Πρωτεύουσάν λαμπρὰν καὶ μεγάλην. 2. Ποταμὸν τῆς Ἑλλάδος. 3. Φυσικὸν φαινόμενον. 4. Κράτος εὐρωπαϊκόν. 5. Θεὸν τῶν ἀρχαίων.

α') ΔΙΠΟ· β') ΕΗΙΟ· γ') ΗΟ· δ') ΔΔΗ· ε') ΟΟΑ. Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Στ. Α. Χριστοφίδου.

46-48. Φωνηεντόγραφος.

Διὰ τῶν κάτωθι συμφωνῶν σχηματίσων τέσσαρας λέξεις τῆ προσλήφει ἐνός φωνηέντος ἐπαναλαμβανομένου τοῦ αὐτοῦ εἰς ἐκάστην λέξιν τετρακτίς. Ἡ τάξις τῶν συμφωνῶν δύναται νὰ μεταβληθῇ, αἱ δὲ σχηματισθησόμεναι λέξεις νὰ εἶνε:

- 1) Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 2) Αυτόκράτωρ Ῥωμαῖος. 3) Ἑρκετόν. 4) Πόλις τῆς Ἑλλάδος. α') ΜΗΠΚΑ. β') ΚΑΡΣΚΑ. γ') ΡΝΑΣΜΑ. δ') ΒΚΣΡΡΣ.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Χαράλαμκου Γ. Παράνη.

50. Ἄκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ζητούμενων λέξεων ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα θαρνηστεροῦ ποιητοῦ τῆς Ἑλλάδος.

- 1. Θεὸς ἀρχαῖος. 2. Νῆσος τῆς Ἑλλάδος διαβήτος. 3. Ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος. 4. Μία τῶν ὥρῶν. 5. Νῆσος θαλάσσιου. 6. Ἦρωρ βασιλεὺς. 7. Τετρακτίον. 8. Πτη. ὄν.

Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Βασίλειου Ἀετοῦ.

51. Φωνηεντόλιπον.

ργν-δν-νδς-ργ-δ-τ-νδς. Ἐπιπέδη ἐκ τοῦ Π. Ἰπποκράτους.

ΛΥΣΕΙΣ

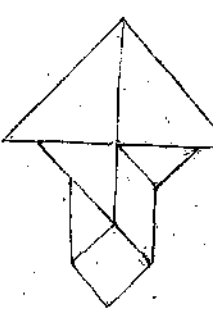
ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 31 Μαΐου πενηντατικῶν ἡμερῶν.

217. Ἀσωνίδας (Ἄων, ἰ, δᾶς). — 218. Διάκος (Διά, Κός). — 219. Ἀνδρέας (Ἄν, ἐς). — 220. Πίλος, Μίπος.

— 221. ΜΗΤΗΡ Η Π Α Ρ Τ Α Κ Η Ρ Ρ — 222.

— 223. Σφαιριστήριον. — 224. — 227. Ἡ ἀνταλλαγὴ γίνεται διὰ τοῦ γράμματος β' καὶ σχηματίζονται αἱ λέξεις: βροχή, βᾶρος, βόας, βῆμα. — 228. — 229. Α.) Πάρος, Πάρος, πάρος, χάρος, χάος, Χίος, Ἴος. Β.) Τάσος, τάρος, Πάρος, πάρος, ἄγος, ἄγιος.

— 230. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, φόν, ναύς, σάλος, τόνος, Ἀντίνοος, Ἰππασία, δελόν, Ἰστατον, παιάν, λαλιόστατος. — 231. ΠΑΡΙΣΙΟΙ (1. Πάρος. 2. Ἀσρών. 3. Ρουβήμ. 4. Ἴρις. 5. Σπάρτη. 6. Ἰνδία. 7. Ὀλυμπός. 8. Ἴππος). — 232. Ὁ Ποταμὸς (ὄνομα χωρίων ἐν Κερκύρα, Θήρα καὶ ἄλλαχού).

Οἱ ἀλλὰσσόντες κατοικίαν συνδρομητικὰ παρακαλοῦνται νὰ γνωστοποιήσωσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύθυνσιν συναποστέλλοντας καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν διακάνην τῆς ἐκποσώσεως τῆς νέας ταχυίας. Παράνομα κερτὶ μὴ λήψως φύλλον γινόμενα μετὰ παρατίσεων ἰδὸς μὴδὲ τὸ ποδὶ ἐκ τῆς ἐκδόσεως των εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κ^α COLOMB. ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΥ [Συνέχεια· ἴδε σελίδα 33]

Ἄλλὰ ταχέως ἐνόησεν ὅτι μάτην ἀγωνίζεται μιωθῆ καὶ νὰ μὴ προτιμήσῃ τὸ ψεῦμα, ἐν ᾧ εἰσέυ- καὶ ὅτι ἡ προσπάθειά της εἶνε ἀπώλεια χρόνου· ἔπειτα εἰσελάσθη μετὰ τὸ ψεῦμα; Ἐχέεις τὴν καὶ οὐδὲν ἄλλο! Δὲν εἶχε βεβαίως τὴν τέχνην καὶ ἰδέαν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς μου δὲν ἔλαμε καλὰ νὰ κρα- τῆσῃ τὸ σακκί μετὰ τὰ τάλαντα ὅπου τὸ εὐρήσῃς εἰς τὸν δρόμον· ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας. Ἄφ' οὗ το εὐρήσῃς εἰς τὸν δρόμον, θά εἰπῇ ὅτι δὲν εἶνε κανεὶνός, καὶ ὁ- ποιὸς το εὐρήσῃς πρῶτος τὸ παίρ- ναι καὶ εἶνε καλὰ παρμένον. Ἐξη- σεις, βλῆπεις, τό- σον καιρὸν μετὰ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ σ' ἐγάλασαν, Μαρία μου, σ' ἐ- χάλασαν!

Ταῦτα ἡ Γυ- φτοπούλα ἀκού- ούσα ἠγανάκτει κατὰ τοῦ Ζάκη καὶ τον ἀπέφευ- γεν ἐπὶ τινὰς ἡ- μέρας. Ἄλλὰ αὐ- τὴ πρῶτη πάλιν ἤρχετο πρὸς αὐ- τὸν καὶ ἐγένετο εἰρήνη. Δὲν εἶ- χεν ὁ Ζάκης κα- κίας περισσοτέρας τῶν ἄλλων Ἀθιγ- γάνων καὶ ἐπειτα εἰδείκνε πρὸς αὐ- τὴν μεγίστην συμ- πάθειαν.

«Αὐτά, Μαρία μου, εἶνε λόγια τοῦ ἀέρος! Ἄλ- λου νὰ πᾶς νὰ τα πῆς! Ὁ Ἀθιγ- γανὸς δὲν ἀκούει δὲν ἀκούει ἀπ' αὐ- τά. Μοῦ λέγεις ὅτι εἶνε κακὸν νὰ παίρῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ πράγματα τῶν ἀλλοφύλων! καὶ διατί τάχα καὶ ἂν μου χρειά- ζονται ἐμένα πε- ρισσότερον, διατί τάχα νὰ μὴ τα πάρω; λέγεις ὅτι τὸ ψεῦδος εἶνε κα- κόν· καὶ διατί νὰ εἶνε κακόν, ἂν οὐ ἐγὼ μετὰ αὐτὸ κερδίω περισσοτέρα παρὰ ἂν λέγω τῶν Ἀθιγγάνων, ἧτις συνέπιπτε μετὰ τοῦ πρώ- τῳ ἀλήθειαν; Ἰσα, ἴσα ἂν οὐ εἶχε κανεὶς γλώσ- σαν καὶ εἰμπορεῖ νὰ λέγῃ τὰ πράγματα ὅπως τον ἀνέμεινεν ἡ Μαρία ὡς τίποτε καλόν· διότι ἡ εορ- τὴ τῆς κατατάξεώς της ἐν τῇ φυλῇ δὲν εἶχε συμφορά, διατί νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ζη- τῆ τῆς κατατάξεώς της ἐν τῇ φυλῇ δὲν εἶχε

Ἐν τούτοις ἐ- ληγεν ὁ Σεπτέμ- βριος καὶ ἐπλήρ- σιάζεν ἡ εορτὴ τῶν Ἀθιγγάνων, ἧτις συνέπιπτε μετὰ τοῦ πρώ- τῳ ἀλήθειαν. Τὴν εορτὴν ταύτην ἀνέμεινεν ἡ Μαρία ὡς τίποτε καλόν· διότι ἡ εορ- τὴ τῆς κατατάξεώς της ἐν τῇ φυλῇ δὲν εἶχε

ἀκόμη τελεσθῆ ἕνεκα διαφόρων λόγων, ὧν εἰς ἕνα καὶ ὁ θάνατος γέροντος Ἀθιγγάνου. Δὲν εἶχε λοιπὸν ἰδῆ πανηγυρὶν Ἀθιγγανικὴν ἀφ' ὅτου ἦτο ἐν τῇ συνοδείᾳ τοῦ Τίτκου.

«Ὦ γίνης ὦραία, Μαριά μου!» εἶπεν ὁ Ζάκης καὶ τῆ ἔδωκε δῶρον, ἐπιτήδες χάριν τῆς ἑορτῆς, βραχιόλια ἐπίχρυσα καὶ κιθάραν καινουργῆ. Ἡ Μαριά ἐπήδησεν ὑπὸ χαρᾶς καὶ εὐθὺς πρῶτ' πρῶτ' ἐπέδωκε εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἀμαξίου, ἐν ᾧ ἡ Μίσκα κατεγίνετο καλλωπιζοῦσα τὰς θυγατέρας τῆς καὶ ἑαυτήν, ὁ Ζάκης ἀνεφώνησεν ὑπὸ θαυμασμοῦ, ἐκείνη δὲ ἐκοκκίνισεν ὑπὸ χαρᾶς.

Ἦτο εὐμορφωτάτη τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ Γυρτοπούλα. Ἀφ' ὅτου εἶχε καταταχθῆ ἐν τῇ φυλῇ εἶχεν ἀναπτυχθῆ πολὺ, καὶ ἐπειδὴ ἦτο περίπου δεκατριῶν ἐτῶν, ἐφαίνετο σχεδὸν ὡς νεάνις. Τὸ μελαφῶν χρῶμα τοῦ προσώπου τῆς δὲν ἐδραπέτη τὴν εὐμορφίαν τῆς ἦτο δροσερὰ ὡς ἄνθος μετὰ τῶν ἀστραπηδῶν ὀφθαλμῶν τῆς, τῶν πυκνῶν ὀφρύων τῆς καὶ πῶν μικρῶν καὶ λευκῶν ὀδόντων, οἵτινες ἐγγέλων μεταξὺ τῶν κοραλλίνων χειλέων τῆς. Ἐφόρει ὡς καὶ ἄλλαι νεάνιδες τῆς φυλῆς φόρεμα κόκκινον, στηθῶδες μᾶλλον χρυσοκέντητον· ἀλλ' ἡ Μαριά εἶχε κεντήσῃ τὸ περιλαίμιον καὶ τὰ περικάρτια τοῦ ὑποκαμίσου, τῆς διὰ σχεδίων χαριστάτων καὶ ἀλλοκότων μετὰ μετάξης κυανῆς ἠνωμένης μετὰ χρυσοῦ νήματος. Εἶχε δὲ περιπλέξῃ μετὰ τῶν μακρῶν πλοκάμων τῆς κόμης τῆς ταινίας μετὰ φλωρίων ἄτινα συνεκρούοντο δασύς ἐκινεῖτο, καὶ ἠκούετο ἦχος λεπτὸς καὶ γλυκύτατος. Ἐχουσα δὲ τὴν κιθάραν ἐξηρτημένην ἀπὸ τοῦ τραχήλου διὰ ταινίας κοκκίνης, τοὺς γυμνοὺς βραχιόνάς τῆς πλήρεις βραχιολίων καὶ τὸ στηθὸς κεκαλυμμένον διὰ περιδεραιῶν, ἡ Μαριά ἦτο ἡ εὐμορφωτάτη πασῶν τῶν Ἀθιγγανίδων.

Δὲν τὴν ἐκαμάρανε δὲ μόνον ὁ Ζάκης, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες ἐξερχόμεναι ἐν στολῇ ἐκ τῶν ἀμαξίων των, πάντες οἱ νέοι ἐν στολῇ καὶ κοσμοῦντες τὸν πλὸν των διὰ πτεροῦ φασιανοῦ, ἔτοιμοι νὰ ἐπιδειξῶσι τὴν ῥώμην καὶ τὴν δεξιότητά των, οἱ πατέρες οἵτινες συνήρχοντο νὰ καθίσωσι κριταὶ τῶν τελεσθησομένων ἀγῶνων, καὶ αὐτὰ πρῶτον ἐπὶ τὰ παιδιά, ἐνὶ λόγῳ πάντες οἱ κάτοικοι τῶν σκηπῶν καὶ τῶν ἀμαξίων μικροὶ τε καὶ μεγάλοι ἴσαντο ἐκθαμβοὶ καὶ ἐμειδίον πρὸς τὴν Μαριάν. Καὶ οἱ μὲν ἔλεγον «Καλὴ πόσον γρήγορα ἐμεγάλωσε!» οἱ δὲ «Ποῦ νὰ το ἔλεγε κανεὶς ὅτι θὰ γίνῃ τόσο ὦραία!» Οἱ δὲ ἐνθυμούμενοι τὴν μητέρα τῆς, ἐβεβαίουν ὅτι ἦτο ἀντίτυπον αὐτῆς ἀκριβέστατον. Φαντάζεσθε πλέον τὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν τῆς Γυρτοπούλας!

Ὅτε δὲ συνηθροίσθησαν πάντες, ἡ Μαριά παρε-

τήρησεν ὅτι ἐκ τῶν γυναικῶν μόναι αἱ μὴ ἔχουσαι θυγατέρας τὴν ἐκαμάραναν, ἢ αἱ ἔχουσαι μὲν ἀλλὰ ἀνηλίκοις καὶ μικρὰς. Αἱ δὲ ἄλλαι, δάκνουνται τὰ χεῖλη των, ἀπέβλεπον πρὸς αὐτὴν μετὰ μίσους καὶ ἐξηκόντιζον κατ' αὐτῆς βλέμματα λοξά· αἱ δὲ νεάνιδες ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπόν των δεξιῶν νὰ καθίσῃ μετὰ τῶν αὐτῶν. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ παρατηρήσῃ οὐδὲν τούτων, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀθιγγάνων Μιχάλης Σαμβὸς ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἐναρξέως τῶν ἀγῶνων.

Ἐρχισεν ἡ μουσικὴ καὶ πρῶτον μὲν ἡ ὀργανικὴ ἐξετέλεσε τὰς καλαιᾶς μελωδίας τῆς φυλῆς· ἔπειτα δὲ χορὸς καλλιφώνος ἔφαλε πρὸς τὴν ἠχῶν τοῦ δάσους καὶ τοῦ ἄρουρ φαλμοῦς ἱεροῦ, οὗς οὐδέποτε φάλλουσι ἐνώπιον τῶν ἀλλοφύλων. Ἡ Μαριά καταληφθεῖσα ὑπὸ παραδόξου συγκινήσεως ἠθάθη ἐξαισιμασμένη ἐκ τῆς μνήμης τῆς τὴν ἀνάμνησιν τῶν καλαιῶν εὐεργεσιῶν καὶ φίλων τῆς, ὡς καὶ τὸν πόθον τῆς ἐπανόδου. Ἦτο ἤδη Ἀθιγγανὶς ψυχῇ τε καὶ σώματι.

Ἐκ περιτροπῆς αἱ νεάνιδες ἔφαλλον μονωδίας καὶ ὁ χορὸς ἀπετελείονεν αὐτάς. Καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ σειρά τῆς Μαριάς, οἱ παρακαθήμενοι γέροντες οἵτινες ὡς εἶπομεν, ἦσαν καὶ ἑλληνοδίκαί, κατελήφθησαν ὑπὸ θαυμασμοῦ, τὰ πρόσωπά των ἐξήστραψαν ὑπὸ χάρᾶς καὶ ἠδονῆς, καὶ ἡ ἀηδονοστόμος νεάνις ἠκούσεν ἑπαίνους, οὗς οὐδέμια Ἀθιγγανὶς εἶχε ποτε ἀξιωθῆ νὰ ἀκούσῃ.

Ἐπειτα ἦλθον οἱ νέοι νὰ ἐπιδειξῶσι τὴν δεξιότητα καὶ τὴν δυνάμιν των εἰς ποικίλας σωματικὰς ἀσκήσεις, ὡς δὲ ἡ Μαριά διεκρίθη μετὰ τῶν νεανίδων, οὕτω καὶ ὁ Ζάκης διεκρίθη μετὰ τῶν νέων. λαβὼν τὸ βραβεῖον εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ τόξου καὶ τῆς σφενδόνης. Ἦτο δὲ τὸ δῶρον πόρπη ἀργυρὰ τέγγης παλαιᾶς καὶ λιθοκόλλητος.

«Εἶνε εὐμορφον κόσμημα, ἐπιθύριζον αἱ νεαραὶ Ἀθιγγανίδες· ἀρὰ γὰρ εἰς ποῖαν θὰ το δώσῃ;»

Καὶ ἐγγέλων καὶ ἐχαριεντίζοντο προσπαθοῦσαι νὰ προσελκύσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ νικηφόρου Ζάκη, διότι καὶ ἡ πόρπη ἦτο ἐξαιρετὸς καὶ αὐτὸς ἦτο ἐκ τῶν εὐμορφωτάτων νέων τῆς φυλῆς.

Ἀλλ' ὁ Ζάκης οὐδὲ κἄν ἀπέβλεψε πρὸς τὰς ἄλλὰς νεάνιδας. Δι' ἐνὸς ἄλματος εὐρέθη ἐνώπιόν τῆς Μαριάς καὶ τῆ ἔδωκε τὴν πόρπην ἡ δὲ Μαριά ἔλαβε τὸ δῶρον διὰ χειρὸς τρεμούσης ὑπὸ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως καὶ τὴν ἐνέπηξεν εἰς τὸ στηθὸς τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΚΑΙ ΧΟΡΟΣ.—Η ΕΥΝΕΙΔΗΣΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΝ ΕΥΘΥΜΙΑΝ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ.
—ΑΙΘΝΙΣΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

Κίνησις μεγάλη καὶ βοή ἠκούσθη μετὰ τῶν Ἀθιγγανίδων. Τί; εἰς ἐκείνην τὴν κορασίδα ἔδωκεν

ὁ εὐμορφος Ζάκης τὴν πόρπην ἢν πᾶσαι ἐπόθουν καὶ ἐζήλευον; Συνωθούντο διὰ τοῦ ἀγκῶνος, ἐσκυθρόπαζον, ἐπιθύριζον καὶ ἐξηκόντιζον κατὰ τῆς Γυρτοπούλας βλέμματα μίσους καὶ καταφρονήσεως. Ἀλλ' οὐ φροντίς Ἰπποκλειδῆ, οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδεν ἡ Μαριά. Ἠγέρθη, ἔλαβε τὸν βραχιόνα τοῦ Ζάκη καὶ ἀπεμακρύνθη στρέφουσα τὴν κεφαλὴν καὶ βλέπουσα τὰς ζηλοτύπους Ἀθιγγανίδας ὑπεράνω τοῦ ὤμου τοῦ. Ἐσεμνόνετο διὰ τὴν προτίμησιν τοῦ Ζάκη, καὶ διότι τὴν ἐθεώρησαν πρῶτην ἦδη φορὰν ὡς νεάνιδα καὶ οὐχὶ ὡς μικρὰν κορασίδα.

Ἐπορεύθη νὰ ἰδῆ τὰς προπαρασκευὰς τοῦ συμποσίου. Οὕτε τράπεζαι ἦσαν ἐστρωμέναι, οὕτε ἀργυρὰ ἢ χρυστάλλινα σκευῆ. Κατὰ γῆς ἐμελλον νὰ καθίσωσι οἱ Ἀθιγγανοὶ μετὰ τῶν Ἀθιγγανίδων νὰ φάγωσι καὶ νὰ πῶσιν. Ἐμπροσθεν μεγάλῃς κυρᾶς ἐντὸς σχισμῆς βράχου γραταὶ Ἀθιγγανίδες ἐκάθητο ἐπιτηροῦσαι τὰ ὀκτώμικρα κρέατα προβάτων, πτηνῶν, θηραμάτων κλπ. Καθ' ὅσον τὰ κρέατα ἐφῆγαντο, τὰ παρελάμβανον ἄλλοι καὶ τα διεμέλιζον. Ἀφ' οὗ δὲ πάντα διεμελίθησαν, παρέλαβον τὰ τεμάχια αἱ γυναῖκες καὶ τὰ διένειμαν πρῶτον εἰς τοὺς προύχοντας καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς λοιποὺς Ἀθιγγάνους. Οἶνοι ἐξαιρετοὶ ἐντὸς ἀσκῶν ἐπότιζον καὶ ἐδρόσιζον τὸν λάρυγγα τῶν δαιτυμόνων. Ποτήρια ἐπληροῦντο οἴνου καὶ ἐκυκλοφοροῦντο ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα καὶ ἅμα κενύμενα ἐπληροῦντο πάλιν. Ἡ Μαριά βλέπουσα τὸν οἶνον ἔλεγε καθ' ἑαυτήν. Ποῦ εὐρέθη ὁ οἶνος; ἕως προχθῆς ἡμεῖς δὲν εἶχομεν καθόλου...

Τὸ ἔμειπεν ὁμοῦ μετ' ὀλίγον καὶ ἐλύθη ἡ ἀπορία τῆς. Ὡς γνωστὸν ὁ οἶνος λύει τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐκαίει οἵτινες εἶχον κομίσῃ τὸν οἶνον χάριν τῆς πανηγύρεως ἐκαυχῶντο διὰ τὴν δεξιότητα μετ' ἧς τὸν εἶχον κλέψῃ.

Ὁ δὲ οἰνοπώλης ἀκόμη θὰ περιμένῃ τὰ χρήματά του!

Ἡ Μαριά ἀπόθησεν τὸ ποτήριον ὅπερ προσέφερον εἰς αὐτὴν ὁ Ζάκης.

«Πίε λοιπόν! εἶπεν ὁ νέος ἐκκληκτος. Δὲν διψᾷ πλέον; τότε λοιπὸν πῖνε ἐγὼ τὸ μερίδιόν σου.»

Καὶ ἀφ' οὗ ἐκένωσεν τὸ ποτήριον, ἠγέρθη καὶ ἐπῆγε νὰ το γέμισῃ ἐκ δευτέρου. Ἡ δὲ Μαριά ἤκουε τοὺς νέους φιλονικούντας ἐκεῖ που πλησίον τῆς.

«Ἐγὼ ἔφερα τὰ περισσότερα!

—Ὅχι, ἐγὼ τὰ ἔφερα. Τέσσαρα ὄρνιθιά μονομιάς, αὐτὰ δὲν τα λογαριάζεις;

—Ἄμ' οἱ χῆνές μου τί σου λένε; εἶδες ἐκεῖ πάχος;

—Ἄμ' ὁ Πεδρίλος ὅπου πῆρε τὴν γαλλοπούλα μέσ' ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ χριστιανοῦ!

—Ὁ Ζάκης εἶνε ἀκόμη δυνατώτερος, ἐπῆγε πέρα 'ς τὸ μανδρὶ κ' ἐπῆρε ἕνα ἀρνὶ σὺν βῆδι!»

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ μουσικὴ προσεκάλεσε τοὺς χορευτάς, καὶ πᾶσα ἡ νεολαία ἠγέρθη καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸν χορὸν. Παρεσῆθη δὲ καὶ ἡ Μαριά εἰς τὸν χορὸν τῶν χορευτῶν. Ἐν ᾧ δὲ ἔχουσε κυρτωδῶς, διενεστέτο ὅσα εἶχεν ἀκούσῃ. Τὸ συμπόσιον λοιπὸν ὄλον ἀπετελεῖτο ἐκ κλοπιμαίων ζῶων! ὁ δὲ Ζάκης ἐφημίετο ὡς ὀικονόματος τῶν κλεπτῶν! Ταῦτα διανοουμένη κατελήφθη ὑπὸ λύπης ἅμα καὶ ὀργῆς, καὶ κρεμάσσα τὰς χεῖράς τῆς ἐβάδισεν ὀλίγα βήματα, σκοπὸν ἔχουσα νὰ ἀποχωρήσῃ. Ἀλλὰ χεῖρ ἰσχυρὰ συνέλαβε τὴν χεῖρά τῆς καὶ φωνὴ γλυκεῖα εἶπε πρὸς αὐτήν.

«Ἐλα, νὰ χορεύσῃς μαζί μου!»

Ἦτο ὁ Ζάκης εἰς κατάλληλον καιρὸν ἦλθε μετὰ τὴν ἀλήθειαν! Ἡ Μαριά τὸν ἀπόθησε βιαίως ἀνακραζούσα.

«Ὅχι! φύγε! δὲν θέλω!

—Δὲν θέλεις; ἀφ' οὗ σου ἔδωκα τὸ βραβεῖόν μου! Ἀλλὰ ἐγὼ θέλω!»

Καὶ δὲν ἄφινε τὴν χεῖρά τῆς, ἐκείνη δὲ τὴν ἀπέσυρε. Νέος τις Ἀθιγγανὸς προσελθὼν εἶπε.

«Τί ἔχει αὐτὴ; Τί σου ἔκαμε, Ζάκη;

—Θέλω νὰ χορεύσῃ μαζί μου καὶ αὐτὴ δὲν θέλει. Καὶ ὁμοῦ το ἐπῆρε τὸ βραβεῖόν μου!

—Καλὰ σου λέγει, Μαριά, ὁ Ζάκης· πρέπει νὰ χορεύσῃς μαζί του! Στάσου, Ζάκη, νὰ σε βοηθήσω νὰ τὴν τραβήξῃς.

Καὶ ἔλαβε τὴν ἑτέραν χεῖρα τῆς Μαριάς.

«Φύγε! ἀνεφώνησεν ἐκείνη, πλήττουσα τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδός.

—Δὲν γίνεται! εἶπεν ὁ νέος, θὰ χορεύσῃς μαζί μου ἢ μαζί μου!

Καὶ προσεπάθει νὰ τὴν ἐλκύσῃ αὐτὴ δὲ ἐξέβαλε κραυγὰς ὀξυτάτας. Ἀλλ' οὐδεὶς ἐφάνη προσέχων, διότι ἡ μουσικὴ, οἱ γέλωτες, αἱ κραυγαί, τὰ κρόταλα ἐθορούβουν τόσο, ὥστε κατέπνιγον οἶον θῆποτε ἄλλον θόρυβον.

Τότε ὁ Ζάκης ἀφῆκε τὴν χεῖρά τῆς καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄλλον νεανίσκον ἀπειλητικῶς:

«Ἀρσέ τὴν! Δὲν εἶνε δική σου δουλειά! ἀκούεις;

—Θὰ χορεύσῃ μαζί μου!» ὑπέλαβεν ἀπειλητικῶς καὶ ὁ νεανίσκος, κρατῶν σφιγκτὰ τὴν χεῖρα τῆς Μαριάς.

Ὁ Ζάκης προχωρεῖ πρὸς αὐτὸν ἐξαλλος ὑπὸ τῆς ὀργῆς, ἐξακόντιζον πρὸς αὐτὸν μανιωδῶς βλέμμα καὶ ἔχων προτεταμμένης τὰς πυγμᾶς. Αἰφνης ἀνασπᾷ ἐκ τῆς ὄψεος τοῦ μαχαίριον, οὐτινος ἡ λεπίς ἐξήστραψεν εἰς τὸν ἄερα.

«Μή, δι' ὄνομα Θεοῦ μή! ἀνεφώνησεν ἡ Μαριά καὶ ὤρμησε νὰ τοὺς διαχωρίσῃ. Ποῦ εὔρε τὴν δυνάμιν καὶ ἀπέσπασε τὴν χεῖρά τῆς ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Ἀθιγγάνου νεανίσκου, καὶ ἐκράτησε τὴν

όφωμένην χείρα του Ζάκη! Ο Ζάκης την ένόησε και παρευθής άφηκε τὸ μαχαίριόν του, ένευσε κάτω την κεφαλήν και παρεδόθη εἰς τοὺς συνομηλικὰς του, οἵτινες έσπευσαν καὶ τον άπήγαγον εκάθεν. Τούς ήκουσε δὲ ἡ Μαριά γελῶντας και λέγοντας πρὸς ἀλλήλους:

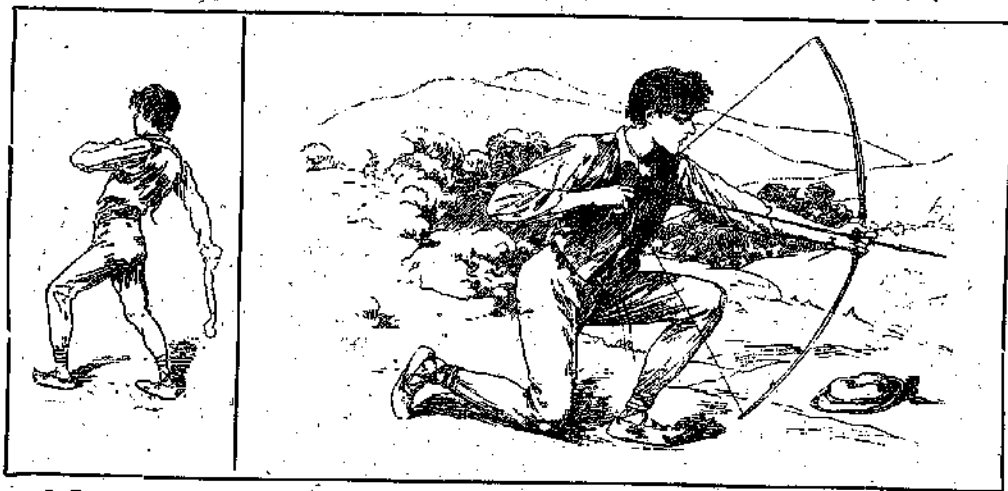
«Μακρία, παιδιά, ἀπὸ τὸν Ζάκη και κάνει κακὸ μεθύσι!»

Ἐξηλείφθη πᾶσα τῆς επιθυμία του νὰ συμμετάσχη ἐπὶ πλέον τῆς πανηγύρεως. Ἄπεχώρησεν εἰς ἀπόκεντρον τινα γωνίαν, ὁπόθεν ἠδύνατο νὰ παρακολουθῆ πᾶσας τὰς κινήσεις του Ζάκη. Τὸν εἶδεν ἀναιμυγνύμενον εἰς ὄμιλον νεανίσκων οἵτινες ἔπαιζον και ἔπινον, και ἔπει και ἔπαιζεν ὡς ἐκεῖνοι. Ἐπιε μάλιστα περισσότερον, και μετ' οὐ πολὺ προσκάλεισεν ἔριδας και φιλονικίας. Μετὰ δὲ ταῦτα

πρὸς αὐτούς; . . . Και μόνον διανούμενη τοῦτο ἔφριττεν ἡ φιλότιμος κόρη. Ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ φύγη μόνη, και τὴν αὐτὴν ἑσπέραν νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτοὺς ὑγιειαν.

Ἠγέρθη και διερχομένη ὀπισθεν τῶν ἀμαξίων ἔξηλθεν ἐκ τοῦ ἔρκους αὐτῶν ἀφανῆς. Αἱ δάδες αἵτινες ἐφύτιζον τὴν πανηγύριν καθίστων μελανωτέρας τὰς σκιάς τῶν περὶ βράχων. Τὴν νύκτα ταύτην βεβαίως οὐδεὶς θὰ αἰσθανθῆ τὴν φυγὴν τῆς οὐδὲ θὰ τὴν καταδιώξῃ, οὔτε οἱ ὑπὸ τῆς μέθης κατακείμενοι και ὑπνώττοντες ὕπνον μολύβδινον, οὔτε οἱ ἐπιμένοντες νὰ σαρώσωσι και τὰ τελευταῖα περισσέματα τῶν κλασμάτων, οὔτε οἱ χορεύοντες ἢ παλαίοντες ἢ χειρονομούντες πρὸ τῆς καπνίζούσης φλογὸς τῶν δάδων κατάμαυροι ὡς δαίμονες τῆς σκολάσεως.

Ἡ Μαριά ἀπέφυγε νὰ διέλθῃ ἔμπροσθεν τῶν

« Ο ΖΑΚΗΣ ΔΙΕΚΡΙΘΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ ΤΟΒΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΦΕΝΔΟΝΗΣ » (Σελ. 50)

εἶδεν αὐτὸν ὡς ἡλίθιον, ἡ κεφαλή του ἐκλονεῖτε, προσεπάθει νὰ εἴρῃ ποῦ νὰ πατήσῃ! Τέλος δὲ παρετήρησεν αὐτὸν κατακείμενον κατὰ γῆς ἐπίστομα, κοιμώμενον, ἔλσειόν.

Ἐκείνος λοιπὸν ἐκεῖ ἦτο ἡ μόνη ἐπὶ γῆς ἀγάπη τῆς; Τὸ ὄν ἐκεῖνο τὸ ἐξηγυλισμένον, ὅπερ οὐδεμίαν διάκρισιν ἐποίει τοῦ καλοῦ και τοῦ κακοῦ, ὅπερ ἐμέθυσεν ὡς κτηνὸς και διεχειρίζετο τὸ μαχαίριον ἀναισθητῶν τί ἔπραττε! Χάριν λοιπὸν αὐτοῦ, διὰ νὰ τον ἀκολουθήσῃ, ἐλησμονῆσε και πάλιν τοὺς παλαιούς της φίλους και εὐεργέτας! Μικρὸν λείψανον φιλίας και ἀγάπης ἐσυνηγόρει ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς, ὅτι δῆλα δὴ ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν μετ' ἀγαθότητος και τὴν ἡγάπα: τὰ ἐλαττώματα του ἦσαν ἐλαττώματα τῆς φυλῆς του. . . Ἄ! ἐάν οἱ ἄλλοι Ἀθίγγάνοι ἦσαν χειρότεροι αὐτοῦ, ποῖος θὰ ἦτο ὁ βίος τῆς Μαρίας μεταξὺ τοιούτων ἀνθρώπων; Νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τοὺς μιμηθῆ και ὁμοίωσῃ

σκύλων οἵτινες ἐφύλαττον τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἔρκους τῶν ἀμαξίων, και διὰ τῶν ὑλακῶν των θὰ ἐσημαίνον τὴν φυγὴν τῆς. Κατέβη εἰς χαράδραν τινα βαθεῖαν και ἐντὸς αὐτῆς ἐβάδισεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν, ψηλαφῶσα τὸ ἀνώμαλον ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός. Ὁ οὐρανὸς ἦτο συννεφώδης και διὰ τῶν νεφῶν μάλιστα διήρχετο ἀμυδρά τις λάμψις και ὁμοῦς ἡ σελήνη θὰ εἶχεν ἀνατείλῃ, ἀλλ' ἀναμφίβολως οἱ περὶ λόφοι ἐκρυπτον αὐτὴν. Ὅταν ὑψωθῆ ἔτι μᾶλλον θὰ φωτίξῃ τὴν ὁδὸν τῆς φυγάδος. . .

Ἀφῆνης ὁ ποὺς τῆς Μαρίας δὲν ἐπάτησεν εἰς στερεὸν ἔδαφος, ἀλλὰ εἰς τὸ κενόν. . . Ἐντρομος ἐπήδησε πρὸς τὰ ὀπίσω και ἤπλωσε τὰς χεῖράς της νὰ κρατηθῆ. Ἄλλ' ἡ γῆ κατεκρημνίσθη ὑπὸ τῶς πόδας της, και ἠσθάνθη ὅτι κατεκλιετο εἰς ἄβυσσον ἀγνώστον. Προσθάσασα ἤρπασε μικρὸν τινα θάμνον, ἀλλ' ὁ θάμνος ἐξερριζώθη και ἔμεινεν εἰς τὴν χεῖρά της! Κλάδος τις περιπλέχθη εἰς τὸ

φόρεμά της και τὴν ἐκράτησεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀλλὰ τὸ φόρεμα ἐσχίσθη και ἐπὶ τοῦ κλάδου ἀπέμεινε μικρὸν τι ῥάκος. . . Ἡ Μαριά ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς ὑπὸ τοῦ τρόμου και. . .

Ἄλλ' εὐτυχῶς δὲν ἔχασε τὰς αἰσθήσεις της. Ἡ πτώσις διήρκεσεν ὀλίγα τινὰ δευτερόλεπτα, ὁ ποὺς ἀνέκοψε τὴν πτώσιν της και δὲν τὴν ἀφήκε νὰ κυλίσῃ περαιτέρω εὐρέθῃ ὀρθία, στηρίζουσα τὰ μὲν νῶτα ἐπὶ κατωφεροῦς ἐδάφους, τὸν δὲ πόδα ἐπὶ ῥίζης δένδρου τὸ δένδρον τῆς ῥίζης ταύτης ἦτο κεκλιμένον ὡς γέφυρα ὑπεράνω τῆς ἀβύσσου. Χειμαρρὸς ἐμυκάτο κάτωθεν, ἀλλ' εἰς μέγα βάθος, ὡς ἠδυνήθη νὰ κρῖνῃ ἡ Μαριά ἐκ τῆς ὑποκώφου βοῆς ἤτις ἤρχετο εἰς τὰ ὠτά της. Ἡ κοραῖς εὐτυχῶς ἐσώθη, ἀλλ' ἀρά γε τί θ' ἀπογίνῃ;

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ νέφη διεσκαθάσθησαν,

Βραδέως, στηριζομένη διὰ τῆς δεξιᾶς της ἐπὶ τῆς παρειᾶς τοῦ δρους, και ἀποφεύγουσα νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα της πρὸς ἀριστερὰν ὅπου τὴν εἶλκε τὸ βράθρον, ἡ Μαριά κατέβη τὴν ἀπόκρημον και στενὴν ἀτραπὸν. Ἐκ διαλειμμάτων λίθος ἐκυλίετο ὑπὸ τὸν πόδα της και κατέπιπεν εἰς τὸν χείμαρρον χωρὶς νὰ ἀκουσθῆ ὁ ἐλάχιστος κρότος, ἡ δὲ μέρος ἦτο ἐσκαμμένον ὑπὸ τῆς πτώσεως τῶν χωμάτων, και ὤρειλεν ἡ Μαριά νὰ ὑπερπηθῆσῃ τὸ κινδυνῶδες χάσμα. Τρέμουσα ὑπὸ δαινοῦ φόβου προέβαινε μετροῦσα διὰ τοῦ βλεμματός τὸ ὑπολειπόμενον μέρος τῆς ὁδοῦ. Ἐάν αἰφνης ἡ σελήνη ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῶν νεφῶν; ἐάν αἰφνης ἡ ἀτραπὸς διεκόπτετο ἀποτόμως; Συμφορά σου, Μαριά! Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ πανσέληνος ἐξηκολούθει λάμπουσα ἐν τῷ οὐρανῷ, ἡ δὲ ἀτραπὸς ἐγίνετο ὁμαλωτέρα και

« Η Γῆ ΚΑΤΕΚΡΗΜΝΙΣΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΔΑΣ ΤΗΣ » (Σελ. 52)

και ἐφάνησαν αἱ πλησίον καρφαὶ φωτιζόμεναι ἤδη ὑπὸ τῆς σελήνης. Ἡ σελήνη ἐφαίνετο ἀπέναντι τῆς Μαρίας και ὀπισθεν τῶν λόφων ἐκείνων, οἵτινες ἐσκιαγραφούντο ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ καταλαμπόμενου ὑπὸ τῆς λάμψεως της. Ἡ λάμψις ἤρχετο ἡρέμα εἰς τὸν οὐρανόν, σημεῖον τι λαμπρὸν ἐπεφάνη, ἠδύνη μετ' ὀλίγον, και ἡ πανσέληνος προσέβαλεν ὑπεράνω τῶν λόφων οὕτω δὲ ἡ Μαριά ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ καθαρά ποῦ ἦτο.

Ἡ θεία Πρόνοια ἠθέλησε νὰ συναντήσῃ ἡ Μαριά τὴν μόνην ὑπάρχουσαν ῥίζαν ἐκεῖ περὶ. Ἦδη δὲ ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδὸν της διὰ τῆς ἀτραπὸς ἣν ἐπάτουσιν οἱ πόδες της ἀμφοτέροι, και ἤτις περιέβηε τὸ βράθρον ἐπὶ διακόσια ἢ τριακόσια βήματα, και εἰσέδυσεν ἔπειτα μεταξὺ βράχων και δι' αὐτῶν κατήρχετο εἰς τὴν πεδιάδα.

πλατυτέρα καθ' ὅσον ἐπλησίαζε πρὸς τοὺς λόφους. Ἡ Μαριά ἀνέπνευσε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων της ὅτε εἶδεν ἔδαφος στερεὸν ἔνθεν και ἔνθεν. Δὲν εἴξευρε ποῦ κατέληγεν ἡ ἀτραπὸς ἀλλ' ἀδιέφορον. . . ἦτο εὐτυχιστάτη διότι διέφυγε τὸν κίνδυνον.

Ἐβάδισε πολλὴν ὥραν, διότι ἡ ἀτραπὸς διεγράφε καμπύλας, αἵτινες καθίστων τὴν πορείαν μακροτέραν τῆς εὐθείας ἀλλ' ἡ Μαριά ἐγίνωσκε καλῶς τὰς τοιαύτας ἐλικοειδεῖς ἀτραπούς, ὁποίας και ἄλλοῦ εἶχεν ἴδῃ, καὶ τὴν ἐφάνη ὡς καλὸς οἰωνός, διότι βλέπουσα τὰς ἀτραπούς ταύτας ἐνεθυμήθη τὸ Πανωχώρι.

[Ἐπεται συνέχεια]

Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ
κατὰ παραγγέλιον ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ
τῆς Κας COLOMB.

ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΛΙΑ

[Συνέχεια. 66 σελ. 38]

Ἡ Τίνα ἐπερνούσε καλὰ μαζὶ μετὰ τὴν γρηᾶ Κατερίνα γιατί τὴν ἀγαποῦσε πολὺ καὶ ἡ Τίνα πάλι ἀγαποῦσε ἐκείνην ποῦ δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ νὰ μιλῶν γιὰ τὴν μητέρα της.

Ἡ Τίνα ἀγαποῦσε τὴν γρηᾶ Κατερίνα καὶ τὸν καίμενον τὸν πατέρα της καὶ τὰ πουλιά ποῦ ἐκελαιδοῦσαν εἰς τὸ δάσος καὶ τὴν ἀγελάδα ποῦ ἦτο εἰς τὸν σταῦλον καὶ τὸν γάτον καὶ τὴς κότες καὶ ὅτι ἦτον γύρω της. Καὶ τὸν Θεὸν τὸν ἀγαποῦσε πῶς πολὺ, ποῦ ἐκαμε ὅλα ὅσα εἶλεπε. Τὸ μεγαλύτερον ὅμως δῶρον τοῦ Θεοῦ δι' αὐτὴν ἦτον ὁ ἥλιος ὁ θερμὸς, ὁ ἀστραφτερός.

Ὅταν ἦτον πλαγιασμένη στὸ κρεββατάκι της καὶ ἤρχετο ὁ ἥλιος καὶ τὴν ἐγλυκοφιλοῦσε ἐπιδούσε ἀπ' τὴν χαρὰ της, ἐκλαίε ἀπὸ τὰ γέλια της.

Εἶχεν ὅμως καὶ μιὰ μεγάλη ἐπιθυμία. Ἡθελε νὰ ἰδῇ τὸν ἥλιο κατὰ πρόσωπον καὶ δὲν τὸ κατώρθωνε. Καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτὴ τὴν ἐκαμε νὰ λυπῆται, καὶ εἶχε δίκαιον, γιατί καμμίαν ἄλλη λύτη δὲν εἶχε δοκιμάσῃ ἕως τότε.

Μιὰ μέρα ἐκάθητο σιμὰ εἰς τὸ ποταμάκι ποῦ ἐπερνούσε ἐμπρὸς ἔς τὸ σπῆτι των καὶ ἐπαίζε μετὰ τὰ πετραδάκια καὶ τὰ λουλούδια, τοὺς ὠμιλοῦσε, ὅπως θὰ ὠμιλοῦσαν δύο παιδάκια, γιατί τῆς ἄρεσε νὰ ὁμιλῇ μετὰ τὰ δένδρα, μετὰ τὰ λουλούδια, μετὰ τὰ ζῶα, ἀφοῦ ἐκαταλάμβανε πολὺ καλὰ ὅ,τι τῆς ἔλεγον.

Ὁ καιρὸς ἦτο βροχερός. Ὁ ἀνεμὸς ἐδιώχων τὰ σύννεφα ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ὁ ἥλιος ἐκρύβετο. Ὅταν ἐξαφνα ἐσχίσθη τὸ σκοτεινὸ αὐτὸ κάλυμμα καὶ μιὰ ἀχτίδα χρυσῆ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν. Πόσον ἐχάρηκε ἡ Τίνα καὶ ἐζητοῦσε νὰ τὴν πιᾶσῃ μετὰ τὰ χερὰκια της. Ἐπολεμοῦσε ὠρες καὶ ὅλο τῆς ἐφευγε.

— Μιάου! Τί κάνεις αὐτοῦ; ἠρώτησεν ἐξαφνα ὁ γάτος ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθῃ σιγὰ σιγὰ ὀπίσω της.

— Νὰ, θέλω νὰ πιᾶσω αὐτὴς τῆς ἀχτίδες καὶ δὲν μπορῶ.

— Καὶ οὔτε θὰ μπορέσῃς, ἐνιαούρισεν ὁ γάτος.

— Καὶ ὅμως θέλω, ἐφώνηξε δυνατὰ ἡ Τίνα. Ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ τὸν ἀντικρύσω τὸν ἥλιο

θέλω νὰ πιᾶσω τῆς ἀκτίνες τοῦ θὰ εὐχαριστῶ πολὺ τότε.

Ἐσύρθηκε ὁ γάτος ἐπάνω της καὶ τῆς ἐνιαούρισε:

— Ἐλα μαζί μου καὶ θὰ σοῦ δείξω κάτι τι ποῦ καὶ αὐτὸ θὰ σὲ εὐχαριστήσῃ πολὺ. Ἡ γρηᾶ Κατερίνα ποτὲ δὲν σοῦ τὸ εἰδείε γιατί δὲν θέλει νὰ τὸ ἴδῃ.

Ἡ Τίνα ἠνῆσσε τὸ νιαούρισμά του καὶ ἠκολούθησε τὸν γάτον ἐπάνω εἰς τὴν σοφίτα.

— Μὴ φοβῆσαι, κράτει δυνατὰ νὰ μὴ πέσῃς; τῆς ἔλεγον ὁ γάτος.

Τώρα πλεόν ἀνέβησαν ἐπάνω εἰς τὴν σοφίτα ἦτον σκοτεινὰ, ἀραχιασμένα τὰ σανίδια καὶ ἡ Τίνα θὰ ἐφοβέτο ἂν δὲν εἶλεπεν εἰς τὴν ἄκρη ἐκεῖ νὰ περᾶ μία ἀχτίδα. Ἐκεῖ ἀκριβῶς τὴν ἔφωρον ὁ γάτος καὶ τῆς εἰδείεν ἕνα δέμα παλῶ καὶ σκουρμένο.

— Ἀνοιξέ το, εἶπε.

Ἡ Τίνα ἐπροσπάθησε, ἐπροσπάθησε. Ἦτον τόσον σφιχτὰ δεμένο τὸ μαντήλι αὐτὸ, καὶ τὰ χερὰκια της τόσο μικρὰ, ὅστε μόνον ὕστερα ἀπὸ πολὺν κόπον τὸ ἦνοιξεν. Ἡ Τίνα ἐμεινε σιωπηλὴ καὶ ἐκπληκτος. Τὸ καθαρώτερον χρυσάφι, ἡ πῶς ξανθὴς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου ἐχύθησαν ἐπάνω εἰς τὰ χερὰκια της. Τῆς εἶλεπε, τῆς εἶλεπε καὶ δὲν εἶχε δύναμιν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐπὶ τὸ τέλος εἶπεν:

— Αὐτὰ εἶνε τὰ μαλλιά τοῦ ἡλίου τοῦ ἀγαπημένου μου τοῦ ἡλίου καὶ ἐγελοῦσε. Ἐκύνταξεν ἔξω τὸν ἥλιο καὶ ἐμουρμούρισε:

— Νὰ εἶλεπα μιὰ φορά τὸ πρόσωπό σου καὶ θὰ σοῦ ἐκρέμαζα αὐτὰ τὰ μαλλιά.

Καὶ ἐδάκρυσεν εἰς τὰ λόγια αὐτὰ καὶ τὰ δάκρυά της θερμὰ ἐκύλισαν εἰς τὰ δροσερὰ μαγουλάκια της. Ἐσφιξεν ἐπειτὰ ὅσα χερὰκια της τὰ χρυσὰ μαλλιά καὶ τὰ ἐφίλησε. Τὰ ἐκρέμασεν εἰς τὸ κεφαλάκι της, τὰ ἐπαίζε μετὰ τὰ δακτυλάκια της καὶ ἀπεκοιμήθη.

Γλυκὰ, χαρωπὰ ὄνειρα ὠνειρεύθη ἐκεῖ. Εἶδε ὅτι ὁ ἥλιος ἐστέκετο ἐμπρὸς της θερμὸς καὶ ὠραῖος! Ἐκπληκτος ἡ Τίνα ἐκύνταξεν τὸ θελκτικόν του πρόσωπον καὶ τῆς ἐφαίνετο τόσον γνωστὸν ὡσάν νὰ τὸ εἶχε ἰδῇ καὶ ἄλλοτε. Ὁ ἥλιος ἐγελοῦσε εἰς τὸ παιδάκι καὶ ἠθελε νὰ τὸ φιλήσῃ.

Ὁ γάτος ὅμως ἔβαλε τὰ πόδια του ἐπάνω εἰς τὰ χερὰκια τῆς Τίνας καὶ τὴν ἐξύπνησεν. Ἐκστατικὴ ἐκείνη ἐσφιξεν εἰς τὸ στήθος της τὸ χρυσάφι της καὶ ἐλησμόνησε τὸ ὄνειρόν της.

Ἡ Τίνα δὲν ἠμποροῦσε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν θησαυρὸν της. Τὴν ἡμέρα τὸν ἐκρυπτε κατὰ ἀπὸ τὸ φόρεμά της. Τὴν νύκτα κατὰ ἀπὸ τὸ προσκεφάλι της. Ὁ γάτος ἀγρυπνοῦσε διπλα ἐκεῖ διὰ νὰ τὸν φυλάγῃ καὶ εἶσι ἡ γρηᾶ Κατερίνα δὲν εἶλεπε τίποτε ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἡ Τίνα ἐχάιρετο τὰ χρυσὰ της μαλλιά.

Μίαν ἡμέραν ὁ γάτος καὶ ἡ Τίνα ἦσαν εἰς τὸ δάσος καὶ ἐπειδὴ ἡ γρηᾶ Κατερίνα ἐλείπεν εἰς τὴν πολιτεία ὁ γάτος ἐνιαούρισεν ὅτι μποροῦν νὰ παίξουν μετὰ τὰ χρυσὰ μαλλιά. Καὶ ἡ Τίνα ταῖεβγαλε κατὰ ἀπὸ τὸ φόρεμά της. τὰ ἔδεσε εἰς τὴν μίαν ἄκρην μετὰ μιὰ κορδελίτσα, τὰ ἐκρέμασε εἰς ἕνα κλαδάκι καὶ ἤρχισε νὰ τὰ κτενίζῃ. Ὁ ἥλιος, τὰ ἐκαμάρωνε ἀπὸ ἴψηλά καὶ ἐζήλευε, γιατί ἐκεῖνα μακρῶς ἀπλώνοντο κατὰ στή γῆ καὶ ἐλαμπον ὅπως αὐτός. Ἡ Τίνα ἀπὸ τὴν χαρὰ της ἦτον ὅλο γέλια.

— Δός μου τὸ χρυσάφι σου, ἐτερέτισε ἕνα πουλάκι ἐπάνω ἀπὸ τὸ δένδρον.

— Δὲν γίνεται, εἶνε δικό μου τοῦ ἀπῆντησεν ἡ Τίνα.

— Εἶνε ζεστό καὶ μαλακὸ τὸ χρυσάφι σου καὶ θέλω νὰ κτίσω μιὰ φωλίτσα, ἐξηκολούθησε τὸ πουλάκι.

— Τί λές; φωλῆν ἀπὸ χρυσάφι καὶ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου; καὶ ἐγέλασεν.

— Δὲν εἶνε χρυσάφι, δὲν εἶνε ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, εἶπε θυμωμένο τὸ πουλάκι, ἀλλὰ εἶνε τὰ μαλλιά τῆς κόρης τοῦ ἀνθρακοποιῦ.

— Εἶνε τὰ μαλλιά τοῦ ἡλίου, ἐφώνησεν ἡ Τίνα.

— Ναι! ναι! τοῦ ἡλίου! ἐσύριξε τὸ πουλάκι καὶ ἐπέταξε.

— Εἶνε ὁ ἥλιος κόρη ἀνθρακοποιῦ; ἠρώτησεν τὸ πουλί ἡ Τίνα.

Δὲν ἀπῆντησεν αὐτὸ, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ πηδᾷ μέσα εἰς τὰ κλαδάκια.

Ἡ Τίνα ἐπῆρε τὰ χρυσάφι καὶ ἔτρεξε ὀπίσω ἀπὸ τὸ πουλάκι γιατί ἠθελε νὰ μάθῃ καὶ ἄλλα διὰ τὸν ἥλιον. Ἐφθασεν εἰς τὸ ποταμάκι καὶ

ἐκεῖ τὸ ἔχασε. Ὁ ἀέρας ἦτον δροσερός, ἡ Τίνα ἐκάθησε κατὰ ὀπίσω ἡ χορτάρια μετὰ τὸ χρυσάφι της ἐπάνω εἰς τὰ γόνατά της τὸ ποταμάκι ἐμουρμούριζεν, ὁ ἥλιος ἐλαμπει, τὰ πουλιά ἐτραγουδοῦσαν. Καὶ τῆς ἐφαίνετο ὅτι ἐνοοῦσε ὅλα τί ἔλεγον, ἕνα ὅμως δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐνοήσῃ γιατί δὲν μπορεῖ νὰ ἰδῇ τὸν ἥλιο.

— Ἄς εἶλεπα τὸν ἥλιο καὶ δὲν ἤθελα ἄλλο!

Τὰ μάτια της ὅμως δὲν τὸ ἐπέτρεπαν. Ἀφῆρημένη εἶλεπε μέσα εἰς τὸ ποταμάκι ποῦ ἐμουρμούριζε καὶ ἔλεγε τόσα πολλά. Ἐλεγε: «Χωρὶς καμμιά πίκρα περᾶ γιὰ σένα ἡ ζωὴ, ὅλα ἀλλάζουν καὶ ὅμως πάντα εἶνε τὰ ἴδια, καὶ θὰ εἶνε ἕως τὸ τέλος, ἕως τὸ τέλος.»

Καὶ ἔλεγε καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἡ Τίνα δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐνοήσῃ. Ἐστρέφε γύρω τὰ μάτια της καὶ ἐκύνταξεν τὰ χρυσὰ της μαλλιάκια.

Ἐγέλα τότε, τὰ ἐφίλει καὶ ἔλεγε: «Ἄν καὶ ἀλλάζουν ὅλα, εἶσις πάντα θὰ εἶσις ἰδικά μου.»

— Ὁχι, ὄχι, ἐψιθυρίζε τὸ ποταμάκι.

— Ναι ναι, δικὰ μου θὰ εἶνε πάντοτε καὶ κανεὶς ἄλλος δὲν θὰ τάχῃ.

— Θὰ τάχῃ, θὰ τάχῃ, ἐφλοῖοβιζε τὸ ποταμάκι.

Ἡ Τίνα ἐφοβήθηκε ἅμα ἠκουσεν αὐτὰ καὶ ἐφυγε βιαστικὴ ὀπίσω εἰς τὴν καλύβη.

Ἡ γρηᾶ ἐκάθητο ὅπως πάντοτε καὶ ἐνεθε. Ἡ Τίνα ἐκάθησε σιμὰ της ὅπως ἐκάθητο ὁ Σπύρος πρῶτα καὶ τῆς διηγείτο τῆς ὠραῖες ἱστορίες του.

— Γιαγιά, ἠρώτησεν ἡ Τίνα, γιατί ἔχεις ἄσπρα μαλλιά, ὡσάν τὸν ἀφρὸ τοῦ ποταμοῦ;

— Γιατὶ εἶμαι γρηᾶ.

— Καὶ τὸ ποτάμι γέριχο εἶνε;

— Ποῖο γέριχο καὶ ἀπὸ μένα.

— Κ' ἐγὼ γιατί ἔχω καστανὰ μαλλιά ἠρώτησεν ἐκπληκτος ἡ Τίνα.

— Διότι καὶ ὁ πατέρας σου εἶχε καστανὰ.

— Ὁ ἥλιος ὅμως ἔχει χρυσὰ μαλλιά! εἶπεν χαρούμενη ἡ Τίνα. Καὶ τὰ μαλλιά του εἶνε ἡ ἀκτίνες του τόσο λαμπερὸς καὶ ὠραῖες!

— Πήγαινε νὰ κοιμηθῆς, παλητόπαιδο, εἶπεν ἡ γρηᾶ Κατερίνα ἡ ὁποῖα δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκούσῃ γιὰ τὰ χρυσὰ μαλλιά.

[Ἐπεται συνέχεια]

«Καὶ τὰ μαμμούδια μέσα 'κεῖ στοιδιάζουν»

«Μόλις τὰ πόδια ἀπὸ τὸν ὕπνο σέρνει»

«Καὶ ἔλα γραμμὴ 'ς τὴ μύτη του τραβοῦνε!»

Ο ΘΕΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Καὶ ποιὸς, ἢ τύχη ὅταν τοῦ χαρίζε
θεῖο καλὸ, πολυαγαπημένο
γι' αὐτὸν μ' ἀγάπη πάντα δὲν φροντίζει
καὶ δὲν τονε λατρεύει τὸν καίμενο!

Ἐν τὸ σπύτι ὅταν ἔλθῃ ποιὸς δὲν τρέχει,
νὰ πᾶν τῆς παντόφλης νὰ τοῦ φέρῃ;
Μὴ βρέξῃ καὶ μὴ στάξῃ δὲν τὸν ἔχει;
καὶ ποιὸς δὲν τοῦ φιλεῖ τὸ τίμιο χέρι;

Οἱ δυὸ οἱ τύρανοι μας πάλι
κι' αὐτὸν ζητοῦν ἀκόμη νὰ πειράξουν
καὶ κάθονται καὶ σποῦνε τὸ κεφάλι
'σὰν τί κακὸ 'ς τὸ θεῖο τους νὰ πράξουν.

Τί βρίσκουνε λοιπὸν; Ἐν τὸ κῆπον πᾶνε
κυτάζοντες τὰ δένδρα μὲ μανία.
Μαμμούδια ἕνα σωρὸ 'ς τὴ γῆ σκορπιᾶνε
κατάλληλα γι' αὐτὴ τὴν τυρζηνία.

Καὶ βγάξουν ἀπ' τὸν κόρφο ἐφημερίδα
καὶ τέτοιες δυὸ χωνιάρες ἐτοιμάζουν.
— Ποτέ μου ἕως τότε δὲν τῆς εἶδα—
καὶ τὰ μαμμούδια μέσα 'κεῖ στοιδιάζουν.

Τὰ φέρνουνε 'ς τοῦ θεῖου τὴν καλύβα
καὶ ἴσια 'ς τὸ κρεβάτι ποῦ ἐκοιμάτο,
σιγὰ ἀνασηκώνουνε τὴν τσιβα
καὶ τὰ μαμμούδια βάζουν ἀποκάτω.

Τὸ βράδυ ὁ Κύρ-Γιάννης ὁ καίμενος
μόλις τὰ πόδια ἀπὸ τὸν ὕπνο σέρνει,
τ' ἀπλώνει 'ς τὸ κρεβάτι κουρασμένος
κι' ὁ ὕπνος 'ς τὴ στιγμούλα τότε παίρνει.

Μὰ ὕστερ' ἀπὸ λίγο τί συμβαίνει;
Νὰ ἔνχ, νὰ καὶ δεῦτερο καὶ τρίτο
καὶ τέταρτο κι' ἄλλο μαμμούδι βγαίνει,
ὡσὰν κρυμμένος θυσσαυρὸς νὰ ἦτο.

Κι' ἔλα γραμμὴ 'ς τὴ μύτη του τραβοῦνε,
— δὲν ἤθελα τέτοια ἀνήψια νᾶχα —
θαρροῦνε κατὶ πῶς ἐκεῖ θὰ βροῦνε,
Μὰ τίποτε, τόνε ξυπνοῦν μονάχα.

Ἐν τὸ σκότος πιάνει ἕνα καὶ τρομάζει,
σηκώνεται ὡσὰν τρελλὸς ἐπάνω
— Χριστέ μου, Παναγιά μου, μάνα! κράζει
Τί εἶνε; τί μου κάνουν; τί νὰ κάνω;

Τοῦ ἔρχεται ἡ φώτισις ἡ θεῖα
τραβᾷ ἕνα σπύρτο, τὸ κερί ἀνάβει.
Καὶ βλέπει μὲ μεγάλη ἀπορία
αὐτὸ 'ς τὸν ὕπνο του ποῦχε συλλάβει.

Καὶ ἔρχετ' ὁ φτωχὸς εἰς τὰ σωτὰ του,
μὰ τότε μόνο τὸν ἐχθρὸ ποῦ ἔβρι,
γιὰ τοῦτο παίρνει θάρρος ἡ καρδιά του
κι' ἐκεῖνος τὴν παντόφλα του 'ς τὸ χέρι.

Κι' ἀρχίζει, νὰ καὶ τούτη νὰ κ' ἐκείνη!
σκοτώνει ὅποιον ἐμπροστὰ του πέση
κι' ἂν τύχῃ καὶ κανένα ν' ἀπομείνῃ
τὸ φῶς του νὰ τὸ κάψῃ θὰ 'μπορίσῃ.

Γιατί 'ς αὐτῆνε τὴν ἀνεμοζάλη.
Πετοῦνε τὰ μαμμούδια τρομαγμένα
καὶ σὲ παγίδα πέφτουν ποῖο μεγάλη,
'ς τὸ πάτωμα σφυρίζουε καυμένα!

Ἄπ' ὄρα περισσὴ ἀφανισμένος
— ὁ στρατηγὸς μαζί καὶ στρατιώτης —
κυτάζει τὸν ἐχθρὸν του κουρασμένος
καὶ μόνος του βαρτίζεται ἰπκότης!

Καὶ τώρα κατ' ἀπ' τὸ κρεβάτι πάλι
ὁ νικητὴς μας τὴν παντούφλ' ἀφίνει,
διορθώνει τὸ μεγάλο προσκεφάλι
καὶ τὸ μικρὸ κερί του σβύνει.

«Κι' ἀρχίζει, νὰ καὶ τούτη νὰ καὶ 'κείνη!»

«Ὁρθάνοικτα κρατεῖ τὰ βλέφαρά του»

Κι' ἀρχίζει πιά ἐπάνω 'ς τὸ κρεβάτι
νὰ συλλογιέται τὸ κατόρθωμά του.
Καὶ ἡ χαρὰ πῶς ἔχει κάνει κατὶ
ὀρθάνοικτα κρατεῖ τὰ βλέφαρά του!

Κ' ἡ ὄρεσ νὰ περάσουνε ἀργοῦνε,
τ' ἀστέρια ἀψηλὰ φωτοβολοῦνε,
κι' ἀρχίζουνε κακκαρίσματα ἀνάγια
βραχνὰ τῆς γαιτονιαῖς τὰ πετεινάρια.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΦΑΚ

[Κατὰ τὸ Γερμανικὸν τοῦ Busch]

Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ

[Συνέχεια · ίδε σελ. 42]

Β'

ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΝΙΑ

Λίγες ημέρες ύστερα σ'ηκώθηκα απ' τὸ κρεβάτι. Τὸ πόδι μου ἦταν πολὺ καλλίτερα. Δὲν μπορούσα βέβαια ἀκόμα νὰ φορέσω παπούτσι· ὁμῶς μ' ἕνα ζευγάρι παντούφλες ἔφερα γύρω ὅλο τὸ σπίτι καὶ κατέβαινα καὶ στὸ περιβόλι. Τὶ ἄσχημα ὅταν εἶνε κανεὶς ἀρρωστος, περιωρισμένος, ἀκίνητος· καὶ πῶς χαιρέται ἅμα βγῆ, ἅμα κινηθῆ, ἅμα γίνῃ καλά. Ἐνόμιζα ὅτι ἐξανάγεινθήθα, πρὸ πάντων γιατί μπορούσα τόρα νὰ πηγαίνω μέσα στῆς μητέρας μου καὶ νὰ κάθουμαι ὡρες ὀλόκληρες κοντὰ στὴν κούνια τῆς ἀδελφούλας μου.

Μου φαίνεται ὅτι βλέπω ἀκόμα μπροστὰ μου τὴν ἡσυχὴ καὶ γλυκεῖα φυσιογνωμία τῆς κάμαρας ἐκείνης, ποὺ ὅλα τὰ παιδιά εἶδαμε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἀπὸ δύο μεγάλα καὶ ἀψηλά παράθυρα μὲ ὠραία θεὰ κατὰ τὴ θάλασσα... Μου φαίνεται ὅτι βλέπω ἀκόμα μπροστὰ μου τὸ τριανταφυλλὶ φανάρι, ποὺ κρέμουνταν μὲ μιὰ χρυσῆν ἀλυσίδα στὴ μέση, τὸ μεγάλο καθρέπτη τῆς ἀρμαράδας στὴ γωνία, τὰ κίτρινα γυαλιστερά σίδηρα τοῦ μητρικοῦ κρεβάτιοῦ, καὶ κοντὰ του, ὡς γὰρ ἦταν τὸ παιδάκι του, τὴ χρυσὴ κούνια μὲ τὴν ὀλόλευκὴ λεπτὴ κουρτίνα... Πόσες φορές ἐστάθηκα κοντὰ στὸ παράθυρο· καὶ ἐκύτταξα γιὰ πολλὴν ὥρα, μελαγχολικὸς χωρὶς αἰτία, τὴν ἀπέραντὴ θάλασσα, πότε ἡσυχὴ ὡς τὸν καθρέπτη νάντανακλᾷ τὸν οὐρανὸ—τὸν θαυμάσιον οὐρανὸ τῆς Ζακύνθου, ποὺ ἐμπνέει τοὺς ποιητάς· πότε ἀγριεμένη νὰ σηκώνη σὰ βουνα τὰ φρισιμένα κύματά της, καὶ πότε νάνατριχιάζη ἐλάφρὰ εἰς τὸ φύσημα τοῦ μπάτη, τόσο ἀροσεροῦ καὶ μοσχοβολισμένου... Τὶ ὠραῖο ποὺ εἶνε ἀντίκρου τὸ πανόραμα. Φαίνεται ἡ γαλαζένια σειρὰ τῶν βουνῶν τῆς Πελοποννήσου, ποὺ φιλοῦν ἐκεῖ πέρα τὸν ὀρίζοντα μὲ τὰ γλυκὰ χρώματα τοῦ δειλινοῦ, αὐτὰ, καθὼς λέγει ὁ Σολωμός,

Ὅσο δὲν ἔχουν ὄνομα κ' ἔχουν περίσσια κάλλη.

Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ λόφοι καταπράσινοι, οἱ

λόφοι τοῦ Βασιλικοῦ καὶ τοῦ Ἀκρωτηριοῦ, ποὺ προχωροῦν καὶ πέφτουν στὰ σμαραγδένια νερά. Εἰς τὸν λιμένα, εἰς τὸ μακρὸς ὄλου τοῦ παραθαλάσσιου ὁδῶμου ἀραδιασμένα, τὰ διάφορα πλοῖα σχηματίζουν ἕνα σύμπλεγμα ὡς ἄν δάσος πυκνὸ ἀπὸ κατέρτια. Νὰ ὁ μεγάλος φάρος μὲ τὸ κίτρινο καγκέλωμα. Ἄμα βραδυάση φέγγει μὲ ζωηρὸ κόκκινον φῶς, ποὺ ρίχνει μιὰν ἴσια κόκκινη ἀντανάκλασιν μὲς τὴν ἡσυχὴ θάλασσα. Ἄμα ἔχη φουρτούνα, τὰ κύματα εἰς τὸ φιλὶ τῶν ἀχτίδων τοῦ κυλιοῦνται ὡς ἄν ματωμένα.

Ἐμενα λοιπὸν τὲς περισσότερες ὥρες κοντὰ στὴν κούνια τῆς ἀδελφούλας μου. Ἐκεῖ ἔφερα μιὰ μικρὴ πολτρονίτσα ποὺ μου εἶχαν, ἐκεῖ ἐκούθην τὰ βιβλία μου, ἐκεῖ ἀράδιασα τὰ παιχνίδια μου. Ἡ καυμένη ἢ μητέρα, πῶς γελοῦσε ὅταν μ' ἔβλεπε νὰ τρέχω τόσο πρόθυμος, ἅμα ζυπνοῦσε ἢ Δρακοῦ, καὶ νὰ ἐπιμένω νὰ μὴ τὴν πλησιάσω, νὰ μὴ τὴν κουνήσω ἄλλος ἀπὸ μένα! Παρόμοια ἐγελοῦσε ὅταν μ' ἀκούγε νὰ της μιλῶ, ὡς νὰ με καταλάβαινε τὸ μωρὸ, —καὶ ἅμα μ' ἔβλεπε νὰ σκύπτω καὶ νὰ τὴν φιλῶ μὲ πυκνὰ καὶ δυνατὰ φιλιὰ, ἔτρεχε, μὲ τραβοῦσε καὶ μου φώναζε:

—Φτάνει παιὰ, τὸ παιδί, θὰ τὸ σκάσης!

Ἄλλὰ τὸ «φτάνει παιὰ» ἔς αὐτὴ καθὼς σὲ κάθε ἄλλῃ περίστασιν, τὸ ἀκούγα πολὺ συχνότερα ἀπὸ τὴ θεὰ-Κατερίνα. Ἄν προσέξετε καλὰ θὰ ἰδῆτε ὅτι κάθε ἄνθρωπος ἔχει καὶ ἀπὸ μιὰν ἰδιαιτέρην, ἀγαπημένην φράσιν· ἢ λέξι καὶ ἢ φράσιν τῆς θεὰ-Κατερίνας ἦταν τὸ φτάνει παιὰ. Τοῦ ἄλλαζε τόνο καὶ τοῦ εἶδε ὅτι σημασίαν ἤθελε. Πότε ἦταν χαιδέυμα, πότε ἐπιπλήξι, πότε κοροϊδία, πότε ἀποφυγή, πότε ἀνακούφισι. Τῆς ἔβαλες πολὺ φάγι; Φτάνει παιὰ. Τὴν ρωτοῦσες ἄν θέλη τίποτα; Φτάνει παιὰ. Τὴν ἐσφιγγες τὸ χέρι καὶ τὴν ἐπονοῦσες; Φτάνει παιὰ. Ἐλεγες τὸ μᾶθημά σου ἢ κανένα ποίημα ἀπέξω καὶ τὴν ἐζάλιζες; Φτάνει παιὰ. Ἐκλαιγες, μιλοῦσες, γελοῦσες, ἔλεγες κανένα ἀστεῖο καὶ τὴν ἔκαμνες νὰ γελάσῃ; Φτάνει παιὰ. Ἐκαμνε ζίστη ἢ κρυὸ; Φτάνει παιὰ.

Ἔως ἐδῶ ἐπήγαγε ἴσως καλὰ. Ἄλλὰ

γιὰ φαντασθῆτε νὰ τὴν ρωτήσω μιὰ μέρα τί ὥρα εἶνε καὶ νὰ μου ἀποκριθῆ φτάνει παιὰ! Αὐτὸ τὸ θυμοῦμαστέ στὸ σπίτι γιὰ πολὺν καιρὸ, μαζί μὲ ἄλλα τῆς περίφημα φτάνει παιὰ, καὶ γελοῦσαμε. Ἐνα μονάχα μὲ πείραζε. Τὸ φτάνει παιὰ ποὺ μου ἔλεγε μ' ἕνα κλαψάριστο ὄφος, ὡς νὰ με ἐλυποῦνταν γιὰ τὴν ἀδυναμία μου καὶ τὴν ἀνοησία μου, ἅμα μ' ἔβλεπε νὰ παραφιλῶ τὴ Δρακοῦ.

* * *

Ἡ θεὰ-Κατερίνα—ἀφ' οὗ ἦλθεν ὁ λόγος γι' αὐτὴ—ἦταν γρη῏ ἢ καυμένη, καμμιὰ ἐξηνταπεντάριά χρονῶν. Θεὰ μας καθαυτὸ δὲν ἦταν, οὔτε κἂν συγγενὴς μας. Γεννήθηκε ὁμῶς μὲς τὸ σπίτι μας ἀπὸ μιὰ φτωχὴ βαπτιστικιά τοῦ παπποῦ μου, ποὺ τὴν ἀψῆσε ὁ κακὸς ἄντρας τῆς ἐρημῆ καὶ ἦλθε τότε στοῦ νοικοῦ τῆς νὰ γεννήσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ... λίγες μέρες ὕστερ' ἀπὸ τὴ γέννα ἢ δυστυχισμένη, Ἐκράτησαν τὸ ὄρφανὸ καὶ τὸ μεγάλωσαν. Ἄλλη οἰκογένεια καὶ ἄλλους συγγενεὶς ἀπὸ μᾶς δὲν ἐγνώρισεν. Ἡ ἀφοσίωσι, ἢ τιμιότη καὶ τὰ πολλὰ χρόνια ποὺ μας εἰδούλεψε, τῆς ἔδωκαν πολλὰ δικαιώματα. Τὰ παιδιά τὴ λέγαμε θεὰ καὶ ἐφερόμαστέ μαζί της ὡς νὰ ἦταν πραγματικῶς. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τὴν ἐκραζαν ἀπλᾶ μὲ τὸνομά της· αὐτὸ ὁμῶς δὲν τοὺς ἐμπόδιζε νὰ κηρύττουν παντοῦ ὅτι ἡ γυναῖκα ἐκείνη ἦταν γιὰ μᾶς θησαυρὸς ἀνεκτιμητος. Ἐπαρακολούθησε ὅλες τῆς τύχες τοῦ σπιτιοῦ μας ἀπ' ἐδῶ κ' ἐξῆντα χρόνια. Πολὺ μεγαλῆτερη ἀπὸ τὸν πατέρα μου, αὐτὴ τὸν ἀνάστησε, αὐτὴ τὸν ἀκολούθησε στὴ ζηντεία· αὐτὴ τὸν εἶδε φτωχὸ μαθητὴ στὴν ἀρχὴ καὶ κατόπιν ὑπάλληλο ἔς ἐμπορικὸ γραφεῖο· αὐτὴ τὸν ἐφίλησε μὲ δάκρυα ὅταν ἐπρωτοάνοιξε μὲ νάχος του κατὰστῆμα· αὐτὴ τὸν ἐκαμάρωσε μὲ κρυφὴ χαρὰ πολλὰ χρόνια ὕστερὰ, πλοῦσιον ἔμπορο, μὲ δύο ἑκατομμύρια φράγκα κεφάλαιο. αὐτὴ ἐκλαψε περισσότερο ἀπ' ὅλους ὅταν ἔχασε ὅλη του σχεδὸν τὴν περιουσία, ποὺ του θούλιαξαν δυὸ του καράβια στὴ μαύρην θάλασσα—καὶ αὐτὴ πάλι χάρηκε ὅταν τὴν ἀπόκτησε μὲ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὴν καματοσύνην του ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὅχι βέβαια τόσο μεγάλη, ἀλλ' ἀρκετὴ ὥστε νὰ παντρευθῆ τὴ μητέρα μου καὶ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ νέα εὐτυχισμένη οἰκογένεια.

Ἡ καυμένη ἢ θεὰ-Κατερίνα! Πόσες φορές τὰ ζωομένα της ἐκείνα χέρια—μᾶς ἔλεγε—ἐσῆκωσαν σακκάκια ὀλόκληρα μὲ λίρες, αὐτὰ ποὺ μπορούσαν ἄλλη φορὰ νὰ σκαλίζου τὸ χῶμα τοῦ περιβολιοῦ μιὰν ὥρα, ἄν τῆς ἐπεφτε κάτω κανένα φαρδίνο! (*) Ἐργατικὴ γυναῖκα, οἰκονόμα καὶ τὸ κυριώτερον ἐξυπνὴ, ἐδείχτηκε πραγματικῶς ὁ στύλος τοῦ σπιτιοῦ σὲ κάθε περίστασι. Ἐμεῖνε πολλές φορές, σὲ ἡμέρες δυστυχίας, μόνη ὑπηρετρία ἢ καυμένη, καμαριέρα, μαγειρίσσα, κηπουρός, χωρὶς καμμιὰ βοήθεια, ὅπως σὲ ἡμέρες εὐτυχίας ἦταν ὁ ἐπιτιμος ἀρχηγὸς σὲ ὀλόκληρο τάγμα ὑπηρετῶν. Δὲν θέλησε ποτὲ νὰ παντρευθῆ καὶ νὰ μᾶς χωρισθῆ. Πῶς μας ἀγαποῦσε, πῶς μᾶς πονοῦσε! Ἡ εἰκόνα τῆς μένει μπροστὰ στὰ μάτια μου, ὡς νὰ εἶχα νὰ τὴν ἰδῶ ἀπὸ χθὲς. Ψιλή, λιγνή, νευροδεμένη, μὲ μαῦρα φορέματα, μ' ἕνα σωρὸ κλειδιά στὴ μέσην, μὲ τὰ ζωηρὰ τῆς μάτια, μὲ μιὰ εἰληθὴ συμπαθητικὴν στὸ μάγουλο, μὲ τὸ σπάνιον ἀλλὰ τόσο ἐξυπνο χαμόγελό της, ἀκόμα καὶ τόρα μου φαίνεται πῶς θὰ κινήσῃ τὸ στεγνωμένο χεῖλό της καὶ θὰ μοῦ πῆ, χωρὶς νὰ ἔχη πολὺ ἄδικο: Φτάνει παιὰ!

* * *

Αὐτὲς τῆς ἡμέρες εἶχαμε πολλές φιλικὲς ἐπισκέψεις. Ἐρχονταν νὰ συγχαροῦν τὴν μητέρα μου γιὰ τὴν καλὴν τῆς λυττεριά. Τῆς περὶ ἐπίσημες ἐδέχονταν ὁ πατέρας μου στὴ σάλα· τῆς περὶ φιλικὲς ἢ μητέρα μου στὴν κρεβατοκάμαρα. Μ' ἕνα ἐλαφρὸ ἀλλὰ πολὺ περήφανο χαμόγελο τοὺς ἐδειχνε τὸ μωρὸ. Ἄχ, τί ἐπαίνοους ποὺ ἀκούγε καὶ τί φιλιὰ ποὺ ἐδέχονταν ἡ ἀδελφούλα μου! Ὅλοι κι ὅλες τὴν ἔλεγον ἐμμορφῆ, πῶς μοιάζει λιγάκι τοῦ μπαμπᾶ καὶ περὶ πολὺ τῆς μαμάς, πῶς θὰ γίνῃ ἐξυπνὴ καὶ πῶς θάχη καλὴ τύχη. Ἀπὸ ποῦ τὰ ἐγνοῦσαν αὐτὰ τὰ πράγματα, οὔτε καὶ ἐγὼ δὲν ξέυρω. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἅμα φροντίζη κανεὶς νὰ μιλή πάντα σύμφωνα μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἐλπίδες ἐκείνου ποὺ τὸν ἀκούει, δὲν ἔχει φόβο νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ποῦ ἐσπούδασε τὴ μαντικὴ.

Ἀπὸ τῆς φιλενάδες τῆς μητέρας μου ἔχω λόγους δυνατοὺς νὰ θυμοῦμαι περισσότερο τὴν

(*) Νόμισμα τριῶν λεπτῶν, ἰονικόν, ἐν χρήσει ἀκόμη στὴν Ἐπαύνησο.

κυρία Φισκάρδη, γυναίκα προχωρημένης ηλικίας, αλλά ωραία, έξυπνη και αρχόντισσα αληθινή. Ήταν από παλινό και μεγάλο σπίτι της Ζακύνθου. Είχε ένα κτήμα κοντά στη χώρα, πολυτελέστατο, όπου μās προσκαλούσε μια φορά τὸ χρόνο, και μια βιβλιοθήκη από χρυσοδεμένα γαλλικά μυθιστορήματα, που πάντα ένας τόμος βρισκόνταν και στο σπίτι μας. Ἄφ' οὐ ἔμνε λησμονημένος κανένα χρόνο, τὸν στέλναμε πίσω με τὸν ὑπρέτη, που γύριζε σπίτι με ἄλλο βιβλίο καινούργιο για διάβασμα. Αὐτὴ ἡ ἱστορία ἐξηκολούθησε για χρόνια—ἔως ὅτου πῆθανε και ἡ κυρία Φισκάρδη, και μās ἔμνε κληρονομία τὸ τελευταῖο από τὰ περίφημα αὐτὰ δανεικά και ἀγύριστα : ὁ 125ος τόμος μιās εἰκονογραφημένης μυθιστορικής ἐφημερίδας *Journal pour tous*, που ὁ πατέρας μου τὸ ἄρесе να μεταφράζῃ με πονηριά « Ἐφημερίδα διὰ ὅλους ».

Στὸ σπίτι τὴν κυρία Φισκάρδη τὴν ἐλέγαμε *κοντέσσα* εἶχε δὲ πραγματικῶς αὐτὸ τὸν τίτλο, ἀφ' οὐ ἦταν χήρα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόντε Ἰακώβου Φισκάρδη, ἀπογόνου δεκάσμενης και ἀρχαίας οικογενείας, που ἡ εὐγένειά της ἀνέβαινε ἔως τοὺς χρόνους τοῦ Δόγη της Βενετίας Ἀγγέλου Βαρβαρρήγου—δηλαδή ἔως τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ἐποχὴ που ἡ Ἐπτάνησος και πολλὰ ἄλλα ἑλληνικά μέρη ἦταν εἰς τὴν ἐξουσία τῶν Βενετῶν, και που ὁ γενάρχης Πέτρος Φισκάρδης, Ζακυνθινός, ἔλαβε τὸν τίτλο τοῦ *κόντε γκυεράλη*, ἐπειδὴ ἀνδραγάθησε στὸν πόλεμο ἐναντίον τοῦ Ρήγα της Σπάνιας. Αὐτὰ ὅλα προκύπτουν ἀφιλονείκητα ἀπὸ τὴς περιγραμνές, δηλαδή ἀπὸ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα της οικογενείας και ἀπὸ τὸ *Libro d' oro* δηλαδή τὴν Χρυσὴν Βίβλον, όπου εἶνε γραμμένες ὅλες ἡ εὐγενεῖς οικογένειες της Ζακύνθου. Τὰ ἐδιηγούνταν με μιάν ἀπόκρυφὴ ὑπερηφάνεια ἡ κοντέσσα Φισκάρδη ἅμα τὴν ρωτοῦσαν, ὄχι ὅμως χωρὶς να διδῇ στὴν ὁμιλία της ἕνα κάποιο τόνο και χρωματισμὸ ἀστεῖο... Τὶ να κάμη! Με ὅλους τοὺς τίτλους της ἔπρεπε να ὑποταχθῇ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων μας. Σήμερα, καθὼς ξεύρετε πολὺ καλά, ἡ περιγραμνές δὲν ἔχουν καμμιά πέρασι μπροστὰ στὴν ἀτομικὴ λεγομένη ἀξία, ὄχι μονάχα στὴν Ἑλλάδα που δὲν ἔχουμε πια ξεχωρίσματα και τίτλους, ἀλλὰ και εἰς ὅλο τὸν πολιτισμένο

κόσμο. Τὶ με μέλει τώρα, ὅταν θέλω ἐγὼ να σὲ κρίνω, ἂν ὁ πρόπαππός σου ἦταν στρατηγὸς στὴν Ἐπανάστασι ἢ γκυεράλης στὴ Βενετία! Εἶσαι ἐξυπνος; εἶσαι κόντες; λέγει κάποιος γάλλος συγγραφεὺς.—Εἶσαι κούτος; Τίποτα δὲν μπορεῖ να σε κάμη να διακριθῆς ἀπὸ τοὺς κοινούς ἀνθρώπους.

« Ἄ, κυρία Βαλλίδη » ἔλεγε λοιπὸν αὐτὴ ἡ κοντέσσα Φισκάρδη στὴ μητέρα μου, ὅταν ἦλθε να τὴν ἐπισκεφθῇ. « Τὸ μωρό σου εἶνε χαριέστατο! Θὰ γίνῃ πολὺ ὠραῖο κορίτσι και καλό. Φτάνει μονάχα ὅπως σὺ μοιάζει στὸ πρόσωπο να σου μοιάσῃ και στὴν ψυχὴ... »

—Εὐχαριστῶ πολὺ, κοντέσσα μου, Ἄλλὰ με κολακεῖς.

—Ἐγὼ; καθόλου. Δὲν ἐσυνείθισα, κυρία μου, να κολακεῖω. Με ξεύρεις τώρα τὸσον καιρόν... Τὴν ἀγάπη που ἔχω σε σένα και στὸ σπίτι σου, δύσκολα πιστεῶ να σὰς τὴν ἔχη ἄλλος... δύσκολα...

—Αὐτὸ τὸ ξέρω πολὺ καλά, κοντέσσα μου, —Πιστεῖς λοιπὸν πῶς δὲν σε κολακεῖω, παρὰ πῶς λέγω μονάχη τὴν ἀλήθεια. Ἄν ἡ θυγατερούλα σου σοῦ μοιάσῃ και γίνῃ σὰν τὴν μητέρα της σε ὅλα, τί ἄλλο θέλει;... Βλέπει τὰ παιδάκια σου ἡ κοινωνία και ἔχει να λὲθ για σένα. Να ὁ Νίκος, τὸ σοβαρὸ παιδί με τὴν καλὴν ἀνατροφή. Να και ὁ μικρούλης ὁ Κωστάκης μας ἔδω... που να τὸν χαρῶ ἐγὼ τὴν ἀγάπη μου...

Και πρὶν τελειώσῃ τὸν ἐπαινό της μ' ἔκραξε κοντὰ της, πέρασε τὸ χέρι της στὴ μέση μου, μ' ἐφίλησε και μου εἶπε :

« Τὴν ἀγαπᾶς τὴν ἀδελφὴ σου ;

—Ὦ, ναί.

—Πολύ ;

—Πάρα πολὺ.

—Μπράβο, παιδί μου. »

Γύρισε τότε πρὸς τὴν μητέρα μου και μολονότι ἐχαμήλωσε τὴ φωνὴ της ἐγὼ ἄκουσα τί της εἶπε :

« Λές να ζηλεύῃ ὁ Κωστάκης ;

—Να ζηλεύῃ ; ἀποκρίθηκε στὸν ἴδιον τόνο ἡ μητέρα μου. « Ἄ μπᾶ! αὐτὸς ἐξετρελάθηκε... ἡ ἀγάπη του εἶνε πρᾶγμα φοβερό.

—Τὸ καιμένο... καλόγνωμο παιδί. »

Πάλι με χαιδεψε ἡ κοντέσσα και μ' ἐφίλησε. Γιατί; δὲν μποροῦσα καλά να καταλάβω.

Ἦταν δυνατό να μὴν ἀγαποῦσα τὴν ἀδελφὴ μου; Ἐπειτα δὲν ἐννοῦσα καθόλου τί ἔσημαινε ἐκεῖνο τὸ *ζηλεύει*. Μονάχα ὕστερα ἔμαθα ὅτι ὑπάρχουν και παιδιὰ στὸν κόσμο που ἀντιγάγαπουν τὰ μικρότερα τῶν ἀδελφία τὰ ζηλεύουν, δηλαδή τὰ φθονοῦν, γιατί τὰ περιποιοῦνται αὐτὰ και τὰ γαποῦν τάχα περισσότερο οἱ γονεῖς τους...

Ἄ, κυρία κοντέσσα Φισκάρδη! Ποτὲ στὴ ζωὴ μου δὲν θὰ σου ἐσυγχωροῦσα τὴν προσβλητικὴ ἐρώτησι που ἔκανες στὴ μητέρα μου, ἂν ἡ Τύχη δὲν σε προῶριζε να συντελέσῃς και σὺ ἀργότερα στὴν εὐτυχία της ἀδελφούλας μου!

Γ'.

Η ΔΟΥΛΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΟΥΚΙΑ Η ΑΙΑΗ

Ἡ πρώτη φορά που βγήκ' ἀπὸ τὸ σπίτι, ὕστερ' ἀπὸ τὸ κτύπημα τοῦ ποδαριῦ μου, ἦταν ὅταν πῆγε ἡ μητέρα μου με τὸ μωρό στὴν Ἐκκλησία να *σαραντίσῃ*, ὅπως λέμε στὴ Ζακύνθο, και τὴν παρακάλεσα να με πάρῃ και μένα μαζί της. Ἡ μητέρα ἤθελε νάρθῃ και ὁ Νίκος και τοῦ το πρότεινε. Ἄλλ' ἅμα εἶδε ἐκεῖνος ὅτι ἐτοιμάσθηκα και ἐγὼ, εἶπε :

« Οὐφ! δὲν ἔρχομαι ἐγὼ με τὸ βουρβουστουλιό. »

Με τὴ λέξι αὐτὴ ὁ Νίκος ἐννοῦσε μόνον ἐμένα. Ἄν μ' ἐρωτήσετε τώρα εἰλικρινά, δὲν ξέρω να σὰς πῶ ἂν εἶχε δικη ἢ ἀδικο. Ἡμὸν πραγματικῶς τόσο ταραξιάς, ὅταν ἦμουν μικρός, ἢ μήπως ἐκεῖνος ἦταν πολὺ ἰδιότροπος ;

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη, θυμοῦμαι, ὁ καυμένος ὁ παπᾶς μας ἔτυχε να ἦνε ἀρρωστος και ἀντι να πάμε στὴν ἐκκλησία μας—ἔχουμε δὲ μιάν ἐκκλησοῦλα δικὴ μας, τὸν Ἅγιο Κωνσταντῖνο, κοντὰ στὸ σπίτι μας—πῆγαμε λιγάκι μακρύτερα, στὴ Φανερωμένη.

Στὸ δρόμο περπατοῦσα στὴ μέση ἀπὸ ὄω εἶχα τὴ μητέρα μου, μ' ἕνα φόρεμα λιλά

ἀνοιχτό, ὄροσερό, που ἀκόμα λάμπει στὴ μνήμη μου σὰν ἕνα μεγάλο μπουκέτο μενεξέδες ἀπὸ κεί τὴ νταντᾶ, μιάν εὐρωστη και ροδοκόκκινη χωριατοπούλα, με τὴ Δρακοῦλα στὴν ἀγκαλιά. Φοροῦσε—ἂν μποροῦμε να ποῦμε ἔτσι για μιὰ δρακοῦλα—ἄσπρο μακρὸ φόρεμα, με μιὰ μεγάλη τραχηλιά, σὰν καπουκίνου, που σκέπαζε περισσότερο τὴ νταντᾶ ἀπὸ τὸ μωρό. Τὸ προσωπάκι της ἀχνό—ἀχνό, ἐφαίνονταν μὲς ἀπὸ τὸν οὐρανὶ πέπλο που τὴν ἐτριγύριζε και ἐκυμάτιζε. Τὸ ἀεράκι της αἰγῆς τὴν ἔκαμνε και ἀνοιγοκλειοῦσε τὰ ματάκια της. Τὸ χεράκι της τριανταφυλλῖνο και ἀσχημάτιστο, ἐσφιγγε δυνατὰ μιὰ δαντέλλα τοῦ φορέματος. Τὴν ἔβλεπα εἰς ὅλο τὸ δρόμο, της μιλοῦσα και ἔσκυφτα να τὴν φιλήσω. Αὐτὸ τὸ ἀπλό περιστατικό, που βγήκαμε ἔξω και περπατοῦσα κοντὰ της μ' ἐγέμιζε χαρὰ. Πόσα θὰ μὴ φελενε ὁ Νίκος ἂν μ' ἔβλεπε ἔτσι σὰν τρελό! Ὁ κόσμος μᾶς κύτταζε με συμπάθεια και με περιέργεια. Ἡ γειτόνισσες ἔλεγαν στὴ μητέρα μου :

« Να σοῦ ζήσῃ, κυρά μου, να σου ζήσῃ! » ἐν ᾧ οἱ γνώριμοί μας κύριοι ἔβγαζαν τὰ καπέλα τους ἔως κάτω, και οἱ ἀνθρωποὶ τοῦ λαοῦ ἔφεραν τὰ χέρια εἰς τὴ σκούφια. Ἡ μητέρα μου χαιρετοῦσε δεξιὰ και ἀριστερὰ με τὸ παντοτεινὸ της χαμόγελο. Σὲ μιὰ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι, μιὰ κυρία ἀπὸ καλὸ σπίτι, ὅπως ἔλεγαν τὸ δικό μας, και στὴ γειτονιά της μάλιστα, περναῖ ὅπως ἔδω στὴν Ἀθῆνα ἡ Βασιλίσσα.

Ἐφθάσαμε στὴν Ἐκκλησιά.

Δὲν ἦταν μέσα κανεὶς ἄλλος ἀπὸ ἕνα κανδελανάπτῃ, που ἔτρεξεν εὐθύς να εἰδοποιήσῃ τὸν παπᾶ. Ἐ αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἐμίναμε μόνοι και ἐπαρτηροῦσαμε τὴς εἰκόνες και τὰ στολῖδια.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΥ ΕΙΝΕ Η ΜΑΜΜΑ ;

« Που είναι η μαμμά ; » έρωτά η μικρούλα επιστρέφουσα από τον περιπατόν, και βιαστική βιαστική τρέχει με τα μικρά ποδαρχία της, τρέχει 'ς τή μαμμά να της παρουσιάση το κανιστράκι της γεμάτο μισομαραμένες ανεμῶνες, και τα μαγουλάκια της δροσερά δροσερά και κατακόκκινα από τον άέρα της έξοχης.

Και η μαμμά γεμίζει φιλιά τα μαγουλάκια και της ανεμῶνες και άκούει τί της διηγείται η μικρούλα κόρη της.

« Το τόπι εκάτρακύλισε μακρὰ, μακρὰ και παρ' όλίγο να πέση 'ς το ποταμάκι, κ' έπειτα ένας σκύλαρος ίσα με κε' πάνω, ένας κακός σκύλαρος μ' εκύτταζε έτσι... και εφοβήθηκα... »

Τώρα η φωνή της μεταβάλλεται επί το θλιβερώτερον.

« Και το μαντιλάκι μου έχαθηκε δεν ξέρω πως, και η Έλένη μ' έμάλωσε και είπε πως η μαμμά θα με μαλώση και εκείνη. »

Η μαμμά όμως δεν την έμάλωσε· μία τέτοια άτυχία δεν είναι παρακοή και η μικρούλα πέρνει πάλι το δρόμο της.

Την ίδια ώρα κτυπάει το κουδούνι, η θύρα άνοίγει και πετιέται μέσα ο Γιώργος.

« Που είναι η μαμμά ; » Είναι βιαστικός, θέλει να ιδη τή μαμμά να της διηγηθη τί έγινε 'ς το σχολείο να της δείξη τους βαθμούς του, 'ς τα ελληνικά, 'ς τα λατινικά και 'ς τα μαθηματικά πρώτος, πρώτος, πρώτος. Και ποιός λοιπόν θ' άκούση, ποιός θα θαυμάση, ποιός θ' αγαπήση άν όχι η μητέρα ;

Και είναι και βιαστικός να καθήση 'ς τήν εργασία του, 'ς το μάθημά του. Θέλει χαρτί, μία πένα καινούργια, και ένα μολύδι. Η μαμμά αφού τα ήκουσε όλ' αυτά, πηγαίνει και του προμηθεύει ό,τι του έλειπε.

Μόλις εκάθισε και η θύρα άνοίγει πάλι και τρεις φωναί χαρωπαί άκουόνται, « Που είναι η μαμμά ; » Είναι αί τρεις μεγαλειότερα κόραι επιστρέφουν από το σχολείον και έχουν και αυτάί ένα σωρό πράγματα να ειπουν.

« Ο χάρτης μου δεν άξιζε τίποτε », λέγει η μία θλιβερά.

« Ο καθηγητής ευχαριστήθηκε πολύ από

τήν έκθεσίν μου », λέγει η άλλη θριαμβευτικῶς.

« Το πρόβλημά μου ήτο λάθος, αλλά είξευρα καλά τή γραμματική », λέγει η τρίτη.

Και άρχινούν πάλιν όλαί μαζί.

« Εσοθήκε το χαρτί μου. »

« Το τετραδίδόν μου έτελείωσε. »

« Έχασα τή χρηστομάθειά μου. »

« Αχ ! να ήξευρες τί δύσκολο θέμα έχομε αύριον. »

« Αμ' τα γερμανικά μου ; αυτά δά είναι δύσκολα ! »

Αν ήτο καμμία άλλη δεν θα εκαταλάβαινε τίποτε απ' όλην αυτήν τήν σωρείαν των φράσεων, άλλ' η μαμμά κατώρθωσε να τα διευκρινίξη όλα και να άπαντήσιν συναινούσα, άρνούμενη και συμβουλευούσα ένα έκαστον ιδιαίτέρως.

Τι φυσικώτερον παρά να θέλουν τα τέκνα της να τήν ιδούν και να της διηγηθούν τί έκαμαν, να της έμπιστευθούν τήν χαράν των η τήν λύπην των ; τί φυσικώτερον η τί δρθότερον να είναι η έμπιστος όλων αυτών ; της φαίνεται τόσο γλυκύ, ώστε θα της έκόστιζε πολύ το έναντίον.

Ας τήν ζητούν και ας έρχονται προς αυτήν χωρίς φόβον ότι καταχρώνται τον ανεξάντλητον θησαυρόν της υπομονής της και της συμπαθείας της.

Αλλά πρέπει να γνωρίζουν και να διακρίνουν τας περιστάσεις, όποτε είναι αναγκαία η μητρική βοήθεια και όπόταν είναι δυνατόν μόνοι των να φροντίσουν διά τας ανάγκας των. Είναι τόσο ευχάριστον να εύρισκη κανείς πάντοτε κάποιον ο οποίος να τον βοηθή, να τον περιποιηται και να τον άπαλλάττη από τας έγχολλησεις, ώστε ξεσυνειθίζει πλέον και λησμονεί ότι αί μητέρες δεν έχουν τέσσαρα η πέντε χέρια αλλά δύο όπως και ημεΐς.

« Που είναι η μαμμά ; » λέγει η μεγαλειότερα, έχάλασαν τα μαλλιά μου και ήθελα να μου τα διορθώση λίγο. »

« Το φόρεμά μου ξεπλώθηκε που είναι η μαμμά ; » λέγει η δευτέρα.

Να και η τρίτη :

« Που είναι η μαμμά ; Έκόπηκαν δύο κουμπιά

από το χειρόκτι μου και το φτερό του καπέλου μου έχάλασε. »

« Έχασα το χτενάκι μου, που είναι η μαμμά ; »

« Δεν μπορώ να κάμω το άγγλικό μου θέμα. »

« Δεν ξέρω που να βρω πληροφορίας για τήν έκθεσι της ιστορίας που έχομε 'ς το σχολείο... »

Και έτσι από το πρωί ως το βράδυ, καθημέρα. Όστε πολλές φορές που τήν ζητούν δεν τήν εύρισκουν 'στην συνηθισμένη θέσι της, καθισμένη 'στην πολυθρόνα της κοντά εις το παράθυρο να διορθώνη τ' ασπρόρουχά των.

Η μαμμά εκουράατηκε πολύ ; η μαμμά έχει πονοκέφαλο, η μαμμά είναι άρρωστη, η μαμμά είναι 'στο κρεβάτι.

Τότε θέλοντας και μη θέλοντας θα κάμουν και χωρίς αυτήν, αλλά όλα γίνονται στραβά και με δυσκολία μεγάλη.

Η αίθουσα της μελέτης είναι άνω κάτω, τα βιβλία επάνω 'ς της καρέκλες και τα τετραδια ανακατωμένα με τα έργόχειρα. Και η ύψις και τα φορέματα των κοριτσιών της είναι και αυτά όπως η αίθουσα της μελέτης.

Τα επανωφόρια φαίνεται ότι δεν τα έπεσκέφθη σήμερα το πρωί η βούρτσα. Τα καπέλλα, αφού δεν τα έπεσκέφθη το μητρικό χέρι, δείχνουν και κείνα κάτι άνωμαλίας από δά, κάτι φτερά από κεί...

Η καρφίτσα, που αναπληρώνει το κουμπι

Ο ΛΙΓΟΝ ΑΠ' ΟΛΑ

Εκούστος άκρωτηριασμός. Τα ζώα τα όποια οι ζωολόγοι κατατάσσουσιν εις τήν συνομοσάζιαν των οστρακοδέρμων έχουσι τήν παράξενον ιδιότητα τήν όποιαν και πολλά ζυτομα, να άποχωρίζωνται δηλαδή κατά βούλησιν διαφόρων μελών του σώματός των. Συλλαμβάνετε μίαν καραβίδα από το ένα της πόδι, τινάσσεται, κινείται, και αγωνιζομένη τον ύπερ των όλων άγώνα, άφίνει εις τας χείρας σας το μέλος της και πίπτουσα χαμαί τρέχει να κρύψη εις ασφαλές μέρος το πολύτιμον σώμα της. Και η θυσία αυτή σδδάλως τήν βλάπτει διότι το άπολεσθέν μέλος αναφύεται πάλιν.

Η στέρησις αυτή είναι έκουσία, γίνεται διά βίαιας μιλικής συστολής. Τουτ' αυτό δύνανται και αί άράχνηαι και αί άκρίδες και μάστιγα με μεγάλην ζημίαν, διότι εις τα έντομα αυτά το άπολεσθέν μέλος δεν αναγεννάται.

Γυνή μαθηματικός.

Η Κα Σοφία Κοβαλέδσκη, φημισμένη μαθηματικός, ρωσική τήν πατρίδα και άποθανούσα τελευταίως

που έπεσε της Έλένης, τήν τοιμπά που και που και τήν κάνει να πονή τήν καιμένη...

Τα μαλλιά της μεγαλειότερης είναι τόσο κακοπλεγμένα, που θάρρεις θα πέσουν... « Α ! άν η μαμμά ήτον εκεί... »

Εν όσω όμως αυτή η φράσις βγαίνει από το στόμα των θά'πη ότι δεν εκατάλαβαν άκόμη τήν θέσιν των και ότι το γιατρικό δεν εύρέθη άκόμη.

Είναι λοιπόν άδύνατον καρφίτσα που έχουν και μάτια και χέρια και μνήμη και πνεύμα ν' άποκτήσουν αυτήν τήν ανεξαρτησίαν τήν όποιαν δίδει η συνήθεια του να ύπηρετῆ κανείς τον έαυτό του μόνοζ του ;

Τότε δεν θα τας έβλεπε κανείς να τρέχουν απ' έδω και απ' εκεί, να χαλούν τον κόσμο με τής φωνές των και τήν άνησυχίαν των.

Επειτα, και άμα η μητέρα γίνει καλά, πρέπει κάθε μία από της κόρες της ν' αναλάβη και μίαν ένασχόλησιν διά να τήν βοηθή, διότι και μόν καθένα δεν είναι τίποτε αυτό καθ' έαυτό, άλλ' όλα μαζί, άποτελούν ένα μεγάλο φορτίον και βαρύ. Αντι να είναι φορτίον και αυτάί θα γίνωσι πολύτιμοι βοηθοί και τότε θ' άκούωμε πλέον τήν μαμμά να φωνάζη « που είναι η κόρες μου » και δεν θα μπορη να κάμη πλέον χωρίς αυτές.

[F. Dupin de Saint-André] Αισιοπος

δηγγείται εις τα Απομνημονεύματα του παιδικού της βίου» το εζης περιεργον ανέκδοτον, Ητο 10ετής και κατφκει μετά του πατρός της εις τήν έξοχην. Επειδή επιδιόρθωνον τήν οικίαν των παρήγγειλαν να τοίς στείλωσιν από τήν Πετρούπολιν χάρτην χρωματιστόν προς τοιχοκόλλησιν. Αλλ' ο χάρτης δεν ήρκεσε και διά το δωμάτιον των παιδιών του όκοίου οι τοίχοι έκοσμήθησαν διά φύλλων χάρτου περιεχόντων τας παραδόσεις του καθηγητού των άνωτέρων μαθηματικών Όστρογράσκη. Η μικρά Σοφία η όποια ανεγίνωσκεν άπλήστως δε, εύρισκε πρό αυτής, διήρητο τον καιρόν της, προς μεγάλην απολασίαν τής διδασκαλίσης της, προσπαθούσα να αναγκάση τους τύπους εκεινους τους αναμειγμένους δι' ιερογλυφικών σημείων άγνωστων εις αυτήν. Οτε 16ετών ήρχησε τής σπουδής του διαφορικού ύπολογισμού ο καθηγητής της έτεπλάγη διά τήν ταχύτητα μεθ' ης τον ήνωσε. Ανεπάλει εις τήν μνήμην της δε, τι ανέγνωσε μικρά άκόμη και έφαινετο ως να τα έγνώριζε. Η συνεχής άναγνωσις των επί του τοίχου χαρτιών άφηκεν ασυνείδητως έχνη επί τής παιδικής της φαντασίας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Δι λύσεις θά δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου]

52. Συλλαβογράφος.

Ἀπλοῦς ποιμὴν, κατήνησα κριτῆς θεῶν νά γίνω·
κριτῆς ἀνθέων γίνομαι τὸ ἦμιον ἂν μείνω.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Ἐπιθοφόρου.

53. Στοιχειογράφος.

Εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου παραπλέων με θωραξί,
Ἄν μου κόψῃς τὸ κεφάλι σπὰς θεὰς θά με εὐρῃς.

Ἐπιτάλη ἐπὶ Οὐρανίας Σοκόλη.

54. Στοιχειογράφος.

Διώτῃ ρῶ καὶ βιάε σί,
θὰ χαθῆ ἕνα νησί
κι' ἄλλη νήσος θά φανῆ
καὶ μεγάλη καὶ τρανή.

Ἐπιτάλη ἐπὶ Α. Β. Ε.

55. Στοιχειογράφος.

Ἐκ τῶν ἐκτὰ στοιχείων μου ἂν ἀφαιρέσῃς τρία,
Μεταμορφοῦμαι παρευθὸς ἢ τοῦ Ἄδῃ κυρία.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Μάρτεως Βόρροβιδοῦ.

56. Στοιχειογράφος.

Φίλε, πρόσεξε καλά,
θόλε Φ καὶ διώτῃ Α,
τὸ πουλί πετᾷ, τὸ χάνει,
μὲ τὸ ἄλλο σούπαν κάνει.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Μουσαῦροῦ.

57. Στοιχειογράφος.

Τῆς τέχνης εἶμαι προτὸν καὶ κτήμα τῆς θαλάσσης,
ἐγὼ πολὺ σὲ βοηθῶ εἰς τὴν ἐρηθὴν νά φθάσῃς.

Ἐάν ἐκ τῶν γραμμάτων μου τὸ τρίτον ἀφαιρέσῃς
καὶ ἀντ' αὐτοῦ μετὰ σκουδῆς ἐν ἄλλο παρενθῆσῃς.

Τὸ κυματοπληκτὸν σου ἂν θά ὄχῃ ἐν ἀπορίᾳ,
καιτηριῶν καὶ ποιητῶν νά γίνῃ κατοικία.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Ἀκουθιοῦ.

58. Ἀναγραμματισμός.

Ὅδηγῶ εὐὰ πλοία ὅλα κ' εἰμ' ἐγὼ παρηγορία τῶν,
ἂν μὲ ἀναγραμματίσῃς ἐπιπέλω τῶν κυμάτων.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Ἀκτίρου Νίτζα.

59. Αἵνεγμα.

Ἄν καὶ εἶμαι λέξις μία,
πράγματα διπλᾶ ἐμφαίνω.
Ἄφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰ πλοία
πρᾶγμα χρῆσιμον σημαίνω,
ἄφ' ἑτέρου πόλις εἶμαι
καὶ ἐν τῇ Ἄσῃα κείμαι.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Κόκκατος τοῦ Σοδίνου.

60. Αἵνεγμα.

Πόσες φορές μὲ δάκρυα ζητοῦν εὐὰ δάκρυά μου,
πόσες φορές ἐκλάψαν ἀπὸ τὰ κλάματά μου.
Ὁ ἥλιος ὁ πατήρας μου ἀπὸ τῆ γῆ μὲ κληροῖ
κι' ἀγάλια ἀγάλια σάν κικινὸν ἔς τὸν οὐρανὸν μὲ φέρνει.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Κάλχαντος.

61. Τρίγωνον.

Κριτῆς θεῶν τὸ πρῶτόν μου εἰς ἐπιτά των μίαν.
Τὸ δευτέρον μου ποταμὸς μέγας εἰς τὴν Ἄσιαν.

Τὸ τρίτον μου ἔς τὸ πρόσωπον τοῦ καθενὸς ἐτέχει.
Τὸ τέταρτόν μου δύναμις ἦν πᾶς ἀνδρείος ἔχει.

Τὸ πέμπτον μου ὡς τέλος
Ἰσχύει εἰς πᾶν μέλος.

Ἐπιτάλη ἐπὶ Νικολάου Π. Μαρσίλλου.

62. Ῥάμβος.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ὅστανον εἰς τοὺς φανούς ὑπάρχει.
Ἐπιθετοῦν τὸ δευτέρον πάντ' ἀνθρώπων σημαίνει.

Ἰγνός εἶνε τὸ τρίτον μου καὶ πόσης μέγας ἄρχει.
Τὸ τέταρτον ἀντίθετον πολὺ τῶν λυπημένων.

Τὸ πέμπτον ἔς τὴν Μεσογειον νήσος πολὺ γνωστή.
Καὶ ῤῥῆμα περιεπόμενον τὸ ἕκτον μου ἐστί.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Φιλοπᾶτριδος Κόδρου.

Γ
Ρ+

Ρ+ = Στοιχεῖον τοῦ ἀλφαβήτου.

Α++ = Σύνδεσμος.

Μ+++ = Θυγάτηρ Ἀτλαντος καὶ Πλειόνης.

Μ++++ = Στρατηγὸς Κερκηδονίων.

Α+++++ = Ἀκρωτήριον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Κόκκατος.

64. Πρόβλημα.

Ἀπῆνησα ἔτι δὲ ὄρομ μου ἔχθες ἐπτά γυναῖκες,
ἐπτά σακκούλια ἔσηκαν ἢ καθεμιά ἔς τὴν ὄμο·

κάθε σακκούλι ἀπ' αὐτὰ εἶχεν ἐπτά γατούλες,
κάθε γατούλα ἔς τὰ πλευρὰ εἶχεν ἐπτά γατάκια.

Ἰγναίκες καὶ σακκούλια τους, γατούλες καὶ γατάκια,
πόσα μαζί νά κάνουσι; γὰ κῆτε μου, παιδάκια.

Ἐπιτάλη ἐπὶ Χ. Σ.

65. Μεταμορφώσεις.

Ἡ κλιμαξὶ διὰ ἐξ μεταμορφώσεων νά γίνῃ γάτα.

Ἐπιτάλη ἐπὶ Θίμ. Α. Χριστοφιδου.

66. Ἐρωτήσεις.

Ποῖον ὕδωρ εἶνε κατὰ ἕνα βαθμὸν κατώτερον ἑνὸς
ποταμοῦ;

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Ἐπιθοφόρου.

67. Λογοπαίγνιον.

Ποῖον ῤῥῆμα λέγει πῶς ἀρχίζει ἀπὸ ρῶ ἐπὶ δὲν ἀρχίζει
ἀπὸ ρῶ;

Ἐπιτάλη ἐπὶ τοῦ Παλαργῶ.

ΑΥΣΕΙΣ

ἐπὶ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Ἰουλίου πνευματικῶν ἀσκήσεων.

233. Συρρός, Σύρος. — 234. Ἀρτεμισιον, (Ἄρτεμις
ἶον). — 235. Ἀνθράξ. — 236.

Ε

— 237. Ὁ α' ἔδωκε δρ. 14, Μ Υ Σ

ὁ β' 56, ὁ γ' 112, ὁ δ' 70 Μ Υ Τ Α Σ

καὶ ὁ ε' 84. — 238. 46+35 Ε Υ Τ Υ Χ Η Σ

+17=98+2=100. — 239. Σ Α Χ Η Σ

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ, Ῥῆνος, Σ Η Σ

Ἰρος, Σέρραι, τέμενος, ὄρ-

μος, μικρός, Ἐρμῆς, καί, Ἡρακίον. — 240—241. Α')

Ἡρα, πύρα, κείρα, πείνα, πῖνα, κίσσα. — Β') Κρόνος,

ἦρνος, Κρόνος, κρίνας, κράνος, κράτος, κρότος. — 242—

251. 1, Βρασίδα. 2, Χαβρία. 3, Κίμων. 4, Τιμόθεος.

5, Ἀράμαχος. 6, Κλοῦμῆροτος. 7, Τρικράτης. 8, Ἀγχι-

λαος. 9, Φιλοπομπῆ. 10, Ἐπαμεινώνδας. — 252. ΡΑ-

ΦΑΗΛ (1, Ῥῆνος. 2, Ἀηδών. 3, Φάληρον. 4, Ἀριστο-

τέλης. 5, Ἠλιοτρόπιον. 6, Λυών). — 253. ΔΣΩΠΟΣ

(1, Ἀγλαΐα. 2, Φρόσω. 3, Ἄτροπος). — 254. ΟΒΗΣ

(1, Μελιόμην. 2, Κέβης. 3, Ἀθηνᾶ. 4, Ἀμάσεια).

— 255. Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ εἶνε τὰ δύο ἂν οὐκ ἄνευ

ἀδικασίσα θεμέλια πάσης οἰκογενείας.

Οἱ ἀλλασσόντες κατοικίαν συνδραμηταὶ παρακαλοῦνται νά γνωστοποιῶσιν ἡμῖν ἐγκαίρως τὴν νέαν των διεύ-
θυνσιν συναποστέλλοντες καὶ 25 λεπτῶν γραμματόσημον διὰ τὴν διαπῆν τῆς ἐκτυπώσεως τῆς νέας ταινίας.
Παράκλιτος περὶ μὴ λήψεως φύλλων γινόμενα κατὰ κελεύσειν ἐξῆς μηνὸς ἐπὶ πᾶσι ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως των εἰδῶν ἀκατάδικτα.